

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felolós szerkesztő: BRAUNSÁNDOR.
A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Ö.

Budapest, július 3.

(v.) Akik gyűlölik, azt hirdetik felőle, hogy épp most készül feltámadni; — hogy meg se halt, állíjják barátai. Melyik részen van az igazság? Egyiken sem. Az igazság az, hogy sem meg nem halt, sem fel nem támad, hanem megbukott. Megbukott úgy, hogy talpra soha többé nem fog állani. Önök tudják, kiről van szó. Őröla, az ökölemberről, akinek értelme soha fel nem tudott emelkedni akár csak egy elvnek is a magaslatára s aki azt hitte a maga cézártérbolyában, hogy tízezer milli ember csupán azért van a világon, hogy néma megadással tűrje az ő erőszakát. Őröla van szó, akit jöttékor kacajjal fogadtak ellenségei s pirulással barátai és akinek toporzékolásától megrendült a közélet talaja, mikor eltávozott. A vasmarok viselt dolgairól van szó. Időről időre szükké válik számára a főudvarmesteri keztyű, s ilyenkor szétrepeszti országzászlósi mezét s ki-hurcancát a becsületet naiv vidékre, ahol egy anyaméhben született az alapos kíváncsisággal a felületet lelkesedés. A minapában is kirándult Selmechányára a vasmarok. Ujságja tüzetesen bizonykodik, hogy nem agítálni ment oda. Elhiszszük. Nem izgatni ment ő, hanem kérkedni csupán. Kérkedni pedig szabad. Az nem árt senkinek, legfeljebb a kérkedőnek. Annak se tulságosan; legfeljebb kikacagják.

Megjelent tehát ismét a vidéken a vasmarok. Olyik államférfiut a fantáziának, olyikat a szívnek, olyikat az étesen látó észnek rendkívülisége tesz nagygyá. Ez másba helyezi büszkeségét: az öklével dicsekszik. Hogy soha senki nem tudott úgy zuznítani, mint ő: ezzel kérkedik. Azt mondja róla az ujságja, hogy amikor ő szólni kezd, hát akkor magyarul beszél s ezt az új

zenét mohón iszsza a magyar lélek. A betli-magyarság és a betli-rhetorika megalapítója vajjon mit szól ehhez a bókhoz? Ó attól az új zenétől milyen tömegesen repedeztek a dobhártyák a magyar fülekben s milyen vandál módon kinozta el a szegény magyar nyelvtant az a borzasztó rhetorika! De a vasmarok nem hárfá; s erénye tehát nem a szép csengés, hanem az erő. Mért nem dicséri hát az az ujság az erejét a vasmaroknak? Ha olyan nagyra van a vasmarok sovinizmusával és szabadelvűségével, mért nem mutatja ki, miben nyilatkozott meg az ereje ennek a sovinizmusnak és ennek a szabadelvűségnek? Mért nem dicsekszik el azzal, ami ennek a sovinizmusnak a legerősebb tette volt: az oláh memorandisták megkegyelmezésével? S mért nem magasztalja a legerősebb tettét ennek a szabadelvűségnek: a Mailáth Gusztávnak püspökké emelését? Mikor az oláh hazaárulókat utólérte az állam törvényének szigora, hazafias meglepéssel fogadta a kolozsvári ítéletet az egész közvélemény. A vasmarok kapta magát és kiragadta a memorandistákat az államfogházból. Ez volt az ő sovinizmusa. És mikor a gyulafehérvári püspökség számára utódlási joggal vikáriust kellett kinevezni, egy negatívumban egyetértett az egész közvélemény: abban, hogy gróf Mailáth Gusztávot semmi esetre sem szabad erre a méltóságra emelni. Kapta magát a vasmarok s épp ezt a féktelen indulatu zelótát szemelte ki Lónhart püspök utódává. Ilyen volt az ő liberalizmusa. Ezekkel a dolgokkal tessék eldicsekedni.

És tessék körutna indulni s országszerte imígyen szónokolni: „Ide nézzetek, itt van az a vasmarok, amelytől ti rettegtetek. Borsózik a hátatok ugy-e az ő pusztá láttára? Ahogy ő tudott parancsolni, úgy még nem parancsolt senki ebben az országban. Aki nem fogadott szót tüstént és feltétlenül, arra

lecsapott, s akire lecsapott, azt össze is zuzta irgalmatlanul. Amíg ez a vasmarok volt az ur, addig nem volt szabad sem gondolkodni, sem érezni az országban; türni tompa lélekkel és néma ajkkal, ez volt a nemzetnek kutyakötelessége. Aki a jogát hangoztatta, azt ez a vasmarok leütötte, mint vakmerő forradalmárt. Aki a törvénynél keresett menedéket, azt törvényestül, mindenestül a sárba tiporta ez a vasmarok. A vasmarok csupán egy tekintetet ismert: a maga hatalmi érdekét. A szerint, amint ez az érdek kívánta, hol az embereket uszította az intézményekre, hol az intézményeket az emberekre. Kutyába se vette az egyén szabadságát. A közigazgatást ráuszította az ellenszegülőkre s jogos érdekeikben üldözte mindazokat, akik nem hódoltak be önként az ő jogosulatlan érdekeknek. Alkotni nem alkotott semmit; rombolni ellenben rombolt mindenben, amihez csak közel férhetett. Ide nézzetek, itt van ez a hies, ez a hatalmas vasmarok!”

Most persze elkorcsosult a világ. Igen siralmas módon korcsosult el. A vasmarok facérrá lett. S unalmában arról ábrándozik, hogy bizony még Szent-Ilona szigetére is számkivételnek szegény fejét, ha olyan átkozottul messze nem volna ez a sziget. Tehát Napoleonnak véli magát. Milyen szerénység! S a magyar Napoleon szomorkodva látja, hogy a mai világrend épp a megfordítottja annak, amit ő honosított meg. A mai magyar fajpolitika nem akar dobszóval fogni verebet, mint az, amely hangos szóval hirdette a sovinizmust. A mai szabadelvűség nem a Mailáthokat, hanem a Csákyakat emeli püspöki székbe. A mai közigazgatás nem kancsuka egy vasmarku deszpota kezében, hanem megvédi az állampolgárok jogait és érdekeit. A mai kormányzat szelleme az államhatalomnak nemcsak a jogait ismeri, hanem a kötelességeit is teljesíti. A mai rendszer nem dönti fel a köz-

TÁRCA.

A párisi kiállítás kék asszonya.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Szász Zoltán.

Ha néhány barbár nép gyerekes mitológiájának igaza volna abban, hogy a föld élő és érző lény, ez a tisztos koru sárteke, melynek háta már oly sok dolgot hordott és viselt el, néhány hónap óta egy pontján olyasféle fájdalmat érezne, amilyent az ember teste felületének valamely tulságosan koptatott pontjain támadó tyukszemek, horzsolódások, hólyagok stb. szoktak ébreszteni. Ez a pont a párisi kiállítás főbejárója. Maga a kiállítás nagy; az a temérdek ember, aki ott nyüzsg, ezen a nagy területen meglehetősen eloszlik. A főbejáró azonban, melyet majdnem az egész látogatóközönség használ, a föld egyetlen pontjának forgalmához se fogható sűrű sokaságot lát maga alatt végig nyüzsgöni, mely állandó áramlásával mintegy szimbolizálja az egész emberiség Páris felé való tödulását.

Mind a mellett tehát, hogy ez a világ „legkitaposottabb közhelye”, a főkapu tájéka kétség-telenül igen érdekes pont.

Tisztában is voltak ezzel Páris városa s a kiállítás megalkotói is, s így szükségesnek tartották, hogy ezt a pontot, ahol a világ fővárosa mintegy ajtót nyit az emberiségnek, valami ezt jellemező ékítmény díszítse. A franciaság és Páris közszellemét s egyszerűségét az eredetileg kizárólag munka-versenyteréből tulnyomólag szórakozó helylyé fejlődött modern világkiállítások jellegváltozását érdekesen tünteti fel a szobor, mely nem minden odisszea nélkül végre a főkapu

ormára került. Ez az óriási méretű, kékre festett kapucimer egy teljesen modern toalettű párisi nő. Százezer meg százezer ember már megcsodálta, s még egy csomó millió meg fogja ezt tenni; aki pedig nem vonul el a párisi fényes kapu alatt, képeiről legalább is ismeri a híres szobrot.

Beszélni tehát bátran lehet róla, mivel valósággal állandóan az egész világ szeme előtt lebeg.

Amit azonban róla szólni fogunk, nem tartozik szorosan a kiállításához. Egy művészi problémát jut eszünkbe ez a világ-szeme előtt álló szobor, mely talán épp azért érdemel még néhány szót, mivel kevés szemlélőjének jut eszébe. Ismételjük, egész modern mez fedí a több méteres hölgyet: kivágott, fűzős derék, alul „faltnikban” kiszélesedő harangalji, harangalakulag kiszélesedő manchett-ek, s végül egy Worthnál készült hosszú tavaszi köpeny. Ehhez járul még a divatszertűrű fésűt hajzat, a balkar teljesen modern gesztusa, mely a látogatóinak helyet mutató háziasszony jellemző mozdulata, végül pedig az are modern klasszicitás nélküli kifejezése, úgy hogy a szobor tökéletesen hű képmása annak a madár agyvelejű, felületes érzelmvilágu nőnek, a modern társadalmak selyembe, bársonyba öltöztetett grande dame-jának, akinek lényege a toalett és főéletműködése az öltözködés.

Nagyon kedves, de meglehetősen jelentéktelen ez a típus; s bár egész irodalma támadt s a festészet is szívesen vállalta témául a halás dekoratív hatásu nagyvilági nő, meggyőződésem, hogy különösen az irodalom sokkal többet magyarázott belőle, semmint meritett belőle. Most a kiállítás kapuja feletti kék asszonynyal pedig feltűnik a modern toalettű nő mint szobor. Nem mintha ez volna az első kísérlet, mely a jupon-és fűződát formákat véste a márványba, hanem

mivel az említett hölgy valóban kiemelkedő helyzete ezt a kérdést aktualissá teszi.

A modern uri nő mint szobor! A szobrászat természete, kifejezésformái és témái fölött gondolkodó előtt rögtön feltűnik e vállalkozásnak meddősege. Ennek a művészetnek lényege a formák ábrázolása, hatása pedig annál nagyobb, minél magasabbrendű formákat fejez ki. A legalsóbbrendű, szervetlen, sőt még szerves növényi formák kifejezése nem is a szobrászat, hanem egy alsóbbrendű művészet, az építészeti témája, a szobrászat keretén belül pedig — a szobrász egyenlő tehetsége mellett — az állati-szobor kétségtelenül alsóbbrendű művészet, mint az emberi szervezet kifaragása. S ez, az ember a teremtés koránája, az élet legfejlettebb megnyilatkozása s így a művészetnek, amely az élet tükré, legszebb témája az ember, annak a művészetnek pedig, amelynek sajátos célja a formák ábrázolása, az emberi szervezet formái.

Ezt nem kell tovább magyarázni. Mi teszi azonban meddővé, azaz művésziatlenné azt a törekvést, mely a modern nőt, aki végre is emberi lény, modellül választja? Mondtuk már: a mai grande dame lényege a ruha, azaz megjelenésének jellemző formái nem természeti fejlődmények, mint a meztelen test szabadon látható szervei, hanem egy muló divat törvényei szerint dolgozó mesterség, a szabászat teremtí meg őket. A szobrász tehát, aki őt ábrázolja, tulajdonképpen nem a természetet teremtí újra, hanem egy tömörked példányban létező divateikket alkot meg új anyagból még egyszer. Tehát nem végez művészi munkát. Hisz kétségtelen ez: a ruha a szerves testnek szervetlen burka, mely nemcsak hogy elfedi, de meg is változtatja a test természetadta arányait, tehát nemcsak hogy alsórendű, mesterséges formákkal elfödi a test töké-

szabadság emelte tilalomfákat, hanem maga ad példát a feltétlen törvényiszteletre. A mai politika nem zuz, hanem épít, s nem az alkotmányt alacsonyítja le a hatalom cselédjévé, hanem a hatalmat helyezi az alkotmány szolgálatába. S a nemzet hálásan érzi ezt a változást, akármilyen vadul hadonáz a facérrá lett vasmarok.

BELFÖLD.

Szell Kálmán köszönete. Komárom vármegye minap tartott közgyűléséből bizalmi felirattal üdvözölte Szell Kálmán miniszterelnököt kormányralépésének első évfordulójára alkalmából. Erre az üdvözlő felírra most kapta meg a vármegye közönsége a miniszterelnök következő meglehangu válaszát:

Hálás köszönettel fogadtam Komárom vármegye törvényhatósági bizottságának t. évi május 30-ikán tartott közgyűléséből hozzám intézett szives hangu lelkes felíratát, amelyben kormányra lépésem évfordulójára alkalmából üdvözölni sziveskedett. Mióta ő felsége legmagasabb bizalmából az ország kormányzásának élén állok, egyedüli és legfőbb törekvésem a haza és a közjó érdekében minden erőmből való megvédelmezése és előmozdítása volt. Erre irányuló nehéz és súlyos küzdelmekkel járó fáradozásaim legszöb sikerének kell azt tekintenem, hogy intencióim az ország minden részében meleg visszhangra és őszinte méltánylásra találtak, mint azt a vármegye t. közönségének felirata is tanúsítja. Ezen meleg és bizalomteljes szavak új erőt adnak nekem a további küzdelemre s amidőn ama reményemnek adnék kifejezést, hogy Komárom vármegye t. közönsége hazafias közreműködésével céljaim elérésében továbbra is támogatni fog, megemlékezésükért szívvel jövő hálás köszönetet mondok. A magam részéről biztosíthatom a t. közönséget, hogy vármegyéjük érdekeit mindenkor szívesen viselendém. Budapest, 1900. június 27. Szell s. k.

Egy pártelnök lemondása. Sopronból telegrafálják, hogy a vármegyei szabadelvűpárt elnöke, hílibi Haller József, Eszterházy herceg jószágkormányozója megrendült egészsége miatt lemondott az elnökségről. Visszavonulása nagy veszteség a pártra, amelynek mindig lelkes vezetője volt.

Országos tanárgyűlés.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Temesvár, július 3.

Az Országos Középiskolai Tanáregyesület ma délelőtt kezdte meg Temesvárott két napra tervezett tanácskozásait. A fővárosból és a vidékről körülbelül négyezer tanár érke:ett az országos gyűlésre. A vendégeket a város szives vendéglátással fogadta.

Az ülést délelőtt kilenc órakor nyitotta meg Beöthy Zsolt elnök a vármegyehez gyönyörűen di-

szített nagytermében. Az ülésen jelen voltak: Molnár Viktor főispán, Beöthy Zsolt egyetemi tanár elnök, Kapdebo alispán, Kvassy táblai elnök, Németh József felszentelt püspök, Desseffy püspök képviselője, dr. Teibisz polgármester és négyezer tanár.

Beöthy Zsolt elnök nagyszabásu megnyitó beszédet mondott.

Olyan helyen találkoztunk, — ugymond — hol nemcsak az emberek szíve, hanem a kövek szava is köszönt bennünket, — bennünket, kik szívünk és kötelességünk szerint a magyar műveltség munkásai vagyunk. Fényes történelmi emlékek szentelik meg e földet: legnagyobb hősiünknek, hatalmas királyainknak, példaadó vértanúinknak nyomai. De a hazafias megilletődésen túl, amelylyel e szent nyomokat keressük s amelynek értéket éppen a mi életünk hivatalára mindnyájan mélyen érezzük és ismerjük: más benyomások is kérnek itt hangot s igények értékes tanulságokat. Tul a hívek szaván, mely régi dicsőségünkről beszél, az emberek szava jövő földatinkra utal. Az emberek szavát mondottam, e szép város lakosságát, sok magyarul érző léleknek nem magyar szavát, mely nemzeti életünknek, mint ilyennek, századokon át folytatott létharag, egykor majdnem teljes elenyészését, új és nehéz térfoglalását juttatja eszünkbe.

A magyar nyelv területe, — mondta a továbbiakban — minden nehézségnek ellenére is, tagadhatatlanul tágul; különösen városaink, élükön Budapest, az utolsó harminc év alatt, nyilvánlag szinte átalakultak vagy legalább átalakulóban vannak, úgy, hogy ezt a folyamatot ma már csak erőszak akadályozhatná meg. Bizonyára sohasem értettek, sőt sohasem beszéltek annyian magyarul, mint ma. De elmondhatjuk-e, hogy a nemzeti erő sem volt soha nagyobb, a nemzeti erkölcsök az az egységes ereje, mely a maga céljait érvényesíteni akarta és tudta? Erre a kérdésre már aligha várhatunk oly egyszerű értelmű feleletet, mint amily egyező örömmel állapíthatjuk meg nyelvünk terjedését. Már a kérdés fölvetése rávetet, hogy a nemzeti erő mértékétől, a nemzeti egység gyarapodásának bizonyosságától nem nyughatunk meg egyedül a magyarul beszélők számának szaporodásában. A magyarságot, mint ilyen, jellemző erkölcsi tulajdonok java, természetéből és műveltségéből fejlődő ideáljainak közössége: ez volt eddig az igazi erő, igazi egység, mely az idők viharában, a külső és belső megpróbáltatásokban győzelemre állott helyt, megvédelmezett, megtartott, sőt föltámasztott bennünket. Hogy ennek az értékben jövőre is bizhatunk s hogy ebben kell bízni: éppen ez az erőt adunk van rá: történelmünk ezer esztendeje. Ezer tanu bizonyítja, hogy a magyar nemzet ebbe az erkölcsi egységbe, politikai szervezetének támogatásával, folyton be tudott olvasztani olyan elemeket is, melyeket nyelvére megtanítani képes nem volt. Így fejlődött ki az a sajátossága, hogy bár a legkülönbözőbb népcsoportokból alakult és növekedett: eredeti, jellemző lelki típusát, jóban és rosszban korunkig fenntartotta. Nem is csak nyelvénél fogva maradt meg, hanem talán még inkább ezzel az erkölcsi hasonlító erejével.

A történelem és néprajz tanulmányánál fogva nem elégedhetünk meg azzal, hogy idegen nyelvű polgártársainkat megtanítjuk magyarul: ezzel csak a legalkalmasabb eszközök nyertük meg arra, hogy igazán magunkhoz kapcsoljuk őket. A magyarság lelkeinek kell részeseivé lennünk: a magyarán gondolkodást, magyarul érzést, magyar törekvést fejlesztünk ki

ambícióval csinált meg! Valóban a mi kulturánk s különösen művészetünk hanyatlásának ekklaiansabb szimbolumot nem lehetett volna kitálatni. Hogy a dolog francia öletet s a szobor a párisi nő, ez csak azt mutatja, hogy Franciaország a művelődés élet halad, még akkor is, mikor ez lefelé vezet.

Szintén Párisban, a csodaszép Luxembourg-kertben van a Maupassant néhány év előtt leplezett szobra. Nem maga a költő képmása érdelk most, hanem a szobor talapatán ülő mellékalkak. Megint a párisi mondaine, a modern nő. Most más a pose-a: ül, kezét könyökére támasztva, Maupassant egyik regényét olvassa s a chaise longueon végigtölyik a szoknyáját, melynek redői közül előmlik az alsó szoknya egész csipkeerdeje. Azóta, hogy a szobrot leplezték, az alsó szoknya-kultusz nagyon csökkent, amikor pedig Maupassant élt és irt, ez a ruhadarab szintén nem volt a divat lobogója s mégis a Luxembourg-kertben a Maupassant szobrának domináló alkotórészeként ott terjeszkedik a kőbe vésett alsó szoknya. Lehet mondani, hogy az egész mű az alsó szoknya szobra s épp ezért nagy volt a hatása is. Pedig milyen szánalmas, művészietlen téma! S ugyancsak Páris egyik kertjében van a Watteau szobra, alján megint egy szimbolikus jelentőségű, rokokó-nyomorékságu kultur-nécskével, amelylyel szemben az ember félve gondolja el, milyen kényszeredett figurát mutatna ez, ha lényege, a rokokó-mez lefoszlanék róla.

Aki sokat jár-ke Párisban és máshol nyugaton, a szobrátást ilyenét elművészietlenkedésnek temérdek példáját találhatja. Az a szobor-állítási düh, mely most Európában járja, tisztára iparművészeti fokozta le a szobrátást: azaz eszmekifejező művészetből mindinkább dekoratív művészeti fejlesztette vissza. S természetesen, hogy mint ilyen dekoratív művészet nem lehet egyetlen témája a meztelen emberi szervezet, hanem minél változatosabb, tehát modern alakok

bennök. A nyelv csak érintkezéstünk teszi lehetővé, könnyűvé velők, csak természetes, biztató alapot vet az egyezőváadásra; igazán egygyvé velünk csak a közös lélek, a közös ideálok kapcsolják. És ma talán súlyosabb okunk van arra, hogy ezt a megkülönböztetést ne tövesszük szemünk elől, mint bármikor. Nemzeti életünk további belső alakulására nézve a közelmúltak és jelennek különösen két mozzanata bír elsőrangú fontossággal. Egyik a politikai nemzet körének kiterjesztése a népre, az idegen származású és nyelvű népek millióira is; a másik pedig a nyelvünk terjedésével harminc év óta mutatkozó vegyülésnek rendkívüli mértéke. Minél hirtelenebb és általánosabb az a vegyülés, annál inkább helyén való az óvatosság, nehogy a nemzeti léleknek észrevétlen s talán végzetes átalakulása jarron vele, amely ezt épp azokból a tulajdonságaiból forgassa ki, vagy azokban gyöngösse meg, amelyeknek fennmaradásukat köszönjük, s amelyek híján bizonytalanabbá lesz a jövőndő.

Ime az iskola feladata: nemcsak a magyar nyelv tanítása és terjesztése, hanem az oktatás összes segítő eszközeivel, előadással, olvasással, szemléltetéssel ennek a nemzetfennartó léleknek ébresztése, táplálása, erősítése. És legfőképpen ez a pont az, amelyben az új középiskolai tanterv szükségessége és fontossága rejlik.

A zajos kötetekkel fogadott előnki megnyitó beszéd után következtek az üdvözlések.

Zsülmány Mihály államtitkár a miniszter nevében üdvözölte a gyűlést és a helyi hatóságok, élükön Teibisz Károlyival, a város polgármesterével kívántak kellemes tartózkodást az ország tanársága képviselőinek.

Desseffy püspök nevében Németh püspök üdvözölte a tanáregyesületet.

A gyűlés dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszterhez üdvözlő táviratot intézett.

Négyessy László főtitkár terjesztette elő jelentését. A tanáregyesületnek 15 vidéki köre volt. Előkészítették az elmúlt évben a filológiai versenyek szabályzatát s a jövő évben már meg is kezdődnek ezek a versenyek a maturált tanulók körében. Az egyesületnek 1379 tagja van. Köszönetet indítványoz a közoktatásügyi miniszternek azért, mert a tanítók házáat létrehozta és annak jótéteményeiben a tanárok gyermekeit is részesíti. Köszönetet indítványoz a magyar sajtónak, a tanárság igazságnak hathatós védelméért. Az indítványokat a közgyűlés elfogadta és a főtitkárnak, valamint Müller József pénztárosnak és Tibor Ágost segítő-egyesületi gondnoknak jelentését tudomásul vette. Miután még az előző jelenlétére, hogy a temesvári fiók 1000 koronával járul a segélyalaphoz, megkezdődtek a szakszerű előadások.

Az első előadást nagy sikerrel Bergmann Ágost tanár tartotta a középiskolai tanítás a jellemképzés szolgálatában címen. Előadásában kifejtette, hogy az iskola főfeladata a jellemképzés. Jogosan követelheti a társadalom és az állam is az iskolától, hogy csak tiszta jellemű, eszményi ifjakat bocsásson ki az életbe. A jellemképzés főeszközei a fegyelmelés és az oktatás, de a legfontosabb és a legmélyrehatóbb befo-

letes természetes formáit, hanem magát a testet is mintegy elszervetleníti.

Ez a kissé tudományoskodónak látszó állítás teljesen azonos amaz immár banális sopánkodással, hogy a modern női ruha nyomorékká teszi a testet. Épp ezért a szobrász, aki nem a különböző nyomorékságot ábrázoló gipszöntvényeket, hanem az egészséges emberi szervezet minél tökéletesebb példányát igyekszik megalkotni, a modern kultur-nők közt ritkán talál ihlető modellt.

Mindaz, amit eddig mondtunk, arra a megismerésre vezet, amit az immár Isteben boldogult lex Heintze oly sokáig veszélyeztetett: a meztelenség felmagasztalásához. Ha azt mondtuk, hogy a ruha a szervezet szervetlen burka, egy alsóbbrendű mesterséges forma, mely a magasabbrendű természetes testformát elfödí, nagyon logikusan következtethető, hogy eme magasabb rendű, természetes idomrendszer szépsége a hitvány burk letévesztése tüntethető fel. Egyes példák, a szobrászat remekművei mind bizonyítják ezt a törvényt. A görög skulptúra ránk maradt csodái mind vagy teljesen meztelenek, vagy burkolód megük oly fesztelen, oly szabad, hogy csak fed, de nem borítja a testet természetellenes formákba. Az antik öltözet, a palást, a toga esztétikus hatásának épp ez, tehát egy negatív tulajdonság a magyarázata: ha el is von a meztelenség szépségeiből, a test arányait és markánsabb vonalait tisztán, hamisítatlanul érvényesíteni engedi. Ha tehát a meztelenség szép és tökéletes, a leplezettség, különösen a modern ruha pedig rut és mesterkélt, nyilvánvaló, hogy az előkelő művészi izlés soha választja témájául, ami neki, mint a modern nőről mondtuk, a lényege.

S íme, még is azt látjuk, hogy a mai civilizáció fejlettségét bemutató kiállítás főlé kapucimerü odatesznek egy bronzba öntött kirakati babot, melyet egyik lozelsó francia szobrász nagy

abrázolására adja magát. A nyilvános és nem nyilvános emléksobrok mindezt, a szobrászat hivatásának helytelen felfogását bizonyítják. Egy tábornoknak vagy költőnek ugyanis a szobor egyáltalában nem méltó emléke, mivel egyszerűen csak teste formáit örökíti meg, tehát valami olyat, a mi egy ilyen tettek vagy eszmék által kitűnt nagyságnak lényegtelen, egyéniséget meg nem világító tulajdonsága. Tulajdonképpen csak a híres atlétáknak, a nagyon szép embereknek kéne szobrot emelni, természetesen, a nélkül a morális célnak nélkül, mely a mai modern szobrok létrejötténél közreműködik. Azaz nem is nekik emelnénk szobrot, hanem formáikat, mivel a szépség megtestesülései voltak, átadók az utóknak. Így eseltek a régi görögök, akik az olimpiai játékok győzteseit faragták kőbe.

A mi elfajult szépérzékünk azonban párosulna a közvélemény hasznosságai elveivel a szobrászatot az emberi szervezet eszményi ábrázolása helyett, az erkölcsi célnak portaitirozásra és ócska szimboliztikára, sőt még divaiticekké gyártására is kényszerítette. Ez a szobrászat züllése. Különben ennek a leggőrgőbb művészeti történetének az a része, mely a keresztény kultúra korzákára esik, a biztos hanyatlást mutatja. Az emberi testet ez a kultúra százféle uton-módon elurítottta. Fűrdőkben, tenger mentén bolyongva, a meztelen emberiség nézni, mily szomorú szemle! Mi csak azt élvezük, a mi izgató s nem a mi szép s ezért életben és szoborban egyaránt a meztelen helyett a kosztümöt, a toalettet kultiváljuk. Az emberi szépség eszményei, a mielő Vénusz és a belvederi Apolló ugy állnak ebben a modern világban, mint egy magasabb rendű faj képviselői s az isteni szép Apolló, kit mestere ezzel a bucsuigével eresztett ki keze alól: „Szétzúhat az, aki sebb lesz nálad”, bizonyára sörtetlen marad az idők végéig, mert nem akad többé emberfia, aki helyette a talapatra állhatna,

lyással van a tanár egyénisége az ifjakra. Első sorban a tanár legyen igazi jellem.

Dr. Bódiss Jusztin pannonhalmi főiskolai tanár *As akciók tana elméletben és gyakorlatban* címen tartott érdekes előadást. Az előadó azon tapasztalatok alapján, melyeket tanítás közben részint maga szerzett, részint mások iratai alapján gyűjtött, rámutat az akció-elmélet hívságos voltára, mivel ez az igéző tanítás egy tetszetős föltevésnek igájába hajítja s az ízelekokra elvont fogalmakat erőszakol. A tanításban csakis az apperopiáltatás módszer vezet célra, amely az anyanyelv idomait mai használatuk s világos értelmük szerint egyeztetni az idegen nyelvek formáival, nem törődve azon funkciókkal, amelyeket egykor az idegen nyelvek időképzői állítólag kifejeztek.

Délben az iskolaszervekiallást nézték meg a tanáregyesület tagjai. Majd félkettőkor Temesvár város közönségre vendégelte meg a tanárokat a Trónörökös szállóban. Az első felkészítőt Molnár Viktor főispán mondta a királynak. Bethly Zsolt egyetemi tanár a kormányt köszöntötte fel. Zeilinszky Mihály mondott aztán köszönetet a kormány nevében. Utána dr. Telbisz polgármester a tanáregyletre, Rombauer Temesvár városára és Fopper a védnökökre mondott felkészítőket.

KÜLFÖLD.

A finn szenátus a cár ellen. Nagy horderejű eseményre határozta magát a finn szenátus. Fölterjesztést intézett Miklós cárhoz, amelyben kijelenti, hogy azt a császári rendeletet, amely az orosz nyelvnek Finnországban való meghonosításáról és a gyűlekezési jognak a korlátozásáról intézkedik és az oroszoknak megengedi bizonyos kereskedelmi ágak üzését, amelyekkel a finneknek nem szabad foglalkozniuk, nem teheti közzé. A szenátus ezzel bizonyára valamennyi finn ember óhaját fejezi ki s midőn ily módon a passzív ellenállásra kiadta a jelszót, valószínűleg megadta azt a politikai irányt is, amelyet a finnek ezután követni fognak. A helyzetük e perében hasonlít a magyarság helyzetéhez az ötvenes években s mindenki, aki ezt a szorgalmas, nagy multu és erős kulturerejű népet ismeri, rokonszenvezni fog törekvésekkel.

Megtorló hadjárat Khina ellen.

Budapest, július 3.

Tegnap azt irtuk, hogy valamennyi hatalmasság közt Németország lesz az, amely tüzes erélyvel felveszi a harcot Khinával s nem fog pihenni, míg a khinai gonosztevők, beleértve a dinasztia tagjait is, keményen meg nem lakolnak gazságukért. Prognózisunk bevált: Vilmos német császár ma lángoló szavakkal lelkesítette a Khina ellen induló német csapatokat, ő rájuk bízva a gyilkoságok, rablások, gaztettek megtorlását. Gyönyörű egy beszéd, a fiatal császár heves lendülete, a lobogó megsértése felett érzett harag, a követgyilkosság felett érzett iszonyodás és a megtorlás szomja hangzott ki a császár szavaiból. De egyuttal riadó ez, amely a többi művelt állam határai felé fog hangozni és talán véges-végre élet veszi annak a szégyenletes féltékenykedésnek, amely a hatalmakat eddig viszsztatartotta a komor helyzethez mért egyértelműségtől. Csakugyan sorakoznia kell most az egész művelt világ minden nagy népeinek, hogy ezt a példátlan gaztettet megtorolják és közakarattal oly állapotokat teremtsenek Khinában, amelyek nem választják el a többét ezt az óriás birodalmat a világtól a gaztettek, gyűlölségek, vérontások bűnös sáncával. Vilmos császár riadója hangos és igaz szó, semmi kétség, hogy mindenütt lelkesedéssel fogják fogadni.

Vilmos császár szöze.

Berlin, július 3.

A német császár Wilhelmshafenben beszédet mondott az elinduló csapatokhoz. A beszéd szövegének megállapítása, úgy látszik, sok nehézségeket okozott s a lapok a reggeli órákig várták a szöveg megküldését. A beszéd szövegét csak most tessük közzé s egész terjedelmében így szól:

A legteljesebb békében, nekem, fájdalom, nem váratlanul, elvetették a háboru gyújtó faklyáját. Egy büntett, amely gazságában

hatalatlan s kegyetlenségében borzasztó, suttotta és elragadta kipurált képviselőmet. A többi hatalom követi veszedelemben vannak s velük együtt bajtársaitok is, a kiket az ő oltalmukra küldtek. Meglehet, hogy már megvívott utolsó harcukat. Megsértették a német zászlót és gaz módon guntúznak a német birodalomból. Ez példás megtorlást és bosszút követel. A viszonyok borzasztó gyorsasággal mély, komoly valósággá változtak s a mióta benneteket fegyverbe szólítottalak, még komolyabbak lettek. Amit a tengerész-gyalogság segítségével visszaállíthatni reméltem, már most nagyon nehéz feladat lesz, amelyet csak az összes civilizált államok egyesített hadtestivel lehet megoldani. A Khinában levő cirkáló hajóraj parancsnoka már most arra kér engem, hogy fontoljam meg egy gyaloghadosztálynak elküldését. Oly ellenséggel fogtok szembe állani, amely nem kevésbé bátor és halálmegevaló, mint ti; az európai tisztektől kiképzett khinai katonák megtanulták az európai fegyverrel való bánásmódot. Hála legyen Istennek azért, hogy a tengerész-gyalogságnál levő bajtársaitok és az én haditengerészetem mindenütt, ahol velük összejöttök, megerősítették és igazolták a régi német fegyverdícsőséget és dícsőséggel, diadallal védelmezték magukat. Így tehát kiküldeltek benneteket, hogy a jogtalanságot megbosszújátok és nem fogok addig nyugodni, a míg a német lobogó a többi hatalom lobogójával egyesülve nem lesz diadalmasan kitéve a khinai tengereken és Peking falain és a míg Khinának a békét nem diktáltam. Legyetek jó bajtársakban mindazokkal a csapatokkal, amelyekkel a messze keleten összejöttök, oroszokkal, angolokkal, franciákkal, bárkik legyenek is, valamennyien egy ügyért, a civilizáció ügyéért harcoltok. Mi azonban még valami nagyobbra és fenköltöbbrre is gondolunk, vallásunkra és testvéreink oltalmára, akik amott künn részben életük föllázásával szálltak sikra Üdvözítőjükkért. Gondoljatok fegyverbeesültünkre, gondoljatok azokra, akik elöttetek harcoltak és induljatok utnak ezzel a régi brandenburgi zászlójszóval:

Bizál az Istenben,
S magad bátran védjed:
Ez legyen és nem több,
Minden becsületed.
Hisz a ki Istenben
Bízva igazán mer,
Ebből a világból
Nem űzi ki ember.

A zászlók, amelyek fölöttetek lengenek, most először mennek tűzbe. Jól vigyázatok, hogy tisztán, szenny és mocok nélkül hozzátok nekem vissza. Hálám és érdeklődésem, imádságom és gondoskodásom nem fog benneteket elhagyni és gondolatomban minden utatokon veletek leszek.

A császár e beszéd elmondása közben rendkívül izgatott volt s különösen ott, ahol a német követ meggyilkolásáról beszélt, valósággal reszketett a hangja. A császárné sírt, amikor a férjüktől és gyermeküktől elbuzosított asszonyokat látta.

Berlin, július 3.

Vilmos császár északi utazását, amelyet holnap kellett volna megkezdnie, bizonytalan időre elhalasztotta. A császár a hadügyminisztériumnak és a vezérkarnak több tisztjét Wilhelmshafenbe szólította, hogy velük együtt tanácskozzék Bendemann tengernagynak, a Khinában levő német hajóraj parancsnokának ama követeléséről, hogy egy gyaloghadosztályt küldjenek Khinába. Ezekben a tanácskozásokban gróf Bülow is részt vett.

Arról még nem döntöttek, vajjon a birodalmi gyűlést összehívják-e. A khinai követ még nem kapta vissza utlevelét. Mértékadó helyen arra való tekintettel, hogy a császár beszédében a háboru említette, azt hangoztatják, hogy ez alatt nem népjogi értelemben vett háboru, hanem csak háboru operációk értendők. A német kormány még ma is azon az állásponton van, hogy Khina felszólása nem kívánatos, hogy legelső sorban rendezett viszonyok teremtésére kell törekedni.

Ami az első hajóraj első hadosztályának elküldését illeti, a mértékadó berlini körök sajnálják, hogy azokat a hajókat, amelyek a német

part védelmére vannak rendelve, most messze külföldre küldik és előre látható, hogy a birodalmi gyűlés legközelebb azt fogják követelni, hogy a flottajavaslat tárgyalásánál törölt cirkáló hajókat szavazza meg.

Berlin, július 3.

Németország még négy sorhajót, egy pán-célos cirkálóhajót, három kisebb cirkálóhajót és négy ágyúszázadot, összesen 15 hadihajót fog Khinába küldeni.

Berlin, július 3.

A *National Zeitung* kétségtelemnek mondja, hogy Ketteler bátorságában egészen a vizgázatlanságig ment, amit pedig diplomatának soha sem szabad megtenni. A *Nat. Ztg.* korainak mondja a többi újság fejtegetését. Az bizonyos, hogy Khinának elégtételt kell adnia, de másrészt arról is kell gondoskodni, hogy a khinai válságot úgy oldják meg, hogy jövőben hasonló esetek elő ne fordulhassanak. A *Nat. Ztg.* arra figyelmeztet, hogy Khinában a népjog védelmében levő emberek meggyilkolása az államtudomány házi szerei közé tartozik.

Wilhelmshafen, július 3.

A Wittelkind és Frankfurt szállítógőzösök ma reggel a lakosság lelkes tüntetése mellett elindultak. A császár, a császárné és a többi itt levő fejedelmi személyek a *Hohenzollern* jachtról nézték a hajók elindulását.

Berlin, július 3.

Bendemann altengernagy, a cirkálóhajóraj parancsnoka, a következő táviratot küldte Takaból tegnapelőtti kelettel: Holnap a Köln gőzzel Jokohámába küldöm Lans, Schlieper és Krohn megbeszült tiszteket, akiknek állapota nagyon kielégítő, továbbá Zimmermann tengerészaltisztet és Janssen ten-tengerezést a Gefion hadihajóról. A többi eseből még Tiencinben van. Állapotuk általában kielégítő. A helyzet változatlan.

Berlin, július 3.

A kelet-ázsiai helyzet komolyságára való tekintettel önkéntesekből álló expedíciók fognak szervezni egy vegyes dandár létszáma erejéig.

Bukarest, július 3.

A külügyminiszter utasította a berlini román követet, hogy a német kormánynak a román kormány nevében részvétét fejezze ki a pekingi német követ meggyilkolása alkalmából.

Berlin, július 3.

Az itt sákelő santungi bányatársulat a kiaucauni üzemvezetőstől a következő táviratot kapta: Valamennyi belöldi bányász ideérkezett. A khinai hatóságok őrzik a bányatelepet.

(A helyzet Pekingben.)

Washington, július 3.

Long tengerészeti miniszter Kempf tenger-nagyitól táviratot kapott, amely így szól:

Egy Pekingből érkezett futár azt jelenti, hogy a khinaiak ostromolják a követségeket és hogy az európaiak elesége már csaknem egészen elfogyott. A helyzet kétségbeesítő. A német követet akkor ölték meg a khinai katonák, mikor éppen a cunghlijámenbe akart menni. Az amerikai, olasz és németalföldi követség házaát elhamvasztották. Pekingben 20.000 khinai katona van, Pekingben kívül ugyanannyi. Háromezer katona utban van Tiencin felé. Tiencinben még egyre folyik a harc. Az összeköttetés Tiencinnel vasuton is, hajón is bizonytalan.

(A hatalmak egyetértése.)

Bécs, július 3.

Itteni politikai körökben a pekingi követek helyzetét rendkívül aggasztónak tartják. A nagy veszedelemmel szemben, amely Khinában fenyegeti az európaiakat, nem lehet konstataálni az európai csapatok egyértelmű, eltudatos és egységes fellépését. Itt azt hiszik, hogy azok után a nagy csapások után, amely Németországot érte azzal, hogy követét Pekingben meggyilkolták, a német császár a keszdeményezés ügyét kezdte veszi és a hatalmakat határozott döntő akcióra hívja fel. Azt azonban nem hiszik itteni diplomáciai körökben, hogy az európai udvaroknál represszáliát akarnának gyakorolni az ott akkreditált khinai követekkel azon hallatlan kegyetlenségeket, amelyeket a khinaiak az európaiakon követtek el. Még ha a khinai kormány az európaiaktól a legelembb védelmet is megtagadja, még akkor sem fognak formálisan hadat üzeni a hatalmak Khinának, mert azon pénzbeli és véráldozatokat, amelyekkel Khina leverése

járna, nem érné meg az érték járó haszon. E helyett azonban arra fognak szorítani a hatalmak, hogy Kínában a rendet helyreállítsák és az idegenek védelmét a jövőre biztosítsák.

(Elpusztított vasut.)

Pétervár, július 3.

A vezérkarhoz érkezett jelentések szerint a Tekunál szétvert kínai katonák és tölkelők elpusztították a port-artur-mukdeni vasutat. Az európaiak intézkedtek a vasut helyreállításáról.

(A kínai hírszolgálat.)

Berlin, július 3.

A külügyi hivatalhoz érkezett jelentés szerint Csiyuban 200 távirat kever elintézetlenül.

(A sebesültekért.)

Johannesburg, július 3.

A japán Vöröskereszt-egyesület Hakwai nevű hajója tegnap Kínába ment, hogy valamennyi nemzet sebesülteinek kórházi hajóul szolgáljon.

(Japán mozgósít.)

London, július 3.

A Daily Express jelenti Sanghaiból: A Sárge folyótól délre eső összes tartományok, amelyeknek kormányzói barátságos viszonyban vannak a hatalmasságokkal, a konzulok útján, nem hivatalos formában szövetséget alakítottak Nanking fővárossal.

Ugyanennek a lapnak jelentik Sanghaiból: Kobeből táviratozzák, hogy Japán meg 30.000 embert mozgósít. Ito márki ellenzi ezt a politikát, mert attól tart, hogy Japán konfliktusba keveredik Oroszországgal.

London, július 3.

A Times ismétli, hogy nézete szerint Japán az egyetlen hatalmasság, amely gyors és megfelelő szolgálatokat tehet a civilizációnak. Anglia magatartására nézve nem lehet többé kétség, mert a civilizációt ért szerencsétlenséget még megtehető az, ha Pekingben olyan katasztrófa történne, amelyet valamely hatalmasság gyors beavatkozásával meg lehetett volna akadályozni és ha később kitudódna, hogy ezt a beavatkozást más hatalmasságok féltékenysége keltette vagy megakadályozta.

(Az angol parlament állásfoglalása.)

London, július 3.

Az alsóház ülésén Brodrick parlamenti államtitkár a következőket jelentette be:

Ketteler báró.

Itt mutatjuk be a meggyilkolt pekingi német követnek, Ketteler bárónak arcképét, akinek tragikus sorsa új helyzetet teremtett a kínai válságban. Az az erély és körültekintés, amely a szerencsétlen dip-

lomata tetteit jellemezte, letüköröződik arcvonásairól és a németek méltán sajnálkoznak szomorú végzetén. Ketteler unokaöccse volt Ketteler püspöknek, aki a kulturharc idején nevezetes szerepet játszott. Neje amerikai nő, akinek sorsáról közelebbi adatok még hiányoznak.

Brodrick parlamenti államtitkár azt válszolja, hogy ilyen nyilatkozatról nincs tudomása. A konzulok összekötésében állottak az alkirályokkal, akik egészen jól tudják, hogy az angol kormány szívesen támogatja őket a rend fönntartásában. Nyilván lehetetlen volt a hatalmasságok pekingi képviselőitől tanácsot kérni, mert eszmecsere nem volt közöttük. A vuszungi első tengerészisztnak teljes fölhatalmazása van, hogy úgy cselekedjék, amint a körülmények követelik.

(A szorongatott idegenek.)

Berlin, július 3.

A csifui német konzul táviratozza tegnapi kelettel: Freinadenetz provikáriusnak egy jenosufui távirata szerint a hatóságok elűzték az ottani hittérítőket és azonnal hozzáláttak a pusztítás munkájához. Cining a legnagyobb veszedelemben forog. A kormányzó és a hatóságok fölszólítják az idegeneket, hogy azonnal utazzanak el. Ha nem jön gyorsan segítség, lehetetlen ott maradni. A cinani kormányzó azt táviratozza a csifui német konzulnak, hogy Cmingben lázadás ütött ki és hogy a hittérítőket a partvidékekre kell menekülniük.

(A világsajtó a kínai veszedelemről.)

Róma, július 3.

Az Italie csodálkozását fejezi ki azon, hogy az európaiak ellen Ázsiában elkövetett szörnyűségek dacára Kína európai és amerikai diplomáciai képviselői megmaradnak állomásukon. Mindazonáltal reméli a nevezett lap, hogy sikerül módot találni a

kérdés barátságos rendezésére, mielőtt végleges hadüzenet kerül a dolog.

A Tribuna azt mondja, hogy Európának anyagi és kulturális érdekeinek megvédésére meg kellene szállnia Kínát, ott ellenőrzést gyakorolnia, a partvidéket elfoglalnia és a kínai kérdés végleges megoldását követelnie. Visconti Venosta külügyminiszter tegnapi nyilatkozatairól azt mondja a nevezett lap, hogy a miniszter szavai nagyon jó hatást tettek a kamarára, amely belátta, hogy Olaszországot, tartózkodása ellenére is, el van tükélve arra, hogy felhagy a nem érdekelt fél politikájával. Elérkezett a cselekvés pillanata — mondja a Tribuna — és nem szabad időt vesztegetni, ha nem akarunk utolsókk lenni az európai nemzetek koncertjében.

Páris, július 3.

A lapok egybehangzón konstatálják a kínai helyzet komolyságát. Némelyikük, így a Figaro, szükségesnek találja, hogy Európa a legnagyobb áldozatokra szánja rá magát. A République aggódva kérdezi, milyen magatartást fognak tanúsítani a hatalmasságok azzal a ténnyel szemben, hogy Kínában három-négy millió ember nem ismeri el többé a törvény tekintélyét.

London, július 3.

A Times azt mondja, hogy a kínai helyzet nagyon veszedelmes, de remélhető, hogy a mérsékelt párt fog felülkerekedni Kínában, ha a hatalmasságok hathatósan támogatják. Egyelőre a követések megmentése a fődolog.

A Standard szerint még nem kell lemondani a reményről, de azért lehetetlen nem aggódni a követések sorsáért. Ha a kínai kormány gyöngének bizonyul a lakosság és a katonaság fékentangására, akkor majd a nyugati népeknek és Japánnak lesz kötelessége a lázadást elfojtani.

A Daily News azt mondja, hogy habár hadi állapot még nincs, mégis anarkia uralkodik, amelyet hamarosan el kell fojtani, nehogy még tovább elhárappózzék.

Berlin, július 3.

A Berliner Local-Anzeigernek Kínába induló tudósítóját, Tamhauer szolgálaton kívüli századost a német császár kihallgatáson fogadta és konstataulta előtte, hogy a kínai helyzet rendkívül komoly és reámutatott arra is, hogy a kínai németek többé-kevésbé helytelenül fogják föl az ott történeteket. Az egyetlen Angster püspök nem tévesztette meg magát, ő volt az egyedüli, aki ismételt figyelmeztetést a helyzet aggasztó voltára.

Berlin, július 3.

Itteni politikai körökből az a hír hallatszik, hogy a legközelebbi napokban újabb csapatküldés várható. A kínai helyzet aggasztó volta kényszeríti erre a lépésre a német kormányt. Nagyon sokat beszélnek katonai körökben arról a küldetésről, amelyet Wachs alezrederre bízta. Wachs alezreder, aki a porosz hadügyminisztériumban a kínai mozgósítási ügyek vezetője, Svájcba utazott, hogy az ott nyaraló hadügyminiszternek jelentést tegyen.

Pétervár, július 3.

A legutóbbi kínai eseményekről ezt írja a Rossija: Az a remény, hogy sikerülni fog a kínai kormányt észretéríteni és az országot az esztelen idegenellenes támadások szomorú következményeitől megkímélni, eltűnt. Európának most egyenest Kínába kell mennie. A Novosztij azt mondja: Ketteler meggyilkolásánál vakmerőbb megsértését a nemzetközi jognak képzelné sem lehet. Itt az ideje, hogy felhagyjunk az üres fenyegetéssel és tekintélyes csapatokat küldjünk Kína szívébe. A nevezett lap azt hiszi, hogy a hatalmasságoknak, sajnos, hadat kell füzennie a kínai kormánynak. — A Herold meleg szavakkal emlékezik meg a meggyilkolt német követről.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Junius 30-án új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik a nyári hónapok alatt fűrdőre vagy nyaralóhelyre szándékoznak menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szolgáljon szíves tudomásul, hogy kiadóhivatalunk, amint a címváltozásról értesül, nyomban az új tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztatassanak tehát egy rövid levelezőlapnak felhasználásától akkor se visszaradni, ha a

nyári szezon alatt talán többször is változtatják lakásukat. A Budapesti Napló kiadói hivatala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigorúan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érintkezésben haját lenni kedves közönségével.

HIREK.

Van még fokozat lejjebb!

Mikor a párisi bazár leégett, majdnem valamennyi asszony elpusztult a lángok közt. Elhamvadtt akkor egy királyi hercegnő is, a nevére már nem emlékszem, csak az esetére. S tudom, hogy akkor az egész művelt világon végigharsogott valami rettenetes felháborodás, hiszen az egész katasztrófa abból kerekedett, hogy az udvarias francia urak megfledkeztek minden udvariasságról és a menekülő hölgyeket félrelökve, elsőnek iparkodtak a kijárási felé. Becses életüket mégis csak nagyon féltették s nem tudtak udvariasak lenni, mikor egyetlen pernyi kisédelem a haláluk lehetett.

Még emlékszem egy francia újság jai kiáltására:

— Oh, hát mi mindnyájan hazudunk, koronái a teremtnék? Oh, hát abból a franciából, aki a pusztá kezével kapta el az égő hasábot, mely már-már elégette volna a nő csipke-zsebkendőjét, olyan francia lett, aki a nőt dobja a lángok közé, csak hogy a saját zsebkendőjét mentse meg?

De zugott és harsogott a férfias harag végig a világon. Pedig azok a francia urak a párisi bazárban nem igen válogathattak: vagy az asszonyok pusztulnak el, vagy ők! És az ember elvesztheti az eszét, mikor úgy érzi, hogy az életét vesztheti. Mégis csak valami az élet — ha egyik-másik (talán az is esze vesztése után) el is dobja magától. Az élet és az udvariasság között pedig, ha kellemetlen is a választás, de valljuk meg egész őszintén, nem olyan nehéz. Elvégre az eleven bestia ugyan rosszul hangzik epitetónak, de a megszenesedett gavallér határozottan kellemetlenebb jelző. És mégis elitélte az egész világ a bazár menekült gavallérait.

Azt mondták: bestiák...

Aztán jött a katasztrófa másik változata: nem szárazon, hanem vizen. A Bourgogne katasztrófája. Sok száz utas alatt megmozdult az a nagy darab alkotmány, mely különben is állhatatlanabb, mint a föld és tengeri betegséget tud okozni, ha csak egyszerűen hintáztatja az embert a hullámokon. Hát még micsoda betegség kapja le az embert lábáról, ha egyszer a hajó süllyedni kezd s a kapitány bekiáltja az éjszakába: „meneküljön, aki tud, mert két perc múlva a hajó menthetetlenül elveszett!” Az a sok száz utas agraálni kezdett, mint a patkány s a hullámok fölött delirálva, próbált bekapaszkodni abba a pár mentőcsónakba, melyet a matrözök még valahogy le tudtak kapcsolni a süllyedő hajóról. De a csónak kevés volt és kicsi — a menekülő sok. A matrözök az evezővel fől-váltva a hullámokat és a görcsösen kinyújtott emberi kezeket csapkodták. Nem nézték, férfi vagy asszony, aggastyán vagy gyermek próbál-e a csónakba kapaszkodni: a matrözök megvadulva vágták a veszélyes kezeket s állati erővel dolgoztak, hogy a csónakokon legalább ők menekülhessenek.

S a világon megint keresztül zugott a főlháborodás:

— A Bourgogne bestiái!

Pedig hát ezek matrözök voltak, akiket még senki sem rágalmozott meg azzal, hogy mintaképei az udvariasságnak. Nem, matrözök sem voltak. Csak ijedt, megvadult állatok, akik őszton szerint védtek a pusztá életüket. Tudták, hogy a csónak kevés embert bír meg s azt gondolták, hogy inkább mene-

küljünk mi harminc bestiák, sem hogy elpusztuljunk háromszázan gavallérok. S vágják a menekülőket, mint a répát. Menekültek.

Oh mi csunya volt. Gyermeket is kidobtak a csónakokból...

És van fokozat lejjebb is. A hobokeni katasztrófáról, mely ötszáz emberi áldozatot szedett, a következő hajmeresztő részleteket telegrafálják:

„A tenger tele volt emberi testtel, akik a tűzhálal veszedelme elül a vízbe ugráltak, remélvén, hogy így hamarabb megmengethik életüket. Volt is mentő-csónak sok; de a mentők pénzért kérések a füldeklőlőtől s veszni engedték őket, ha nem kaptak. A csónakokba csak vad öklharc utján lehetett bejutni, minden csöpp helyért szörnyű viaskodás volt. Aki megbotlott és elesett, menthetetlenül elveszett, mert keresztül gázoltak a testén. A csónakba kapaszkodó embereket evezőlapáttal lökték vissza a tengerbe. Így bántak a nőkkel és gyermekekkel is. S azért vészett oda annyi munkás, mert azt követelték tőlük, hogy az árut mentésük előbb, azután az életüké. Ha le akartak szállni a vontató hajókra, amelyekre az árut szállították, visszaverték őket.”

Igen, van fokozat lejjebb is. A hobokeni kikötőben mindenből volt elég: csónakból, mentőből és áldozatból. Csak kettő volt istentelenül kevés: pénzből a pusztulóknak és emberségből a mentőknek. S azért kellett annyi embernek pusztulni. Aki nem tudott eleget fizetni, vagy ha munkás volt és nem tudott elég drága portékát előbb menteni: azt el hagyták veszni. A koldus, nem éri meg a fáradságot. A hobokeni mentők maguk biztonságban voltak és hidegen, ridegen mérlegelték, ki fizet többet. A hobokeni mentők fűtyültek az udvariasságra, nem féltették az életüket, ők csak az üzletet nézték.

Hát van fokozat lejjebb is. A hobokeniek jó kereskedők — övök a pálma. Akkora bestiák nem menekültek Párisban és nem menekültek a Bourgogne roncsaiból, mint aminők a hobokeni kikötőben — mentek...

ke.

A lefüggönyzött ablakok.

Ilyenkor, forró nyári estén,
Midőn a fagyalt is meleg,
A fülledt, piszkos, árva Pesten
Csak egy-két ember ögyeleg.
És fáradtan, levett kalappal,
En is roskadva ballagok,
S kísérnek reggel, este, nappal
A lefüggönyzött ablakok.

S mit nem közölnek senki mással,
Elmondanak sok szép regét;
Ők csillapítják suttogással
A nyári esték melegét.
Mindég készek csevegni vélem,
Őh mert nem némák, nem vakok;
S ráérnek megfigyelni télen
A lefüggönyzött ablakok.

A legbelsőbb családi élet
Legelrejtettebb titkait,
Mihelyt a háznép szerteszéledt,
Mindenki megtudhatja itt.
S a házasetelben, hiába,
Vannak zajosabb korszakok;
S kisugják mind az éjszakába
A lefüggönyzött ablakok.

De bár így gúnyolódni máson,
S egy kissé árulkodni jó;
Megmagyarázza hallgatásom
A köteles diszkreáció.
Hogy is érezhetném a szélnek
A titkaime? Ha hallgatok,
Úgy még intímebbül beszélnek
A lefüggönyzött ablakok.

De óh kísér egy édes álom,
Mint hűsítő vigasztalás,

Hogy üdvösségem megtalálom,
S vár engem is egy kis lakás.
S akkor, míg én ős kezdetéig,
Karöltve, zöldeben ballagok,
Üdvösségem másnak mesélik
A lefüggönyzött ablakok.

Latzkó Andor.

Budapest, július 8.

— Személyi hírek. Széll Kálmán miniszterelnök, aki jelenleg Rátóton tartózkodik, csak a jövő hét folyamán tér vissza Budapestre. — Zsilinszky Mihály közoktatási államtitkár, aki most a temesvári tanszerkiállítás időzik, a jövő hétfőn tér vissza Budapestre. — A nápolyi herceg és felesége a napokban Konstantinápolyba érkezik.

— A trónörökös házassága. Ferenc Ferdinánd főherceg házasságáról és Chotek Zsófia grófnő rangemeléséről a hivatalos lap mai száma a következő két jelentést közli:

I.

„Ő császári és királyi Fensége, ausztria-estei Ferenc Ferdinánd főherceg ur, Ő császári és apostoli királyi Felségének, mint a legmagasabb uralkodóház legfőbb felséges fejének hozzájárulásával és beleegyezésével, az 1900. évi július hó 1-én Reichstadtban, Csehországban, méltóságos chotkowi és wognini Chotek Zsófia grófnővel morganatikus házasságra lépett.”

II.

„Ő császári és apostoli királyi Felsége, folyó évi július hó 2-án Ischben kelt legfelső kéziratával, kegyelemben indítva érezte magát: ausztria-estei Ferenc Ferdinánd főherceg ur Ő császári és királyi Fensége morganatikus hitvesét, Zsófiát, született chotkowi és wognini Chotek grófnőt, díjmentesen örökös hercegi rangra emelni, Hohenberg névvel és „ő hercegi kegyelmessége” címzéssel.”

— A szász király állapota. Drezdából jelentik, hogy a szász király betegségeéről elterjedt hírek túlzottak voltak. A király betegsége nagyon fájdalmas ugyan, de életét nem fenyegeti közvetlen veszelelem. Az agy uralkodó bámulatos nyugalommal türi a szenvedéseket, melyek azonban már enyhülnek. A király már tegnap rövid sétát tett a kastély kertjében.

— Gyászmise V-ik Ferdinándért. A Mátyás-templomban ma délelőtt, V-ik Ferdinánd halála napjának évfordulóján ünnepi rekviemet tartottak. A templom közepén díszes katófalk állott, a padsorokat pedig egészen megtöltötte a közönség. Ott voltak: Csibulka altábornagy, Léderer nyugalmazott altábornagy, gróf Attems lovassági tábornok, Gaudernack tábornok, számos törzs- és főtiszt. Ott volt ezenkívül: Felső-Tisza-menti Emil a tudomány-egyetem rektora, Gőzvesztő első kerületi elüljáróval számos fővárosi bizottsági tag. A gyászmisét Ványa katonai prépost mondta.

— Magyar diákok Párisban. A magyar tanuló párisi utazása iránt a francia közoktatásiügyi kormány rendkívül érdeklődést tanúsít és az ifjúságot párisi tartózkodása alatt különböző kedvezményekben részesíti. Minthogy Wlassics miniszter a résztvevők számát korlátozta, a jelentkezéseket a rendezőség kénytelen a korábban megállapított határidő előtt lezárni. Időkimélés szempontjából szükséges tehát, hogy a résztvevni szándékozó tanárok és tanulók, az iskolai hatóságok helyett közvetlen a rendezőségnél (Hungária szálló) jelentkezzenek, mert a jelentkezéseket a beérkezés sorrendjében veszik figyelembe. A tanulók hozzatartozói szintén résztvehetnek a tanulók részére megállapított feltételek mellett a kirándulásban.

— Ünnepeit tanfelügyelő. Sátoralja-Ujhelyből táviratozzák, hogy ma ott a vármegyeház nagyteremben Himes Lajos királyi tanfelügyelő nyugdíjaztása alkalmából a vármegyei tanító egyesület nagy-szabású búcsúünnepet rendezett. A tanítókon kívül jelen voltak: Molnár főispán, Matolay alispán és az összes felekezetek papjai. Beszédet mondott: Hodossy tanítóegyleti elnök, Dokus vármegyei főjegyző, Puzs görög katolikus esperes, Fejes István református lelkész s b.

— Nyugalmasított tábornok. A debreceni 3-ik lovasandár parancsnoka, Perczel József tábornok nyugalmába vonul. Perczel tábornok családjával együtt tegnap már el is hagyta Debrecen. Távozás alkalmából a vasúti indóháznál megjelent a 2-dik honvéd huszárezred tisztikara teljes számban, azonkívül a helyőrség tisztikarának számos tagja, hogy istenhözözdot mondjának a tábornoknak és családjának.

— Politikai párbaj. A rimaszombati képviselőválasztás epilógusán kárpárbaj volt tegnap Rimaszombatan. Fáy László ugyanis a függetlenségi párt irányában a választáson erős kritikát gyakorolt, amiért Fáy István Kúbiány Géza országgyűlési képviselővel és Farkas Zoltán főjegyzővel provokáltta rokonát. Fáy László Szentiványi Árpád képviselőt és Hámos Aladárt nevezte meg segédeikül. A megbízottak kárpárbajban állapodtak meg, amelyet a felek tegnap vívtak meg. Fáy László karján és fején súlyosabb Fáy István pedig kezén kisebb sérülést kapott.

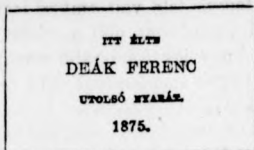
— **Sztrájk a Vatikánban.** A pápa tarkaruhás szép szál legényei, a svájci gárdisták nincsenek meglegedve a helyzetükkel. A jubileumi évben nagyon sok a dolguk, minden nap szolgálatban vannak és órákhosszat tolakodnak a tömegekkel a szent Péter templomban. Béremelést követelnek, amit föllebbvalóik nem akarnak nekik megadni. A vitéz gárdisták már sztrájkokkal is fenyegetőztek, s elégedetlenségüket csak növelte az, hogy tisztjeik nagyon szigorúan büntették meg a mozgalom vezetőit. Nem lehetetlen, hogy feloszlatják a híres svájci gárdát, amelynek egyenruháját még Michel Angelo komponálta meg.

— **Hegedűs Sándor a Székelyföldön.** *Sepsi-Szent-Györgyről* telegrafálják: Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter ma reggel a hét órai vonattal Csikmegyéből ide érkezett. Az állomáson *Szentiványi* alispán üdvözölte őriási közönség élén, a vármegye nevében. A városban a Kossuth-téren felállított díszkapunál *Gödri* polgármester, a vármegyhás bejáratánál pedig *Vajna* főjegyző üdvözölte a minisztert, aki nejével és leányával együtt *Pótsa* főispán vendége. A miniszter 9 órákhoz a tisztelgő küldöttségeket fogadta. A vármegyei városok, tantestületek és hatóságok küldöttségét *Szentiványi* alispán, a közgazdasági bizottság, gazdasági bizottság és a pénzügyek küldöttségét *Pótsa* főispán vezette. Tisztelgtek továbbá a különböző hittelekezetek, a törvényesek, építészeti hivatal stb. A miniszter válaszában mindenkinek szívvelyesen megköszönte a kitüntető bizalmat, hangsúlyozván, hogy ő oly közgazdasági politikát csinál, mely a haza polgárait az ipar és kereskedelem fejlesztése által vagyoniilag is erősíteni akarja. Ehhez minden tényező szolidáris munkássága szükséges. A miniszter meg akarja ismerni az anyagot, melyet tovább fejleszteni lehet. — Tíz órák a miniszter és neje meglekintették a polgári leányiskola termeiben rögtönzött kiállítás, melyet asztalos-munkákból, a bőripar különböző termékeiből, fém- és vasipar, kocsipar és posztóneműekből rendeztek. A miniszter a kiállítás fölött elismerését fejezte ki és az iparosokat lelkesen buzdította kitalásra és serelemek, kívánságok őszinte, bizalmas közlésére. Hosszasan elbeszélgetett velük, igérvén, hogy jogos kívánságaikat készséggel figyelembe veszi. A miniszter ezután a háromszéki nőipariszkat látogatta meg, ahol egyik növendék a miniszter nejeinek remek hímzett kendőt és gyönyörű csokrot nyújtott át. A székely szövőgyárt munka közben látogatta meg a miniszter. Kijelentette, hogy egyeseknek ötszáz szövő gépet fog kiosztani az ősi székely házi ipar tovább fejlesztése céljából. Ezután még az árvaházat és a menedékházat nézte meg a miniszter. Az árvaházban kedvesen lepte meg az árvák szép éneke, a tisztaság és a kényelmes berendezés. A menedékházban a szegényeket nagyobb pénzösszeggel ajándékozta meg. Délben tisztelgetre díszebéd volt. A miniszter hosszabb tisztelet mondot a székelyföld emelkedésére, amely viharos tetszést keltett. Délután a miniszter *Csernát*ba utazott, ahonnan holnap délelőtt *Brassóba* megy, ahol szintén nagy ünnepséggel fogadják.

— **A vasuti teknikusok kongresszusa.** A *Verein Deutscher Eisenbahn-Verwaltungen* hivatalos közlönye legutóbbi száma élén részletes tudósítást közöl a Budapesten tartott vasuti teknikus kongresszusról. A cikk lendületes szavakkal magasztalja a magyar nemzet vendégváradását és meleg elismeréssel emlékezik meg *Ludwigh* Gyuláról, a magyar államvasutak elnökgazdájáról, aki évek hosszú sora óta elnökölt a kongresszus ülésén és aki a kongresszust tavalyi bécsi gyűlésén meghívta, hogy idei jubiliárius gyűlést Budapesten tartsa. Az ő körültekintésének, tapintatosságának és mindenre kiterjedő figyelmének köszönhető a kongresszus és a vele kapcsolatos ünnepségek rendezése és az, hogy a kongresszus tagjainak alkalmuk volt megismerni a magyar államvasutak organizációját. Ebben és különösen a technikai szakosztály ülésének vezetésében nagy szakavatottsággal és buzgalommal támogatta *Robitsch* Sándor miniszteri tanácsos, a magyar államvasutak igazgatója. A cikk többek között díszesre emlékezik meg a magyar főváros pazar szépségéről és rohamos fejlődéséről.

— **A selmeobányai ünnepségek után.** Selmeobányáról táviratozzák, hogy onnan ma távostek el az ímánt lezajlott ünnepségekre érkezett vendégek. Tegnapi a vadregényes hodrni völgyet tekintették meg, ahol az Erdészeti Egyesület záró ülését tartotta, majd *Szandrak-féle* ezüstgyárat és a *Geramb* József-féle bányát látogatták meg. A föld alatt 400 méter mélységben robozó vasutvonalon haladt a 80 tagból álló társaság a gnómok házába, ahol villamfény mellett láthatták a felmekelőnek látszó mélységben a bányászokat dolgozni kalapáscsall, vésővel fejtve a kincset féltékenyen őrző ércet. A szakferfiak általában legnagyobb elismerésükkel adóztak a modern technika vívmányaival felszerelt bánya vezetőségének. A nagyszámú közönség megújuló óvációban részvételt a vendégeket.

— **Deák Ferenc nyaralója.** Deák Ferencnek kedvenc nyaralóhelye volt az István-út 49-ik szám alatt levő nagy villa. Öreg korának több nyarat ott töltötte, a legutolsó is. Ez a nyaraló már évek óta a Jézus Szent Szív záródjává tulajdona. A záródjónékség a nyaralót tájáljanak lebontatta, azonban a haza bősége iránt való kegyeletből emlékoszlopot készített és azt a kert egyik hársfája mellé, amely alatt az öreg ur legszívesebben elüldögélt, ma állíttatta föl. Az egyszerű márványoszlopon a következő felirat olvasható:

A kert utcai kőfalát már tavaly ellátták hasonló szövegű táblával.

— **Kritika a katonákról.** A jó fiúcskák becsülők, gondozzák a játékszereiket. Az apró masinákkal gyöngéden bánnak. És mosolyognak, ha a kis kocsis gördül szépen, a cintányéros meg összecsapja a két rézkorongót, Boldog, békességes napok ezek.

Egyser csak eltörik egy rugó és nem mozdul a cintányéros.

— **Ejnye, adta teremtette? Mi is a baja?** És a jó fiúcska felbontja a cintányérost, megnézi a belsejét. Vége minden illúzióknak.

A guvernant pedig a pusztulás láttára összecsapja a kezzeit.

— **Nem szeretlek! Már nem vagy jó fiu...**

Az applikáció roppant egyszerű. Bécsben megjelent egy könyv és csupa kemény igazság van benne. A könyv írója *F. C. H.* és azt beszéli, hogy az alnév mögött egy vezérőrnagy rejtezkedik, aki a hadiiskolában soká volt a taktika előadója, irtis egy híres könyvet a taktikáról. És most igen belemélyedt a katonaság belső életébe a vizsgálataiba. A könyvében tömördek példával bizonyítja, hogy a katonai kiképzésnél csakis a parádéra vigyáznak és a gyakorlótéren olyan dolgokra tanítják a legényeket, amelyek háboru esetén kész veszedelmet hoznak a katonára. A parádémarsot mindig megbámolja a civilemer, mert tetszik neki az egyforma lépés, a rettenetes dobogás, a peckes magatartás. És erről a parádémarsról a taktika mestere ezt mondja:

Tessék csak megnézni, hogy a mars mekkora tudományvá válik a gyakorlótéren, mekkora fáradságot pazarolnak a bábszerű úgrásokra és mozdulatokra, mennyire kiforgatják a katonák alakjából, hogy ugynevezett fességgel adjanak neki s mindent a helyett hogy gyors, zavartalan menetelésre tanítsák. A masirozásnak tulajdonképpen mégis csak az a célja, hogy a katonák gyorsan és rendben mindenféle területen előre tudjanak jutni. A csapat, amelyet jól megtanítottak a parádémarsra és csakis arra, ha egyszer komoly masirozásra kerül a dolog, csakhamar fölbomlik, rendtelenségbe keveredik. A masirozásban jól kiképzett gyalogság szinte keresztül folyik a terepen. Az akadályok nem zavarják meg összefüggését és előrejutását; de ezt csak akkor tudja meg a gyalogság, ha megtanítják arra, hogy árkon-bokron át tudjon masirozni és csak ezt a marsot, mint a célnak megfelelő végső eredményt kellene inapiciálni.

Biz ez kemény kritika. A könyvön pedig végig vonul ez a hang és ez a tendencia.

A guvernant, ha a csínt észreveszi majd, összecsapja a kezét. Hogy már nem jó fiu az *F. C. H.*... Persze majd a nevének nevezi.

— **Vasuti szerencsétlenség.** *Pilsenből* telegrafálják: A bécs-égeri vonal *Josefshütte* állomásán az éjjel helytelen váltóállítás következtében az Égerből 10¼ órákor elindított vegyesvonat nekiment az állomáson álló tehervonatnak. Az utasok közül egy személy súlyos és három könnyű, a személyzet közül pedig két vonatkísérő könnyű sérülést szenvedett. — Egy charkovi távirat szerint a *balasovi* vasut szomszorkai állomásán egy személyvonat kisklott és nekiment egy tehervonatnak. Az összeütközés következtében nyolc személy meghalt és huszan megsebesültek. A közlekedést két napra megszüntették. A kisklás oka az volt, hogy a vasuti töltés a sok eső miatt meglazult.

— **Halálozás.** *Vadász* József kir. tanácsos lugosi pénzügyi igazgató ma délután meghalt. *Vadász* a mult hónapban foglalta el állását. *Popovich* Markó, *Popovichné* V. Hedvig író nő férje negyvenhét éves korában *Szent-Endrén* meghalt. A szentendrei görögkeleti sírkertben helyezték örök nyugalomra.

— **A meleg.** Sok agg férfi haladt ma tulságos lassúsággal a főváros utcáin és tagadólóg ráta a fejét. Ezek az alakok Budapest legöregebb emberei, akik semmire sem emlékszenek. De est a napot emlegetni fogják. Mert meleg volt, nagyon meleg. Hiteles tanuk állítása szerint árnyékban a higany elolvadt, a napon pedig a hőmérő csak egy olvadófélben lévő szög jelezte, amelyiken a szétolvadt hőmérő függött. Az aszfalt gyönyörteljesen olvadozott és benmrágot férfi- és női cipők mint tarka virágok ékesítették a gyalogjárókat. Az emberek bánatosan, csüggedten cammogtak az utcán és a legnagyobb optimista sem mert volna kérdést intézni a cserobogárhoz. Mert ma nyár volt. És nyáron tudvalevőleg — amint a költő mondja — nagyon meleg van. Kővér dolók és még kővérebb urak nyugodt öntudattal távoztak otthonukból és az utca tulsó végén mint *Szilfés* és *Géczy* István üdvözölhették egymást. A rendőri sajtóiroda jelentése szerint egy tulságosan kővér száma-ösvégy a Névtelek-utca egyetlen lámpája alatt adott találkát egy hölgynek, aki egy fél órával későn érkezett. A lámpa alatt ennek következtében már csak egy nagy zsirfoltot talált. Az a folt a száma-ösvégy volt. És ilyen apró dőreség több történt ma. Többek között, amikor egy lovas rendőrt délután négy órákor fel akartak váltani, a nyerges a rendőrt helyett egy pléhtábla fektető. A szigoru nyomozás megállapította, hogy a pléhtábla reggel még az 1923-as rendőrt volt. A ló a két hátulós lábán állt csak. Mellő lábai elolvadtak. Szóval sok katasztrófa történt. És így lesz ez mindig, ha a hőség árnyékban 69½, a napon pedig 111 fok.

A nagy hőség országos volt. A vidék nagyobb városában sokan betegedtek meg. Nagyváradai tudósítók távirata szerint ott ma három ember összesett az utcán és a gyilkos hőség sok embert tett beteggé.

— **Beiratások.** Ma végeztek be a fővárosi középiskolákban a beiratásokat. Az idén is a gimnáziumokba tödult az ifjuság és hamarosan betöltötte a helyeket, pedig az idén már két első osztályiyl többet állítottak föl, mint az elmúlt évben. A beiratkozásokra vonatkozó adataink a következők:

A *IV. kerületi kegyesrendi gimnáziumban* minden hely betelt. Beiratkozott 284 tanuló. A *IV. kerületi ág. ev. gimnáziumban* még van 45 hely. A beirtott tanulóik száma 330. A *V. kerületi Markó-útcái gimnáziumban* egész harc fejlődött ki a jelenikezők között. Körülbelül 150 tanulót kellett visszantastani. Fölvettek az összes osztályokba 415 tanulót. Van még 5 hely az I. osztályban, amelyekre szeptember 1-én az ötödik kerületi tanulókat veszik föl. A *VI. kerületi Lovag-útcái gimnáziumba* fölvettek 193 tanulót. Itt még 80 hely van a hatodik kerületben lakó tanulóik számára fönn tartva. A beiratást itt is csak szeptemberben folytatják. A *VII. kerületi Barsaszy-útcái gimnáziumban* volt a legerősebb telonás. Itt az első osztályoknak 120 helyére több mint 300 tanuló jelentkezett. Beirtak az összes osztályokba 672 tanulót. A *VIII. kerületi tanárképző-intézet gimnáziumban* a jövő iskolai évben I—III—V—VII. osztályok lesznek. Egy-egy osztályba fér 35—36 tanuló. Az összes osztályok létszáma betelt. A tanulóik száma 140. A *VIII. kerületi Tavaszmező-útcái gimnáziumban* ugyancsak hamar betelt a két első osztály 120 tanulóival. Itt fölvettek összesen 596 tanulót. A *IX. kerületi Lónyay-útcái református gimnáziumban* körülbelül 30 hely van a belépni szándékozó I. oszt. tanulóik részére. Beiratkozott összesen 136. Az összes gimnáziumokba beirt tanulóik száma 2766. Sokkal gyérebbeben jelentkeztek a fővárosi reálisiskolákba a tanulóik. Itt csak az *V. kerületi Markó-útcái* reálisiskola telt meg. Az I-ös osztályba fölvettek 112 tanulót. Az egész intézetbe eddigleg 688 tanulót. Utána legtöbb tanuló jelentkezett a *VI-ik kerületi Bulgyosky-útcái* reálisiskolába. Itt összesen 326 tanuló irtak be és így még bőven van hely. A *VIII. kerületi Zerge-útcái főreálisiskola* kitünik azzal, hogy ott még 420 tanuló vehetnek föl a beirt 181 tanuló kivül. Ugyancsak 350 helyre jelentkeztek még a *IV. kerületi Reáltanoda-útcái reálisiskola* a beirt 215 tanuló felül. Az említett négy reálisiskolába jelentkezett eddigleg 1405 tanuló.

— **Gyilkosság fanatizmusból.** *Párisból* táviratozzák: A Havas-ügynökség jelenté *Tangerből*, hogy *Marocs Essagin*, egy francia kereskedő cég *fazi* fiókjának főnöke sialovaglás közben szembe találkozott a mohamedánok egyházi fejével és annak kísérelővel. A kereskedő véletlenül hozzáért a mohamedán főnök öszvértéhez. Erre szóvalát támadt, s a tömeg megrohanta *Essagin*-t. A szorongatott ember revolvert rántott elő, s leölt egy bennszülöttet. A mohamedánok leteperték a kereskedőt, s valósággal széjjelszaggatták, aztán elégették a holttestet. A francia követ az esetről rögtön értesítette az amerikai főkonzult, mert az áldozat amerikai alattaló volt. A két diplomata *Sidi Torres* külügyminiszterrel elégtételt kért.

— **Házasság.** *Jász* Dező miniszteri főmérnök június 30-án oltarhoz vezette *Szegesváry* Rózát, ösvégy *Szegesváry* Lászlóé leányát *Dabason*.

Dr. Gruber Sándor fővárosi gyakorió orvos eljegyezte *dr. Weisz* Vilmos nyitrai ügyvéd leányát, *Olga* kisasszonyt.

Nehold József, a *Pátria* irodalmi és nyomdai társaság tisztviselője a hónap 7-án szom-

baton délután 5 órakor vezető oltárhoz a budai kapucinusok templomában néhai Kollmann Károly királyi tanácsos és neje takácsi Nagy Gizella leányát Micikét.

Hogyan lett az öreg Kádárból törvénybíró?
Ki nem állhatják a falujában az öreg Kádárt, mivelhogy nagyon zsugori ember és kevés a becsülete. Valahányszor törvénybíró választására került a sor, sohasem esett rá a tisztesség. Hogy megmentse a becsületét, éveken át ékként szabódott:

— Ne is gondoljatok rám, — inkább kétszáz pengőt adok valami jótékony célra, csak vállamra ne helyezték a hivatalt.

Legutóbb gondoltak egyet az atyáknak: jó lesz ez a kétszáz pengő valami falubéli céllal. Meg is tették az öreg Kádárt törvénybíróknak.

— Tudjátok, — mondta ekkor a vón kópé, — sohasem vágyódtam erre a tisztességre. De ha megválasztottatok, hát ne is csalogozzatok bennem.

Igy lett az öreg Kádár törvénybíró.

Menekülő román zsidók. Mint nagyváradi levelezőnk táviratozza, ma újra vagy másfélszáz román zsidó család utazott át a városon. A váradi zsidó hitközségek pénzt és élelmiszereket osztottak ki borzasztó nyomorban levő hitorsosaik közt. A kiülőzött zsidók Kanadába mennek. Mikor a vonat elrobogott, ezt kiáltották: Éljen Ferenc József Magyarország királya!

Tűzerezedekek kegyeleto. Nagyszombébról táviratoznak nekünk. A 12. és 36. tűzerezedekek ma megünnepelték a könnigrázi csatában hősiességükhöz baltársak emlékezetét. Istentisztelet után tiszti ebéd volt, amelyen a tábornokok is résztvettek.

Rablótámadás a Keresepi-úton. H. M. bécsi gyáros tegnap délután gyanútlanul haladt kifelé a Keresepi-úton. Amikor a Klauzál-utcához ért, egy ismeretlen ember hátulról meglökte. Ugyanabban a pillanatban egy másik ismeretlen előlről neki szaladt s ekközben kirántotta kétfedelű aranyóráját s azon függő medaillont. Az óra számlapján a hold járását jelző mutató van, hátlapja pedig a napokat és hónapokat jelző lappal van ellátva. A lánc másfélcentiméteres szemekből áll s az egész 200 forintot ér. A rendőrség a vakmerő embereket keresi.

Gyujtogatással gyanusított gyáros. Zwickauból táviratozzák, hogy Wiener vendami gyárost és nagyiparost, ama gyannu alati, hogy saját gyárát felgyujtotta, egész családjával együtt letartóztatták. Az eset nagy feltűnést kelt.

Öngyilkos uriaszony. Pöschl Gusztáv nyugalmazott százados felesége tegnap a Rottenbiller-utca 42. szám alatt levő lakásán tudvalegő ideges rohamában megitta a villamos esengetyűhöz tartozó elemek tartalmát. Bár rögtön orvosi segítségben részesült, a mentők is segezkettek, az uriaszony oly rosszul lett, hogy bevittek a Szent-István kórházba. A szerencsésen azonban itt sem lett jobban, sőt az orvosok fáradozásai dacára hajnali 4 órakor kiszendvedt. Hőitestet átszállították a törvényszéki orvostani intézet halottas kamrájába.

Hendörri hírek. Szabó Sándor vendéglősnak a Nagyfuvaros-utca 18. szám alatt lévő vendéglőjében az éjtel betörő járt, aki egy szekérből 120 forintot ellopot. — Glanz Mór kereskedőség tegnap beállította bioklijét a Dorottya-utca és Gizella-tér sarkán lévő bank kapuja alá. Mig benn az ügyét elvégezte, valami ügyes tolvaj ellopta a bioklijét. — Moravcs Ferenc 75 éves napzámost tegnap elgázolta egy berkocsi a Ferenc-téren. Az öregnek eltört a lába s a fején is súlyosan megsebesült. A Rókusban ápolják. — Miháldess Györgyné napzámosnő Hunyady-utca 37. sz. a. levő lakásán tegnap este mérget ivott. — Horn Ágnes gyári születésű 27 éves cseléd O-utca 5. sz. lakásán lugkőoldatot vett be. A Rókus-kórházba vitték.

A Szt.-Lukács fürdő vendégeinek június hónapi névsorából kiténik, hogy a Szt.-Lukács fürdő szállójában 464 fürdővendég lakott. Az előkelőbb vendégek közül felemlítendőek: Dumanoir Charles és neje, Parisból, Demjanovics Vazul Bukarestből, báró Inozdy és neje Kosárvár, Fernbach Bálint Zombor, Jászai Mari, Elischer Viktor az osztrák-magyar bank felügyelője, Latinovich Frigyesné és Náway Lenke Visegrádról, dr. Fischer Ferenc kórházi főorvos Danzigből, a Landesmann és Muntzing családok Buenos-Ayresből és még számos külföldi és magyarországi előkelőség.

Little Tich Pich Ős-Budavárában. A minapi közleményünkben megemlékeztünk a mi Tichünk és Paris Ticheről. Ma már látuk Tich Pich-et és nem tudjuk, mit bántunk inkább, azt a mesteri művészetet-e, amely szemének úgyszólván egy pillantásával, arca kifejezésével, egy kéz- vagy taglejtésével felingerli, lázadásba hozza, vagy bámuljuk a nagy hasonlóságot a két Tich között. Hasonlóság, ez a kifejezés nem öleli fel azt, a mit mondani akarunk, de ily hasonlóságra nincs is kifejezés, legfeljebb az — ugyanazonosság. Pedig mégis más. Ez a modernebb Tich, a raffinaibb. Jobban táncol mint a másik. És ha mégis ugyanaz a másik volna, tavaly óta többet mutat, nem fukarkodik, mert az igen fukar volt. Tehát mégis más.

Katonák és olgányszene a Telefon Hírmondó-ban. Ma este 8 órátkor 11-ig a Telefon Hírmondó előzetesének szórakoztatására felváltva katonák és cigányzenét közölt. A zene közvetítés mellett 1/3 órakor a Frankfurtból érkező esti tözse megnyitását a kurzusait és 1/10 órátkor 10-ig pedig a legújabb híreket és hívtatokat olvasták

fel a *decséli újdag szerkesztősége.* A zene valamint a felolvasások kezdesére mindenkor riadójjal hívják föl az érdeklődők figyelmét.

(x) **Élővirágos levelező-lapok.** A képes levelező-lapok divatja rövid idő alatt oly általánossá és népszerűvé lett, hogy ma már bátran elmondhatni, hogy az egész világ hódol ez ártatlan hőbortnak, amely valóságos hőbort ugyan, de — kedves. A képes levelező-lapok gyűjtése szédületes arányokat értett, úgy, hogy ezer és ezer ember dolgozik már, hogy kielégthesse a szükségleteket. Odaig jutott a dolog, hogy ma olyan képes levelező-lapok kerültek forgalomba nálunk, melyek megrészt elővirágokat szállítanak szét a nagyvilágba. Nefejejt, négylevelű löhere, szegfü stb., úgy van a levelező-lapokra például, hogy igazán festői színezetnek mondható. E posztikus levelező-lapoknak, amelyek törvényileg védve vannak, *Galantai* Gyula budapesti lakos a gyártója és kiadója. Bizonyára sok hívőre talál, aki honi gyártmányát pártolni fogja.

(x) **Hölgyeim!** Legmodernebb és legkedveltebb szépitő szer az egész világon elterjedt Margit-crem. Teljesen ártalmatlan zsirmentes arkenőcs. Meglepő, csodás hatású. Készítő Földes K. gyógyszerész Aradon. Kapható a gyógyszerterákraban.

(x) **Emke-gyujtó a legjobbi!**

Mese

Erzsébet királyné nászruhájáról.

Egy berlini újság *Erzsébet* királyné nászruhájáról a következő mesét bocsátotta világra, amely most már bizonyára az egész világsajtót bejárja:

Utóbbi budapesti utja alkalmával *Ferenc József* király sajtóságos kézi máhát vitt magával. Egy nagy fehér szalaggal körülbétejt ériási dobozt helyeztek el az udvari szalonkosiban, melyet megérkezésekor a király sajátkezűleg vitt a hintóba és innen hálószobájába. Másnap reggel 6 órakor a palota egyik mellékkapujánál udvari fogat várakozott és a hadsegéd csodálkozására a király azon szándékát nyilvánította, hogy kísérlet nélkül fog kikocsizni. A titokzatos dobozt ismét magával vitte. Senkise merészelt az ősz uralkodót követni. A korai kirándulás titka azonban mégis kitudódott.

Ferenc József király, aki mostanában gyakran foglalkozik megboldogult neje iratainak áttekintésével, nemrég egy jegyzetet talált az iratok között, a melyben *Erzsébet* királyné azon kívánságát intézte kedvenc leányához *Mária Valéria* főhercegnőhöz, hogy megjelölt szekérből egy nagy dobozt vegyen ki, mely az ő nászruháját és a hozzátartozó díszmentét tartalmazza. Vigye mind a kétőt *Budapestre* és szolgáltassa át a *Mátyás* templomnak, hol a ruhát ünnepélyes alkalmakkor mint miseruhát, a mentét pedig oltártakaróként alkalmazk.

Ferenc József király magára vállalta a megbízás teljesítését. A remek brokátúra és az esztétel átvárt, ezüstírószákkal díszített drága királyi mente, melyben a szerencsétlen uralkodón az oltár előtt hűséget esküdtött királyi férjének, volt az a tárgy, melyet a főszegecs utazó oly gyengéd őrizetben részesített *Bécsből Budapestre* való utaztában. Ugyane dobozban volt a rózsákból és narancsvirágokból álló menyasszonyi koszoru is, mely a medaillontként elrendezett csipkekendőtt vette körül. A két utóbbi ereklyét a király, — szintén a királyné kívánságára — egy a felszegecs asszony által sajátkezőleg kivarrt kék selyempárnácskával együtt, egy másik budapesti templomnak, a *loretói Miaszsonyunk* templomának ajándékozta. A párnácskára egy-egy pergamenszalag volt erősítve, melyen a következő szavak álltak:

ERZSÉBET KEMÉNYLI, HOGY FÉLJE SÉHA É PÁRNÁRA
MÁTYÁS TEMPLONT, HOGY ARA É KÉVÉS BOLDG NAPRA GONDOLJON, AMELINT ROYMÁSSAL TÖLTÖTTKE.

Remegő ujjakkal oldotta le az ősz uralkodó a pergamentet a párnácskáról és aztán az utóbbi a kis szentegyház *Szent Erzsébet* oltára előtt helyezte el.

Ebből a szentimentális meséből egy szó sem igaz.

A *miseriába*, amely *Erzsébet* királyné nászruhájából, — az oltártakaró, amely díszmentéjéből készült, már évek óta a *Mátyás*-templom sekrestyéjének a kincse, ahová *Rudolf* trónörökös halála után jutott *Erzsébet* királyné ajándékképpen. Ma délelőtti is az V. Ferdinánd lelküdvéért mondott misén ezt a kazulát viselte a celebráló pap. *Loretói Miaszsonyunkról* nevezett templom nincs is *Budapest*en, — de igen van a *Mátyás*-templomban egy kis *loretói* kápolna, amelynek falán csakugyan ott függ boldogult nagyasszonyunk *miszusz-*

koszorúja, — továbbá egy *Szűs Mária-kép* ezüst keretben, — továbbá a királyné kézi munkájával: aranyhímzéssel körülvett elefántosont-munka. Mind a három darab a királyné ajándéka, amely a kazulával és az oltártakaróval egyidejűleg jutott rendeltetése helyére. Selyempárnát sem a királyné, sem a király nem ajándékozott a *loretói* kápolnának.

A kormányozható léghajó.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, július 3.

A *Friedrichshafeni* légi utazás hatalmas léppéssel vitte előbbre a kormányozható léghajó problémáját. Gróf *Zeppelin*, a tudós német léghajós, aki egy emberéleten át kísérletezett és számított, amíg elérhette a tegnapi napot, amelyen küzdelmes munkájának első gyümölcsét élvezte, a próbatörlészállással — úgy mondják — meg van elégedve. Kétségtelen, hogy *Zeppelin* hajója felszállt és sértetlenül érkezett vissza. A kis baleset, amely a leszállásról érte, nem a konstrukció hibájából származott. A léghajósok nem akarták, hogy hajójuk szárazföldet érjen s iparkodtak a víz fölért megártani. Így esett meg, hogy az egyik ballon érintkezett a vízből kiálló cölöppel s a gömb burka kissé megsérült. S ha az első felszállásról kiderült is, hogy *Zeppelin* hajója még sok részben tökéletlen, egészben véve nagy haladását jelent a léghajózás történetében. A próbatörlés még ezeket táviratozza tudósítónk:

Friedrichshafen, július 3.

Délután ötötől óra volt, mikor a *König Karl* nevű hajó elindult a ballonsarnok felé. A partekkor már egész néptelen volt. A katonák és a munkások kivitték a léghajót a csarnokból és háromszáz méternyire tovább oipelték. Itt azután gyorsan rendezkedtek. Hetvenkét ember fogta a tizennyolc kötelet. A léghajósok helyet foglaltak a két gondolában és *Zeppelin* parancsszavára néhány méternyire föleresztették a léghajót. Nyolc óra három perc volt. A hold ezüstös fényt árasztott s ünneplés volt a pillanat. *Zeppelin* az elül levő gondolában ült. Most újabb vezényszó hangzott el. A kötelek lehullanak, a motorok dolgozni kezdenek, a csavarok forognak s a léghajó fölemelkedik a levegőbe. Az asszonyok sirtak félelmükben s egy leány, — azt mondják: *Zeppelin* leánya, — elájult. E közben a léghajó gyorsan emelkedett, élét dél felé fordította és szinte látni lehetett, amint a benne ülők az irányt megszabták. Az összes készülékek kifogástalanul működtek.

A hajó egyszerre észak felé fordult s a légáramlat fölhasználásával görbe vonalat írt le. Alulról nézve, úgy látszott, hogy minden a legnagyobb rendben van s hogy minden a kormányos akaratá szerint történik. A gondolákban ülők nyugodtan, minden izgatottság nélkül rendelkeznek és intézkednek. A léggömb még néhány kanyarulatot tett, aztán egyszerre elragadta a szél és északnyugati irányba vitte. Úgy látszik, hogy itt mégis gyöngének bizonyult a csavarok ereje. Nyolc óra husz percek a tó felé fordult a léghajó s egyúttal lebecsákozott a tó színe fölé.

Szerencsétlenségre a léghajó leszállás közben egy cölöppel érintkezett s a gömb burka kissé meg is sérült. Terhet az egész ut alatt nem dobtak ki s egészen más tekintetek lehettek azok, amelyek a léghajósokat arra bírták, hogy már ily rövid utazás után leszálltak. Újabb felszállásra már nem lehetett gondolni, mert e közben egészen besötétedett. Két óra hosszáig tartott, a míg a léggömböt és a gondolákat biztonságba hozták.

A légutazás mindössze tizennyolc percig tartott. Az első felszállás eredményét és a találmány technikai hiányait a szakértők fogják megállapítani, de azt már most el lehet mondani, hogy az egyensúly kiszámítása gyönyörűen bevált s ezt a legnehezebb kérdést pompásan oldották meg, de a gázkérdés még nagyon sok nehézséget fog okozni; ebben a tekintetben nagyon is nyilvánvaló az új léghajó fogyatéksága. Még több próbatörlés is lesz, de most egyelőre pihenni fognak az emberek, akik az utóbbi napokban annyit fáradoztak.

Friedrichshafen, július 3.

Gróf *Zeppelin* nagy diadallal fogadták, mikor visszatért a levegőben tett utjáról. Mindenki sietett közelebe férközni, hogy üdvözöljék. A württembergi király nevében *Vilmos* uracsi herceg üdvözölte. A gróf a közönség zajos ovációja közt ment a *Deutsches Haus* fogadóba, ahol leánya várta. Meghalt volt a viszontlátás. Gróf *Zeppelin* elmondta uti élményeit. Körülbelül ötszáz méternyire emelkedett fel a léghajó a gróf előadása szerint. Mikor leszálltak, jól hallották a közönség remült kiáltozását, de azért valamennyien nyugodtan maradtak. Az erősebb szél ellen kétszer is lettek kísérletet, de nem igen haladhattak.

Hajnalfél lakomához ült gróf Zeppelin és társasága. Nagyban ünnepezték a merész léghajósokat. Báró Bassus tőzést mondott, amelyben hangzattá, hogy a rüpiés problémáit bátor elmével sikerült tökéletesen megoldani. Gróf Zeppelin megköszönte a közreműködők munkáját. Wolff mérnök a főtárláló zsenijét dícsőrtette. A katonai léghajósok sok eredményt látnak a kísérletheben. Szerintük a fegyverek sok pótolhatók. Ők is gyöngének vélik a motort.

A részvénytársaság ma déli ülésében elhatározta, hogy újabb javításokat tesznek a léghajón. Három hét előtt nem lesz újabb felszállás.

Friedrichshafen, július 3.

A tegnapi felszállásról ma a következő hivatalos közlést adták ki: A léghajó kitűnően működött. A csavarok hatása nagy volt, az állandó működésük, valamint a kormányozhatósága a léghajónak kitűnő volt. Az utazás első részében a léghajó mindenben engedelmességedett a kormány és a csavarok hatásának, úgy hogy egyaránt lehetett haladni szél ellen és a szél irányában is. A léghajó előbb nagy ivben haladt; kitűnően sikerült a vertikális mozgás előidézése is. Az ut második részében az egyik kormányrudnak baja történt, úgy, hogy csak egyik oldalán lehetett kormányozni. Gróf Zeppelin ezért a hajót előbb előre, majd hátra kellett irányítani, hogy az erős szélben a tó tükre fölé maradhasson. Ezért kellett elhatározni a leszállást is, amelynek okvetlenül a tó fölé kellett történnie. A léghajó aeronautikus vezetője báró Bassus elhatározta, hogy leszállanak s rövid idő alatt sikerült is ez simán és ügyesen. A gondolk ráilleszkedtek szépen a víz tükrére, a nélkül, hogy a vízbe merültek volna s a léghajó mint egy óriási légszárkályát teljes egyensúlyban uszott a víz tükrén. A vezetők a gondolkban maradtak, amíg a tutajt nem hozták, amelyre a léghajót ráerősítették s azt majdnem sértetlenül, a balloncarnokba vonzolták.

Meggyilkolt követek.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, július 3.

A történelem csak két oly esetről tud, amely analog a pekingi német követ meggyilkolásával. Az egyik 1829. február havában történt Teheránban. Az orosz-perzsa háborúnak már vége volt, a béke megkötött. A béketárgyalások orosz vezetőjét, Gribojedov Szergejevics Sándort, a kitűnő orosz költőt és drámaíró I. Miklós cár, mint Oroszország követét Teheránba küldte.

Az erélyes Gribojedovot, akit Teheránban felelőssé tettek a Perzsiára nézve oly szerencsétlenül végződött háborúért, már a perzsa főváros történt megérkezésekor éppenséggel nem fogadták azzal a tisztelettel, amelyet a hatalmas cár képviselőjét megillette volna. Amikor Gribojedov egy alkalommal a töle megszokott erőlylyel lépett föl, a perzsa papság elhatározta, hogy Oroszország követét elteszi láb alól. A csőcselékkel felizzgatta ellene és 1829. február 12-ikén a fanatizált tömeg megtámadta a teheráni orosz követség épületét, behalolt a házba és megtámadta a követtel együtt az egész személyzetet. Gribojedov hősiessé védekezett, de a tömeg legyőzte és kegyetlenül meggyilkolta.

Vele együtt megölték az egész követségi személyzetet, amely 36 tagból állt. Perzsián drágán fizette meg ezt a felszállást. A bűnösök közül negyvennél több embert felakasztottak és 30 millió rubel fizetett ki kártérítésül, azonkívül a perzsa kormány garanciát nyújtott a Perzsiában élő oroszok személyes és vagyonbiztonságáért.

A második némiképp hasonló eset a 18. század utolsó esztendejében történt és Európa egész közvéleményét roppant izgatottságban tartotta. A rastatti kongresszus francia követének meggyilkoltatását idézzük föl. A második rastatti kongresszusnak az volt a rendeltetése, hogy a német birodalom és a francia köztársaság közt kiűtött forradalmi háborút véglegesen befejezze. A campormioi béke után a francia követek a tárgyalások alapjául a Rajna egész balpartjának átengedését követelték. A Rajna-balparti fejedelmek kártérítési igényei miatt a tárgyalások a végtelenbe húzódtak. E tárgyalások alatt a francia hatalom intézői egyik erőszakosságot a másik után követték el, így a többek közt magukhoz ragadták Malta szigetét is. Pál orosz cár e miatt roppant haragra gerjedt és az ő kezdeményezésére létesült a hatalmak második koalíciója Franciaország ellen. 1799. április 10-ikén az osztrák követek elhagyták Rastattot és tizenhárom nappal később a birodalmi küldöttség befejezettnek jelentette ki tevékenységét. A kongresszust feloszlatták nyilvánították és Franciaország követi Roberjot, Bonnier, Jean Debry és Rosenstiel titkárt megkapták utleveleiket.

Április 28-ikén este 9 órakor elhagyták Rastattot,

de a külvároستól nem messze a plittersdorfi országúton a kocsin utazó diplomatákat megtámadták és kegyetlenül összekaszabolták. Roberjot és Bonnier ott a helyszínén meghaltak, Jean Debry és Rosenstiel súlyosan sebesülve visszatértek Rastattba. Egyes történetírók a székelvő huszárokat vádolják a mérsárlással, de az elfogulatlan történetírás a székelvő vitézeket fölmentette e vád alól. Az a legvalószínűbb, hogy a gyilkosságot francia emigránsok tervezték és hajtották végre.

A hobokeni katasztrófa.

Budapest, július 3.

A hobokeni kikötő tüzveszedelméről megdöbbentő részletek érkeznek. A katasztrófa áldozatainak a számát még nem tudták pontosan megállapítani, a halottak száma azonban — az eddigi adatok alapján — ötszázra tehető. A rémítő veszedelemről ma a következő táviratokat kaptuk:

New York, július 3.

A tűz korán délután ütött ki az észak-német Lloyd rakodóhelyén, egy szénszával telt edény fölrobbanása következtében. A veszedelem rémes gyorsasággal harapózott el. A dokkok száraz fája könnyen gyult meg, úgy hogy mire a dokkokon lévő emberek riasztó jelet adhattak, már az összes dokkok égtek. A kikötőben számos nagy hajó állott. A Main, Saale és Bremen gőzhajók csak legénység volt. A Kaiser Wilhelm der Grosse gőzhajót először húzták ki. Az észak-német Lloyd ügyvivőjének jelentése szerint ez a hajó a kitűzött időre elutazhatik. A hajókon csodálatraméltó volt a fegyelem. A mentősolnakokat a legnagyobb veszedelemben leboosították. A tűz oly gyorsan terjedt, hogy a Main és Bremen hajókat lehetetlen volt kihuzni. A Bremen elsüllyedt. A Saale a Liberty-szigetig hanyódott és ott megfeneklett. A newyorki tűzoltóság parancsnoka elveszettnek tartja a Saale gőzöst, ellenben a Main gőzöst talán sikerül megmenteni. Sok hajó, amely gyapottal megrakva a dokkban állott, elégett.

A veszedelem a kikötőben gyilkos zürzavart teremtett, az emberek valóságban a fejüket vesztették a tűz és víz között. Sokan szénre égtek, sokan a tengerbe fulladtak. Növelte a katasztrófát, hogy szombat, tehát a dokkokon látogatók napot és így sok kíváncsi, férfi, asszony, gyermek acorgott a hajók között, amelyeken a legénységen kívül még sok szén- és teherhordó s mázoló is dolgozott. Az utasokról még sem hír sem érkezett. Eddig senki sem jelentette be hozzátartozójának eltűnését. A hajókon dolgozó mintegy kétszáz munkásról sincs még hír. Beszélnek azonban, hogy sokan akartak külföldre utazni aznap és sok kiránduló is volt. Ebből következtetik, hogy európai utasok nem igen voltak az áldozatok közt. A menekülés csaknem lehetetlen volt. A terjedő tűz elvágta az emberek útját. A kikötőhidak egy-két perc alatt lángba borultak, valamennyi szinte égő félszigetté vált. Innen támadt a tűz a hajókra is. Az emberek, akik látták, hogy nincs már ut a menekülésre, kétségbeesésükben a Hudsonba ugrottak, inkább akarván a vízben meghalni, mint a dokkban. Sok embernek azonban még erre sem volt ideje, mert a hőség elfojtotta lélekzetüket. Némely helyen iszonyú tolongás támadt, amelyben többeket agyonnyomtak, eltapostak. — A tenger tele volt emberi testtel, akik a tűzhalál veszedelme elül a vízbe ugáltak, remélvén, hogy így hamarabb megmenthetik életüket. Volt is mentő csónak sok; de a mentők pénzért kérték a fulladóktól s veszni engedték őket, ha nem kaptak. A csónakokba csak vad öklökre utján lehetett bejutni, minden csöpp helyért sörnyű viaskodás volt. Aki megbottolt és elesett, menthetetlenül elveszett, mert keresztül rázoltak a testén. A csónakba kapaszkodó embereket evezőlappal lökték vissza a tengerbe. Így bántak a nőkkel és gyermekekkel is. S azért vesztett oda annyi munkás, mert azt követelték tőlük, hogy az árut mentésük előbb, azután az életüké. Ha le akartak szállni a vontató hajókra, amelyekre az árut szállították, visszaverték őket.

Több hajó belsejében még javában dolgoztak, amikor fenn a földzeten már sokakat megölt a tűz. A tűzoltóság gyorsan jött, de tetheetlen volt a dübörgő elemmel szemben. Az egyik tűzoltóállomás alig százötven méternyre van a dokktól, de a tűz oly villámgyorsan terjedt, hogy amikor a feoskendő megérkezett, a kocsis a hőségétől ájtultan esett le, a lovak pedig belerohantak a tűzbe. Az észak-német Lloyd jelentése szerint a legénységből kétszáz ember halt meg.

London, július 3.

A Renter-ügynökség jelenti New Yorkból: Az észak-német Lloyd Saale nevű hajójából 17 holttestet hoztak ki és nem ötvenet, mint előbb jelentették. A Bremen hajón, amelyen a tüzet teljesen eloltották,

eddig nem találtak holttestet. A folyóból 40 holttestet fogtak ki. A Kaiser Wilhelm der Grosse legénységéből még három ember hiányzik. A mentő-társaság kapitánya, aki a vizsgálatot vezeti, azt mondja, hogy a Bremen gőzöst meg lehet még menteni, mert alsó része oszaken teljesen sértetlen. A gépek, úgy látszik, egészen rendben vannak. A tűz oka még ismeretlen.

New York, július 2.

Schwab, az észak-német Lloyd képviselője azt mondja, hogy a hobokeni tüzvesz alkalmával 125—150 ember pusztult el. Az anyagi kár nem több 5 millió dollárnál. A dokkok egészen, a gőzösek az érték fele erejéig biztosítva voltak. A Kaiser Wilhelm der Grosse gőzös holnap 350 embert vesz föl, akik a katasztrófából megmenekültek.

Bréma, július 3.

New Yorkból érkezett mai jelentések szerint a hobokeni tüzvesz áldozatait névsorát összeállítani nagyon bajos, mert a holttestek nagyobb része felismerhetetlen. Mínt hogy a hajókon volt névjegyzékek is elégték, az eltűnt személyek számát sem lehet kideríteni. A Saale, Main és Bremen hajók életben maradt személyzetének névsorát most állítják össze és ezzel valószínűleg elkészülnek a mai nap folyamán. Amennyire eddig konstatalni lehetett, a Saale és Bremen gőzösek a sérülések kijavítása után ismét szolgálatba állanak, ellenben a Main valószínűleg végképp tönkrement. A Saale kapitánya, Mirow, hősi halált halt állomásán a parancsnoki hidon.

Bréma, július 3.

A Bösmann-féle távirati iroda az észak-német Lloyd egyik igazgatósági tagjának a nyilatkozatát közli, amely szerint általában tulbeosultik azt a kárt, amely a Lloydot Hobokenben érte. A Lloyd kára körülbelül 5 millió márka, de ezt az összeget fedezni fogja az ebben az üzletében várható nagyobb jövedelem, úgy hogy az osztlék változatlan fog maradni.

Bréma, július 3.

A Bösmann-féle távirati iroda értesülése szerint az észak-német Lloyd a Hobokenben elpusztult tisztek és legénység hozzátartozójának a rendes járulékokon kívül rendkívüli járadékot is fog adni a matrózpénztárból és az özvegyek és árvák pénztárából.

A kaliforniai biztos ötletei.

A párisi kiállításra küldött kaliforniai biztos nagyon ötletes ember. Ma például azt olvasom róla, hogy pikniket rendezett Páris közelében, Seaux-Robinsonban — a fák tetején. Vendégei kisebb csoportokra osztva egy vendégülkört fáira másztak és ott reggeliztek. Sok okom van fölteni De Young urról — mert így hívják őt, — hogy ezental is lesznek ötletei, s hogy például legközelebbi ötletéről a lapok ekként fognak referálni:

Mulaiság a kaliforniai biztosnál. — Fényes mulatságot rendezett az este De Young ur, az ötleteiről ismert kaliforniai biztos. Vendégeit Sèvresbe hívta meg s külön hajót bocsátott rendelkezésükre. Az összes megjelentek a programhoz híven levették a s a hajó után uszva tették meg az utat a város határáig. Itt a biztos ur azzal az újabb pompás ötlettel lepte meg vendégeit, hogy a hajóra szállhattak, de mindenik a lábánál fogva fel volt akasztva az árbocra. Ily függő helyzetben tartották hangversenyt a zenészek. Sèvres közelében a biztos ur kijelentette, hogy újabb ötlet vár a vendégekre. A bokrok mögül ugyanis orvosok ugrottak elő, akik éles kanakkal minden vendégnek kivágták a manduláját, miközben a zenekar a Kudóll a fa mandulástól című dalt játszotta. Viharos derűség követte a kitűnő ötletet, úgy hogy a biztosnak jól irányított revolverlövészeket kellett a vendégek csoportjába intézni, hogy a lelkesedés kissé lelohadjon. Sèvresbe érkeve már terített asztalokat találtak a jelenyefák tetején. A vendégek léghajókon emelkedtek föl az asztalokhoz, apinócekr pedig Zeppelin-féle reptülőgépek röpdősték a fák közt az ételekkel. Vacsora után tombola volt. A főnyereményt egy párisi ügyvéd nyerte el. A főnyeremény egy tizezer frankos váltó volt, amelyet a szerencsés nyerőnek zsírálnia kellett. Ezután következett az ünnepélyes zsírálás, és amikor már minden nyerő zsíralt, következett a kaliforniai biztos utolsó, de nem kevésbé sikerült ötlete. Rablólovagoknak öltözött diákok rohantak meg a vendégeket, elvették a pénzüket, valamennyit gúzsba kötötték, békót vertek a lábukra és egy rabszállító gályán vitték őket vissza Párisba. Az uton oly nagy volt a nevetés, hogy többen megszakították. Végül a kiszállásnál De Young ur megköszönte vendégeinek a megjelenésüket, majd újabb ünnepélyt és újabb ötleteket helyezett kilátásba.

SZÍNHÁZ, ZENE.

**** Vizváriék Budán.** Érdekes estéje volt ma a fővárosi Nyári Színháznak: a *Pillangócsalóban* *Vizvári Gyula* és *T. Vizvári* Mariaka, a Nemzeti Színház e két kiváló tagja vendégszerepelt. *Vizvári* az öreg Winkelmannt játszotta, *Ujházi* szerepét: alakítása teljesen eredeti volt és minden részletében művész. *Vizvári* Mariaka *Rózi* szerepében művészetének egyszerű és és közvetlen eszközeivel finom, harmonikus alakítást nyújtott, amelyből kitetszettek előkelő kvalitásai. A közönség elismerő tapsaival jutalmazta a művésznő mélyen átgondolt játékát. Tiszteletölvi egy virágbokrétát is kapott *Vizvári* Mariaka, akinek *Vizvári* mesterrel együtt számtalanszor kellett a lámpák előtt megjelenjen. — A szinkör tagjai is figyelemreméltó alakításokat produkáltak; *Pethes* és *Hadriek* Anna érdemelnek első sorban dicsőretet, kivülök még *Hahnés* Aranka, *Klenovics* és *Papp* Mihály járultak hozzá a szép előadáshoz.

**** Magyar származású német művésznő.** A főváros berlini színészvendégei legközelebb előadják Hauptmann Gerhart drámáját, a *Takácsokat*, amelyben a fő női szerepet egy magyar származású német művésznő, *Bertens* Róza fogja játszani. A kiváló művésznő Berlinben százszor egymásután játszotta szenzációs sikerrel a *Takácsok* fő női szerepét és alakításának a híre a külföldön is mindenüvé eljutott. A művésznő 1891-ben *Clarethe* és *Sardou* meghívására Párisban német nyelven eljátszotta *Francillont* és játékáról a francia kritika a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott. A magyar származású művésznőnek *Török* Róza a tulajdonképpeni neve, édesatyja a szabadságharc után emigrált. *Török* az emigrációból aztán visszajött Magyarországra, a leánya azonban, aki Konstantinápolyban született, a külföldön maradt, ahol a színi pályára képezte ki magát. A művésznő, akinek a föllépte iránt nagy az érdeklődés, felesége a berlini sajtó egyik előkelő tagjának, *Block* Pálnak, a *Berliner Tagblatt* szerkesztőjének.

**** Bécsi színházak megrendszabályozása.** A nek idején megirtuk, hogy a bécsi *Carl-Theater* és a *Theater an der Wien* az országos színházbizottság beakarta zárni, mert egyik színház sem felelt meg a közbiztonság követelményeinek. Ez a bizottság tegnap ülést tartott, amelyben meghatározta azokat a feltételeket, amelyeknek teljesítése után engedí csak meg a két színháznak a nyári szünet után való megnyitását. Ezek a feltételek a következők:

A *Theater an der Wien*ben: A színpad alsó részének tűzálló anyaggal való helyreállítása, a negyedik karzat megszüntetése, a lakásoknak a színházban való megszüntetése, néhány összekötő lépcső készítése.

A *Carl-Theater*ben: A színpad alsó részének tűzálló anyaggal való helyreállítása, a csigalépcsőknek egyes lépcsőkkel való helyettesítése, a jobboldali ruhatárhoz való bejárat alakítása, három jobboldali és három baloldali páholyhoz kijárat készítése, az első karzat 28 ülőhely megszüntetése.

**** Műkedvelői előadás.** Tatán új színház épült, amelyet július 1-én nyitottak meg ünnepiesen. A színházat *Popp* Miklós építette, a diszleteket *Molnár* és *Tyrl* festették. A *Felhő* *Klárát* adták, amely előtt *Popp* Micike prólógot szavalt. A darab címszerepét *Lampert* Etelka játszotta kedvesen. Ügyesek voltak még *Erdélyi* Károly, *Engländer* József, *Popp* Micike és *Popp* Miklós. A darab kitűnő rendezése *Balogh* Ferenc érdeme. A színházban *Deák* Péter színtársulata fog játszan, amely a jövő héten megy Komáromból Tatára.

**** Színházi botrány Prágában.** Mai számunkban említettük, hogy *Adams* A Wawroch-család című drámájának bemutatás előadás a alkalmával óriási botrányok történek a prágai nemzeti színházban. Erről az óriási botrányról a következő érdekes részleteket kaptuk:

A ház zsúfolásig tömve volt. Feltűnt, hogy számosan viseltek a gomblyukban piros szegfűt vagy egyéb szocialista jelvényt. A szocialisták csoportokba osztva ültek a karzatokon. Sok szocialista volt a földszinten is. Mindjárt az első felvonás alatt megkezdődtek a skandalumok. A darab főszereplőjének Wawrochnak egyik beszélde alatt tört ki a botrány. Sipokkal fűtyültek és ordítottak a szocialisták. Több poroig tartott, amíg a színészeket ismét megérthették. A közönség egy része a színészek mellett tapssal tüntetett, ami még jobban felbőszítette a szocialistákat. De az első felvonást végig játszották. A második felvonásnak mindjárt az elején kitért a sajtó.

— Le vele! Perast Adams! Est nem tűrjük! Ilyen kiáltások hangzottak, majd a karzatok szocialista dalokat kezdtek énekelni. A publikum higgadtabb része rendentasító kiáltásokkal akarta csöndeségre bízni a zajongókat. De ez nem sikerült. Egy csöndes pillanatban *Jembach*, aki Wawroch szerepét játszotta, beszédet intézett a tüntetőkhöz, amelyben

arra figyelmeztette ezeket, hogy a színészek nem azonosítják magukat a szoró nézettel, tehát ne zavarják őket kötelességük teljesítésében. Ez a kérdés sem használt. A zaj folyton fokozódott. A nagy számban jelen volt rendőrséget huszrondról szaporítottak. Ezt a husz embert a rendőrbiztos felküldte a karzatra és minthogy a zaj egyre növekedett, a karzatot kiűrtette. Ez nagy zajjal történt, miközben köveket és rakétákat dobáltak a színpadra, ahol *Gutmann* és *Roll* kóristák megsebesültek. A színház belsőjében történt botrányok a színház kertjében is folytatódak. Itt nagy verekedés támadt és a legzajosabb tüntetőket a színészek mellett demonstráló publikum botokkal és esernyőkkel megverte. A tüntetők közül sokat elfogtak. A harmadik felvonást néhány perc alatt játszották el, mert a közönség e felvonás alatt a színház kertjében verekedett. A negyedik felvonást nyugodtan játszották a színészek és a közönség zajosan tüntetett mellettük. A szereplőket huszszor hívták a lámpák elé.

A darabnak a cenzura csak nagynehezen adott engedélyt az előadásra. Az engedélyben benne volt az a feltétel, hogy a cenzor a főpróbát végig hallgathatja. Ez meg is történt.

SPORT.

A nő és a sport.

Budapest, július 3.

Egy francia hetilap érdekes körkérdést intézett előkelő írónkhöz és írőkhöz. A kérdés a nőknek a sporthoz való viszonyát tárgyalja. Ima a két kérdés:

Megszűnik a nő nőknek lenni, amikor valamelyes sportot üz?

Ezek a sportgyakorlatok a modern nőre nézve gyógyító szórakozások, vagy pedig a nő jövője szempontjából ártalmas passzióknak kell-e tekinteni őket?

A kérdésekre nagyon sokan feleltek. E feleletek közül a következőket emeljük ki:

Carmen Sylva:

Én mindenféle sportot megengedek a nőknek, csak maradjon meghatározott mint Sakuntala, a szerencsétlenek segítője, mint *Genoveva*, zenéljen mint *Szent Cecilia*, annyi kisedet tápláljon mint *Kasztília Bianca*, fonjon mint *Bertha királynő*, szőjön mint *Penelope*, himezzon mint — annak előtte — a román hercegnők, imakönyveket fessen mint *brageti* *Anna*, a sebesülteket ápolja mint *Florence Nightingale*, olyan verseket írjon mint *Navarrai Margit* és mint *Erzsébet magyar királyné*.

Ami a nők bátorságát illeti, nem emlékeztem *Jeanne d'Arcra*; *Decebal király leányára*, a mártírnőkre, az anyákra. A nő már sokszor bebizonyította, hogy hős is tud lenni. Nincs tehát szükség azért a sportra, hogy ezt bizonyítsa.

És hogyha aggodalmat okoz a sport, az csak az, mert félek, hogy a legdalásabb férfit is agyonüti majd a modern amazon...

Suttner Berta:

Bizonyos, hogy az az asszony, aki sportot üz, már többé nem az az asszony, aki kerül mindenféle sportot. De a tipust nem szabad a speciessel összevetesíteni. Minden fejlődik, minden változik; ti, kedves kortársaim gondoskodjatok arról, hogy ideálotok is fejlődjék. És ne higgyétek, hogy ha meggyőződésből vagy szokásból valamelyes női tipust kedveltek, az a nő, és hogy minden nő, aki életét valamelyes új dicsőre ékesíti, azt úgy tegye, hogy álmaitok asszonya maradjon. Nem, változtassátok álmaitokat, tiszteit uraim!

A sport = az egészség. Tehát a boldogság egyik eleme.

Lovaglás, uszás, kerékpározás, torna, mindez része legyen a leány nevelésének. De a sportokból szeretném a vadászatot kizárni, mert ha meg is engedem azt, ami az izmokat erősíti, elítélem azt, ami a szívet kőrgössé teszi...

Usz hercegnő:

Minden sport egészséges. Azt hiszem, ez az új genre nem divat vagy chic, hanem az újfajta élet következménye. Minden változik. A chaise-longue asszonyok kora lejárt.

Nem bánt, hogy a nő sportot üz, mert az bátorságot ad. Lehet olyan asszonynak, aki nem riad vissza sommiféle veszélytől is, aki — gyáva?

Nordau Miksa:

Az asszony — psychice értem — asszony maradjon, akármiféle sporttal foglalkozik is.

Mindenféle sportban, még a férfi-sportban is, más ambíciói és más kielégítései vannak mint a férfiak. Mindenekelőtt a kosztüm-kérdés foglalkoztatja.

Még erőprodukciónal is tetszeni akar. Ez is csak más formája a koketteriának, de kokketeria. Azt hiszem, hogy *Diana*, ha osinos vadászöltönye van, szívesen vette volna, ha *Aktlön* megcsodálja. És ha felkocnoltatta, ez csak azért történt, mert izléstelen volt és nem várta meg a szabónt.

Hogy az asszonyok mért üznek sportot? Ebben a kérdésben inkompetens vagyok. Csak az asszonyok adhatnak választ erre a kérdésre.

Marcel Prevost:

A nők mindig azt teszik most és mindenba, amit a férfiak. Tehát sportot üznek.

Sully-Prudhomme:

Akármenyre kíváncsok is a fiatal leányok fizikai fejlődése; — nem szeretem, ha a nők a férfiak tulajdonáig veszik át, különösen azokat, amelyek a női bajt sértik és tönkreteszik...

**** Karlsbadi lövészverseny.** Ma volt Karlsbadi a második lövészverseny, főszámában a 6000 koronás Preis von Egerrel. A versenyben mindössze öt lövőt részt a győztes *Per Butters* lett a német *Irthum* és *Felmas* ellen. *Culture*, melyet erősen fogadtak, helyzetlenül futott. A mai részletes eredmények a következők:

I. *Melcherhöfeni* díj. Gátverseny. Díj 3000 korona. Távolság 2400 méter. Mr. *Redgrey Driverje* (Shinn) első, herceg *Auersperg F.* *Sylvesterje* (Williamson) második, *Mauthner V.* *Fenföldije* (Wheeler) harmadik. Itélet: Biztosan 1/4 hosszal első, 2/4 hosszal harmadik. Totalizátor: 10:33.

II. *Egeri* díj. Díj 6000 korona. Távolság 1600 méter. *Dreher A.* *Per Butters* (Park) első, *Weilli* *ménés Irthumja* második, báró *Königswarter* *Felmasa* harmadik, azután *Davensberg*, *Culture*. Itélet: könnyen 1 hosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. Totalizátor: 10:45. Helyrefogadások: I. 50:108, II. 50:88.

III. *Kétévesek* *handikapja*. Díj 3000 korona. Távolság 1000 méter. *Szemere M.* *Tartomja* (Imre) első, *Féltoronyi* *ménés Bombardierje* második, *Dreher J.* *Victresse* harmadik, azután *Szent Kleofás*. Itélet: nyakhosszal nyerve, 2 hosszal 3-ik. Totalizátor: 10:31. Helyrefogadások: I. 50:78, II. 50:60.

IV. *Eladók akadályversenye*. Díj 3000 korona. Távolság 3200 méter. *Mautner V.* *Trilbyje* (Buckenham) első, herceg *Auersperg F.* *Sarcltája* (Williamson) második, *Dreher A.* *Arodja* (Wheeler) harmadik. — Itélet: Küzdelem után 1 hosszal nyerve, rossz harmadik. Totalizátor: 10:27. A győztesre ajánlat nem történt.

V. *Giesshübl-díj*. Díj 5000 korona. Távolság 1300 méter. *Báró Üchtritz Zs.* *Dođója* (Wilton) első, *Rohonczy G.* *Aranyesője* (Rossiter) második, *Szászbereki* *ménés Baedekerje* (Bulford) harmadik. Azután *Baltazzi A.* *Beg Pardonja* (Hymas), *Baltazzi A.* *Goeletteje* (Cleminson), *Egyedi A.* *Tam-Tamja* (Gilchrist). — Itélet: Küzdelem után 1 hosszal nyerve, 2 hosszal harmadik. Totalizátor: 10:28. Helyrefogadások: I. 50:72, II. 50:88. A győztest megvette Mr. *Roberts* 5000 koronáért.

VI. *Handicap*. Díj 3000 korona. távolság 2000 méter. *Báró Harkányi J.* *Vivója* (Wilton) első, *báró Üchtritz Zs.* *Pimesza* (Poole) második, *báró Königswarter H.* *Sandwichje* (Adams) harmadik. Azután *Tablabiró*, *Küchenlee*, *Arana*, *Scharbe*, *Honour Bright*, *Marcioness*. Birói itélet: Küzdelem után félhosszal első, három hosszal harmadik. Totalizátor: 10:131. Helyrefogadások I. 50:233, II. 50:90, III. 50:104.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Pör a klienssel.** A budapesti büntető járásbírósnál ma másodikban találkozott dr. *Perlaky* Lajosnak budapesti ügyvéd volt kliensével, *Gály* Lajossal, a külföldi játékkaszinók törzsvendégével. *Gály* ugyanis polgári pörrel támadta meg egykori jogtanácsosát a tárgyaláson személyeskedésé fajult a vitájuk. Ebből becsületsértési pör keletkezett, amely mielőtt véget ért, egy újabbat szült. A panaszt most *Perlaky* emelte, de *Gály* viszonyát emelt ellene. Ma tehát mindketten vádlottak és panaszosok voltak a tárgyaláson, mely *Seppessy* bírót előt folyt le, olyan izgatott hangon feleltek a gyűlölködő ellenfelek, hogy csak a bíró erőlyének köszönhető, hogy újabb insultusra nem ragadtatták magukat. *Gályt* a mai tárgyaláson szintén dr. *Steiner* Béla védelmezte. Mindketten beismerték az inkriminált kifejezések használatát. *Gály* gyávanak nevezte *Perlakyt*, ez pedig kijelentette, hogy nem tartja gentlemannek *Gályt*. A bíró a mai tárgyaláson elrendelte a bizonyítási eljárását és behívatta tanúként *Wiener* királyi aljárásbíró, aki az első becsületsértési pörben ítél. A bíró vallomása szerint *Perlaky* olyant mondott, aminek az értelme az, hogy *Gály* nem tisztességes ember. Ezután *Kellner* József joggyakornokot hallgatták ki, aki ugyanigy vallott. *Steiner* Béla védő kérte ezután védenőe fölmintesítését és *Perlaky* elítélését. A bíró bünsnek mondta ki ügy *Gályt* mint *Perlakyt* a becsületsértésben és *Gályt*

kézsás korona, Perlakyt pedig *úsás* korona pénzbüntetésre ítélte. Mindketten főlebbezték az ítélet ellen.

FŐVÁROS.

(*) A műterem-bérbás. Az Országos Magyar Képzőművészeti-Társaság a Kmety-utóban telket kért a fővárostól, amelyen olyan bérbázat akar építeni, ahol műtermek lennének berendezve s most a magánépítési bizottsághoz építő engedélyért folyamodott. A bizottság a kérvényt tegnap tárgyalta s ezáltal nem hozhatott kedvező határozatot, mert egyrészt a főváros tulajdonában levő telek tényleges atengedése még meg nem történt, másrészt pedig a kérvényhez a helyszínrajz sinos csatolva. Ha mindez megtörténik, az engedélyt kiadják.

Nyilttér.

Testgyógyászati műintézet.

Tám-és járógépek, Helsing-rendszerű műmellfűzők, műkezek-műlábak stb. haskötők elhízás és vándorvese ellen, görcsös-harcsnyák, kezeség mellett készítették. **KELETTI J.** orvos, sebész műszerek gyárában, Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17. Albandó nagy raktár irrigatorokba és bidékben. Képs árjegyzék ingyen.

(Az e rovat alatt közöltetteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Legujabb.

London, július 3.

Az esti lapok jelentik *Sanghaiból*: Khinai forrásból eredő jelentések szerint ugyanazon a napon, amelyen *Ketteler* német követet meggyilkolták, még két más követet is megöltek. Nagyon kétségesnek tartják, hogy *egyáltalán él-e még idegen ember Pekingben*. Ugyanebből a forrásból jelentik, hogy a mukdeni hittérítők házát felgyújtották, a keresztény bennszülötteket felkelkoncolták és a hittérítők Niucsvangba menekültek. Ugyancsak az esti lapok jelentik Párisból, hogy ott az a hír terjedt el, hogy az angol nagykövetség hírt kapott a francia és az angol követ meggyilkolásáról, de vonakodik a hírt megerősíteni. Az Evening News táviratot kapott *Sanghaiból*, amely ismétlő azt a hírt, hogy Tiencin körül megújult a harc és hozzáteszi, hogy *Seymour tengernagy megsebesült*.

Münster, július 3.

A Westphälischer Mercur jelent: *Ketteler* báróné, a meggyilkolt pekingsi követnek itt élő anyja, Vilmos császártól részvéttáviratot kapott, amelyben a császár benső részvétét fejezi ki és elismeri fiának hű szolgálatait, aki „utolsó lehelletéig a császári ház és a haza kiváló hű szolgálójának bizonyult és hazájának, honfitársainak és családjának becsületére vált.” A távirat így végződik: „Csak Isten vigasztalhatja meg a gyászoló anyai szívet.”

Páris, július 3.

A minisztertanács mai ülésén Delcassé külügyminiszter közölte a sanghaji francia konzulnak egy tegnapi kelt táviratát, amelyben a konzul jelenti, hogy *Tuan* herceg és *Kangszsi* tábornok magukhoz ragadták a hatalmat, a pekingsi császári palotát katonasággal zárták körül és az alkirályoknak meghagyták, hogy kezdjék meg az ellenségeskedést az idegenekkel. Közép- és Dél-Khinában azonban az alkirályok megtagadták nekik az engedelmisséget.

Páris, július 3.

A kamara mai ülésén a helyzet tárgyában interpelláltak. *Delcassé* külügyminiszter válaszolva azt mondta, hogy Franciaországnak nem áll érdekében Khinában területváltozást kivánni és nincs kedve Khinának megüzenni a háborút, de nem térhet ki azon kötelességéről, hogy megvédje Khinában a francia alattvalókat és hogy ezeket biztonságáról gondoskodják. Franciaország Khinában a status-quot fenn akarja tartani és minden semmiféle titkos szándéka. *Delcassé* nem hiszi, hogy ebben a pillanatban valamely államnak külön törekvései volnának.

TÁVIRATOK.

Róma, július 3. A pápa ma a sixtini kápolnában mintegy száz horvát zarándokot fogadott. akiket

Posilovic ságrábi érsek vezetett eléje. *Marzevic* raguzai püspököt is fogadta a pápa.

Bern, július 3. A világpostagyövesület kongresszus kiküldött bizottsága elhatározta, hogy a jubileum emlékszobor Bernben állíttassék föl. A határozat végrehajtásával a szövetség tanácsot bízták meg.

A nyelvrendeletek.

Bécs, július 3. Dr. Ebenhoch képviselő és alsó-ausztriai tartományi marsall úgy nyilatkozott Ischlben egy hírlapíróval szemben, hogy okvetlenül a nyelvrendeletek oktrojálására kerül a dolog és hogy a képviselőházban új házszabályokat és parlamenti érseget fognak szervezni. Ebenhoch szerint a rendszabályokat szeptemberben fogják életbeléptetni.

A hobokeni katasztrófa.

Berlin, július 3. Egy magántávirat szerint a hobokeni katasztrófában 320 ember vesztette életét. Ezek között van a *Saale* kapitánya is, akinek holttestét feltalálták. A *Saale* hajó felügyelője csak könnyű égési sebeket szenvedett. A elpusztult emberek közül százhatalvan a hajókon, a többi pedig a parton dülő tűzben vesztett el. A feltalált holttestek személyazonosságát még nem lehetett megállapítani. Megnehezíti ezt az, hogy okmányok is elégték. Hallomás szerint igen sok német, osztrák és amerikai van a katasztrófa áldozatai között.

A bécsi községtanácsból.

Bécs, június 3. A bécsi községtanács ma esti ülésében vettek először élénkebb részt az újonnan megválasztott szociáldemokrata községtanácsosok. Azoktól az ünnepélyekről folyt a vita, amelyet az antisemita községtanács az uralkodó hetvenedik születésnapján alkalmából rendezett. A szociáldemokraták hangsúlyozták, hogy a király óhajta szerint nem fényes ünnepségeket kellett volna rendezni, hanem a jótékonyt gyakorolni. Az antisemita többség minduntalan félbeszakította a szociáldemokrata szónokokat. Legelősebben kelt ki *Brunner* községtanácsos és a keresztény-szocialisták hazafiságát „flanoknak” és üzleti hazafiságnak nevezte. Ezek a támadások nagy zajt idéztek elő. Végre azonban mégis elfogadták a városi tanács indítványait. Még hevesebb volt a vita a *Luenger*ek diszpolgárrá választása iránt előterjesztett indítvány felett. A szabadelvűek tiltakoztak az indítvány ellen. *Brunner* azt mondta, hogy oly férfi, aki a várost az anyagi romlás felé sodorta, mint politikus pedig olyan mint egy kaméleon, nem érdemli meg, hogy Bécs város diszpolgára legyen. A történet fel fogja jegyezni, hogy a keresztény-szocialisták csupán csak azért választották meg vezérüket diszpolgárrá, hogy halájukat róják le neki azokért a szolgálatokért, melyeket pártjuknak tett. A vita vége az volt, hogy *Luenger* 124 szavazattal Bécs város diszpolgárává választották. Csak 19-en szavaztak az indítvány ellen, négyen pedig üres szavazó lapokat adtak be. Ez az eredmény újabb bizonyítéka a szabadelvű párt fegyelmetlenségének. A szavazás eredményének kihirdetése után küldöttség ment *Luenger*ért, akit pártbívei zajos tapsokkal fogadtak. (Talan nem érdektelen az a megjegyzés, hogy *Haynau* és *Jellasi*ch bán is diszpolgárai voltak Bécs városának.)

A délafrikai háború.

London, július 3. *Buller* tábornok jelenti *Stander*tonból tegnapi kelt kelettel: *Talbot* *Coke* tábornok mult hónap 29-én a 10. dandárral rekognoszálásra indult *Eamersfort* felé, ahol körülbelül 2000 boert találó ágyúkkal fölszerelve erős hadállásban. A boerek ágyuzni kezdtek az angolokat, mire *Coke* visszavonult. Az angoloknak két halottjuk és hat sebesültjük volt.

Fokváros, július 3. *Hunter* tábornok átkelt a Vál folyón. Azt hiszik, hogy ma Frankfortba érkezik, ahol *Macdonald*nak *Heilbron* felől jövő dandára csatlakozni hozzá.

London, július 3. *Roberts* lordnak egy tegnapi kelt pretóriai távirata megerősíti azt a hírt, hogy *Hunter* tábornok átkelt a Vaal folyón és hogy *Macdonald*nak *Heilbron*nál jövő dandára Frankfortnál egyesülni fog *Hunter* csapatával. *Buller* vezető dandára, — mondja tovább a távirat, — elhagyta *Stander*tant és *Greylingstad*ba ment. Pretóriában is, *Johannesburg*ban is az angolok sok olyan boernak a családát tartják fenn, akik az angolok ellen harcoltak. E családok közül némelyik teljesen magára van hagyatva. *Heilbron*nban, ahol nagy hiány van eleségben, egy segélybizottság gyarmatárukat, húst és egyéb élelmiszereket osztogat. Gondoskodtak róla, hogy a földmivessék vetőmagnak való zabot kaphjanak.

London, július 3. Lord *Roberts* jelenti Pretóriából mai kelettel: *Hunter* tábornok tegnapi Frankfortba érkezett a nélkül, hogy ellentállásra bukkani volna. *Macdonald* tegnapi egyesült vele. Lord *Methuen* azt jelenti *Paardekraal*ból, hogy *Eilbron*nól *Kroonstad*ba

menet elfogta *De Wittset* egy portyázó járőrség parancsnokát és *Wesselst*, az afrikander szövetség vezérét. *Buller* tábornok jelenti *Stander*tonból mai kelettel, hogy *Clery* ellentállás nélkül megsebesítette *Greylingstad*ot, de elősleg kis csapatokba 4—4 embert veszített.

Washington szobra Párisban.

Páris, július 3. Ma délelőtt leplezték le nagy ünnepélyességgel a Place de Jena-n az amerikai nők által felállított Washington-szobrot. *Porter* tábornok és *Delcassé* külügyminiszter beszédet mondtak, amelyben élénk tetszés közt *Washington* és a Franciaország és Egyesült Államok közt fennálló rendtellen barátságot dicsőítették. *Loubet* elnök, *André* hadügyminiszter és *Lanossan* tengerészügyi miniszter képviseltették magukat.

A khedive Londonban.

London, július 3. A *lordmayer* ma a khedive tiszteletére a Guildhallban reggelit adott, amelyen megjelent a walesi herceg, a yorki és a conaughti herceg, Lord *Salisbury* és a parlamentnek számos tagja. A khedive, aki a Buckingham-palotát nagy esőben hagyta el, az utakon lelkes ovációkban részt vett. A *lordmayer* üdvözlő beszédében annak a reményének adott kifejezést, hogy Egyiptom és Anglia között tovább is változatlanul fog fennállani a barátságos viszony s azt kívánta, hogy a kereskedelmi érintkezés mind jobban fejlődjék. A khedive azt válaszolta, hogy ő is reméli, hogy látogatása meg fogja erősíteni az Egyiptom és Anglia között való barátságos viszonyt. A reggelinél a *lordmayer* *Viktoria* királynőt és a khedivét éllette, mire a khedive köszönetet mondott a barátságos fogadásért.

Köszegazdasági táviratok.

Brüsszel, július 3. A nemrég választott új képviselőkamara és szenátus rendkívüli ülészakra ült össze. Mind a két ház a választások megvizsgálásával van elfoglalva.

Liverpool, július 3. (Gabonapiac.) Kaliforniai buza 11 pennyvel olcsóbb, amerikai 1/4 pennyvel drágább, liszt változatlan. Az idő részben derült.

Bécs, július 3. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) New Yorkból és Londonból ma baissé-irányt jelentettek. Ez azonban az itteni tőzsdét nem igen befolyásolta. Míg a buza a tegnapi esti árnál csak néhány fillérrel alacsonyabban indult, árfolyama megint emelkedett és záratlakor 4 fillérrel magasabb volt, míg rozs 5, és zab 3—4 fillérrel emelkedett. A szilárd irányra a nagy hőség szolgáltatott okot, mert attól tartanak, hogy a vetésekre hátrányos befolyás lesz.

Eladatott: buza öszre 8.30—8.29; rozs öszre 7.23—7.25 K. Egyéb kétések nem történtek.

Jegyeztek: zab öszre 5.42—5.43, tengeri július—augusztusra 5.80—5.82, tengeri szeptember—októberre 5.94—5.95, repce augusztus—szeptemberre 13.40—13.50 K.

Felmondattott 1000 mm. tengeri.

A kézáropiac ugyanazt a képet mutatta, mint tegnapi. Kevés vásárlási kedv mellett nem fejlődhetett ki az üzlet.

A tőzsde buzában és rozsban gyengébben zárt, zabban és tengeriben sziládban. Buza öszre 8.04, rozs öszre 7.22, zab öszre 7.54—7.56, tengeri július—augusztusra 5.81—5.82, szeptember—októberre 5.96—5.98.

New York, július 3. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) Gyapot: New Yorkban helyben 9.10/16 (9.7/8) Aug-ra 9.44 (9.30). Októberre 8.44. (8.29). New-Orleansban helyben 10.— (9.7/8). — Petroleum Stand white New Yorkban 7.85. (7.85). Stand white Philadelphiában 7.80. (7.80). Refined in Cases 9.15. (9.15). Credit Balances at Oil City 1.25. (1.25). — Zsir: Western steam 7.15 (7.10). Rohe és Brothers 7.35. (7.25). — Tengeri irányzata állandó. Júliusra 48.1/2. (47.7/8). Szeptemberre 48.7/8. (47.7/8). Okt-re —. (—). — Buza irányzata tartott. Piros öszi helyben 87.7/8. (87.1/4). Júliusra 85.7/8. (84.7/8). Szeptemberre 84.7/8. (83.7/8). Okt-re 84.1/2. (83.7/8). Decembebre 85.1/2. (84.7/8). Gabona szállítási díja Liverpoolba 2.— (2.1/4). — Káv: fair Rio T. sz. 8.7/8. (8.10/16). Aug-ra 7.80. (7.60). Októberre 7.95. (7.70). — Liszt: Spring Wheat clears 2.90. (2.90). — Cukor: 4.7/8. (4.7/8). — On: 31.87 (—). — Réz: 16.25. (16.25). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, július 3. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) Buza irányzata tartott. — Júliusra 78.7/8. (77.—) Aug-ra 79.7/8. (77.7/8). — Tengeri irányzata állandó. Aug-ra 45.1/2. (42.1/8). — Zsir: Júliusra 6.82. (6.67). Szept-re 6.92. (6.85). — Szalonna short clear 7.55. (7.40). — Serlésűs: Februarra —. (—) júliusra 12.70 (12.55). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Ki tudja...

— Rád Antal fordítása. —

A hosszú éj nyugalmat nem adott,
Immár a mennyeik széle pírban,
A fűző hajnal né főtámadott,
A csillagok a sírban,

Ki tudja, van e Űr a föld felett,
Isten ki jó, kinek kezében ír van?
— Rád gondolkod, ki többé nem szeret,
S anyámra, ki a sírban...

Annie Vivanti.

— **Érő, mint bűnös.** A velotri törvényesek elé érdekes pör került. A fővádlott Crisouolo ügyvéd, aki 1894-96-ban a római VI. kerület városbírája volt s mint ilyen, valószínű úszorát üzött az igazságszolgáltatással. A vádlottak padján ülnek még, mint Crisouolo segédei, dr. Joli Caesar, dr. Crocicchio A. és dr. Rotondi Frigyes orvosok, továbbá két közönségesebb alak. Az elővizsgálat Crisouolo kedvese, Federspiel Mária Johanna orfeuménekesnő ellen is folyt, de ellene semmiféle vádat nem tudtak felhozni. Az 1896-ik év december 15-ikén névtelen feljelentés érkezett a római ügyészséghez, hogy Crisouolo városbíró az ügyvédektől és felektől, akikkel hivatali érintkezésben volt, egyre nagy összegeket kért kölcsön, a kölcsönököt azután soha sem adta vissza, ellenben jaj annak, aki nem ad kölcsön, annak biztosan nem lesz kedvező az ítélet. A bírónak hetvenezer lira adósága van, kedvesére havonta kétezer-háromezer lirát költ, holott évi fizetése alig kétezer lira. Az államügyészség rögtön megindította a vizsgálatot, amely nagyon sokáig tartott, s amelynek során a következőket állapították meg: A városbíró 1894-ben ismerkedett meg a német orfeuménekesnővel, aki akkor az Orfeoiban játszott. Magas, szőke, sovány hölgynek mondják, nem a legszebb hanggal rendelkezett. Ennek dacára több bámulója volt, s azok mindig hílen tüntettek mellette. Legkitartóbb volt talán Crisouolo, a fiatal városbíró, aki kényszerítette az Orfeo igazgatóját, hogy több fizetést adjon a német énekesnőnek. Crisouolo mindenhova követte ezt a kedvesét, s mindig tapsolt neki. A közönség kénytelen, kelletlen utána tapsolt, mert ilyen nagy uralmú mégis barátságban lenni. Mindenütt ismerték a városbíró és klakkját. Mert volt neki az is. Az alája rendelt hivatali személyzet volt a klakk. Az énekesnő, aki 1894-ig csak hónapos szobában lakott, fényesen burtorzott lakást kapott, sok ékezeze volt és kocsija. A pénzt, ami ezekre kellett, a városbíró minden lehet-

séges és lehetetlen módon igyekezett összehozni. Most végre ssarolás, vesztelést, hivatali visszaélés, szédelés miatt helyezték vád alá a derék bírót.

— **Késs!** Berlinben egy papagály elkövette azt a csinyt, amiben nagy mesterek voltak annak idején a lóvasut-korszakban a budapesti utasgyerekek. A lóvasut kalauzai tudvatevőleg éles hangú pipócskákkal dirigálták a kocsisait, s a kis suhanók olyan híven tudták utánozni a sip trillázó hangját, hogy akárhányszor idő előtt megállították, vagy utnak indították a kocsissal a lóvonatot. A kalauz szerepére vállalkozott Berlinben a fent említett papagály, amely tisztán érthetően tudja kimondani németül ezt a szót:

— **Késs!**

Erre a szóra pedig Berlinben megindultak a közúti villamos kocsik. Egy erkélyen székelt kalitkájában a művelt madár és sokszor zavarba hozta a kocsivezetőket. A dolog tulnag a mulatság határán, mert egy idősebb asszonyság éppen akkor akart egyszer felszállani, amikor a papagály hamis szavára a kocsivezető megindította a kocsit. A szegény asszony elesett és jelentékenyen meg is sérült. Akkor azután már eltávolították az erkélyről a garázda papagályt.

— **Shakács királyi kosztümében.** Commissaire francia szakács, aki Amerikában egész kis vagyont gyűjtött, hazament Párisba huszonkét esztendei távollét után, hogy megtekintse a kiállítást. Amint a „Trottoir roulant”-on szórakozik, két angol megszólítja, hogy álljon meg néhány percre, mert le akarják fényképezni. Az udvarias francia eleget tett a kérésnek, sőt azt is megígérte, hogy másnap este megjelenik egy közúti kávéházban, hogy átvegyen egy példányt a fényképekből. A francia meg is jelent másnap este, ahol a két angol már várakozott rá. A legjobb hangulatban töltötték az időt. A francia elmondta élményeit, majd azt is, hogy nem fél, hogy meglöpjék, mert nadrágjába van bevarrva négyezer frank. Azt is elmondta, hogy szeretné, ha lefényképeznék neki, ha III. Henrik kosztümjében fényképeznék le. A két angol meghívta műtermébe a franciát, hol kosztüm is lesz, s majd ott lefényképezik. A francia szakács csakugyan beállított a két angol műtermébe, ahol csak egy szék és fotográfáló készülék volt. Azonnal levetette ruháját s átöltözött. Az egyik angol a közben kiment. Majd mikor a francia III. Henrik kosztümjében a fényképező készülék elé állt, vette észre a másik angol, hogy a lencse hiányzik. Felkérte tehát a franciát, hogy várjon, míg lencsét hoz. A francia várt, várt és várt, de az angol csak nem jött. Ekkor

már sejtette, hogy részvédték. A ruháját nem találta meg, elhajtatót III. Henrik kosztümjében a rendőrségre, ahol azonban eleinte bolondnak nézték s le is akarták már csukni, de végre mégis tisztázódott az ügy. Csak a tolvajok nincsenek meg.

— **Virág nyakláncok.** A nyakláncoknak új divatja van most Londonban, az ugynevezett virág-láncok. Megfelelően színezett zománcból készülnek ezek a virágok, amelyeket aranyrészesekéék fűznek össze, s az egészen gyémántból és más drágakövekből való szemcsécskéék vannak elszórva. Nefeletjs vagy más viráglánc ilyen kivitelben nagyon tetszelős. Ugyanílyen kerpercekek és kistáskákhoz való láncok is divatosak. Rövid nyakláncokhoz nagy virágokat használnak, például margerite-ot, vagy szegfűt, kapocsnak például egy méhecskét. Nagyon szép egy mezei virágból való nyaklánc. A levelek smaragdból való, a virágokat pedig saffírból, topázsból, rubinból és más drágakövekből állítják elő.

— **Szarka-golya.** Egy vadász-emberrel történt meg, hogy golyafészket pillantott meg egy fán. Kiváncsiság fogta el, hogy megnézzé, mi van a fészekben. Megleste, amikor az őregek elrepültek hazulról és fölmászott a fára. Roppant érdekes dolgokra akadott benne. Mindenekelőtt egy 1899. november 29-ikén kelt újságlapra, azután több pincetokra, végül pedig egy szép, angol képekönyvre, aminek borítékán ez a felirat állott: „In thy hand” (a te kezébe.) Angliában és Amerikában járja az a szelid szokás, hogy karosony estéjén ilyen ajánlásos könyvekkel ajándékozzák meg egymást a családtagok. S ezt a gyengéd emléket lopta el a golya.

— **A szegény ember szerencsése.** Szimferopolban egy szegény embert kísérték örök nyugalomra, akivel a sors szeszélye kegyetlen tréfát űzött. Hosszú évekig nyomorgott mint nyomdász csekély fizetéssel. Ereje mindinkább csökkent, míg végre sorvadásban megbetegedett. A kórházi kezelés csekély vagyonának maradvékát is teljesen felemészítette. Egyszer két nappal halála előtt értesítést kapott, hogy Amerikába küldözött bátyja után két millió dollárt örökölt. Állapotának reménytelenségét felismerve, a halálos ágyon fekvő szegény milliomos legfőbb gondja volt végrendeletet csinálni, amelyben Szimferopol árváinak hagyományozta vagyonát. Haldoklása közben kijelentette, hogy utolsó perceit boldoggá teszi az a tudat, hogy az Isten módot adott neki arra, hogy felebarátjaival jót tegyen.

— **Magyarázat.** Az apa kis fiával sétál az Andrassy-uton, amikor egyszerre csak arra pöfög egy automobil-kocsi. Megkérdi a kis fiút:

REGÉNY.

A TŰZ

— REGÉNY —

Irtá: GABRIELE D'ANNUNZIO

(37)

— **Hova megyek? Hova megyek?** Kétségbeesése, tépelődése közepette érezte az aranyozott márványok langyos sugárzását, a nyugodt levegő illatát. Tekintete egy asszonnyra tévedt, se szép, se csunya, szinte szintelen volt, ott űlt a verőfény melegében s nagy darab kenyeret falatozott. Lassan rágta, hogy jobban érezze az ízet. „Ah, ha cserélhetnék veled, ha átvehetném a te sorodat, ha megelégedhetném ezzel a verőfényvel s ezzel a falat kenyérral, ha nem kellene több gondolkodnom, nem kellene több szenvednem!”

— **Lágtattan hátrafordult,** mintha attól tartana, hogy kedvese nyomom követi. Nem látta. Ha meglátja vala, talán szaladva szaladt volna el. De a szíve összehúzó, mintha csak a halál szorongatná. „Minden befejeztetett.”

— **Elvesztette a biztos latogatást,** a biztos ítélet képességét. Csak töredékekben gondolkozott, össze-visszaszelve agyát a képzelet. Mindenben a saját elátkozottságát látta, új veszedelmeket, új bajokat. Olykor úgy érezte, mintha ismeretlen vidékekre került volna, olykor pedig kristálytiszán látott, mint a haldokló. És mind e fantazmák felett látta anyja szemét. Amely kegyes és biztos tekintettel nézett rá. „Hozzád menjek? Csakugyan hívogatsz-e, utóljára?”

Altalment a Porta della Cartán. Tévtéteg léptei abba az irányba vitték, ahol ama diés-séges estén állott, ahhoz a ponthoz, ahol a végzetek összefutottak. Kereste azt a kutmedenét, az egykori találkozó helyét. Azok a régi szép percek világosan visszatértek most emlékezetébe. Ott mondta, mosolyogva, barátjőre mutatva ezeket a szókat: „Donatella, ime a Tűz Mestere.”

— **Akkor az óriás tömeg diadalujongásába belefulladt** a szava s a lég megtelt tüzes galambokkal. A kutmedencéhez közeledett.

— **Ugy megnézte, úgy beleveste a lelkébe** annak minden részecskéjét. A kut félt hajlott: megpillantotta benne a tulajdon arcát, látta rajta a tulajdon ijedségét, a romlását, látta azt a mozdulatlan Meduzát, amely a lelkében rejtőzött. És látta az ő arcát is és Donatellát is, mint ahogy akkor látta őket.

— **„Szeressétek egymást, szeressétek egymást!** Én elmegek, el fogok tűnni. Isten veletek.”

— **Lehunytá szempilláit,** amidőn a halál gondolata észébe jutott, s a sötétben ismét látta ama kegyes, jószágos szempárt, amelynek tekintete végtelen vala, mint akár a béke látóhatára. „Te békében vagy immár és várakozol rám, te, aki szenvedély által éltél és szenvedély által haltál meg.”

— **Főlegyenesedett.** Végtelen csendes volt a kutmedence körül az udvar. A faragott márványból épült falak egy részére árnyék borult, a másik része fényben ragyogott. Könnyedén emelkedett a magasba a bazilika öt aranyos kupolája, a hófóber felhők mellett még töményebb kékek látszott az ég. Minden győtrődése mellett is mélyen érezte ezeknek a dolgoknak gyönyörűségét. „Oh, talán még mindig édesre tudna válni az élet!”

— **Kiment a molóra,** gondolába szállt s a Giudeccára vitette magát. Az öböl, a Salute-templom,

— **a Riva degli Schiavoni,** mind e kövek és e vizek aranyból és opáliból összeszött csodaként hatottak. Aggodalmasan nézett a piazzetta felé, ha nem tűnik-e ott fel valakinek az alakja. Észébe jutott a megholt Nyár képe, aranyruhában, opálívégbe zárva. Látta önmagát, mélyen a laguna fenekére temetve, tengeri hínárokból való ágyban. De észébe jutott amaz ígérlet is, amelyet szenvedélyének éjszakáján épp e vizek tükrén fogadott, s ez ismét szörnyű remegésbe ejtette. „Soha többé tehát? Soha többé?” Valamennyi érzéke újra érezte az ő kedveskedéseit. Azok az ajkak, azok a kezek, az a láng, az a szenvedély, mintha egészen benne olvadt volna föl. És érezte, hogy a gyönyörűség legzselésbb határán is találkoznia kell ő vele, s hogy ez a legzselésbb határ még korántsem a halál. „Soha többé tehát? Soha többé?”

— **A rio della Crocebe érkezett.** Egy piros falról dusan omlott alá a zöld gally. A gondola egy csukott ajtó előtt megállt. Kiszállt, kis kulcsot vett elő, megnyitotta az ajtót s bement a kertbe.

— **Ez volt az ő menedékhelye,** magányának titkos othona.

— **„Soha többé?”** Végig lépkedett a hosszú szőlőfugas alatt, a víz felé ment, megállt a gyöpel benőtt parton, fíradtnak érezte magát. Leült egy kőre. Arcát tenyerébe rejtette, azon erőlködött, hogy összegyűjtse gondolatait. Vissza akarta nyerni önuralmát, mérlegelni akarta a dolgokat, dönteni akart.

— **Ő még itt van, még közel van ide,** még viszontlátáhatom. Talán találkozom vele mindjárt a házam kapujában. Ölelő karjaiba fog szoritani, meg fogja csókolni szememet és ajkamat, ismételni fogja, hogy szeret engem, hogy gyönyörűsége telik mindenben, ami csak hozzám tartozik. Ő nem tud semmit, nem ért meg semmit. Semmi sem történt, ami visszahozhatatlan volna.

(Folytatás következik.)

X. Vasútvétek és gépjármű részvényei.

Table with 2 columns: Company name and share value. Includes Gárdonyi Gépjár., Danubius, Ganz, etc.

XI. Könyvnyomdak részvényei.

Table with 2 columns: Company name and share value. Includes Athenaeum, Pesti Könyvnyomda, Komos.

XII. Különböző vállalatok részvényei.

Table with 2 columns: Company name and share value. Includes Ait. wagn.-vállalat, Bpesti villamos, Előb. magyar szőlő, etc.

XIII. Kisközelési vállalatok részvényei.

Table with 2 columns: Company name and share value. Includes Adria tengervíz, Bpesti kőszőlő, etc.

XIV. Sorsjegyek.

Table with 2 columns: Company name and share value. Includes Bécs, Budapest, etc.

XV. Fémeknek.

Table with 2 columns: Metal name and price. Includes Vert arany, 20 frankos arany, etc.

XVI. Külföldi váltók (látra).

Table with 2 columns: City and exchange rate. Includes Amsterdam, London, Német piac.

A budapesti terményüzede.

A terményüzletben a szezonserű hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő ár-folyamokat állapította meg:

- Jegyzések: Heremag: lucerna magyar, korona, vörös aprószemű, korona, vörös erdélyi, korona, vörös búsángi, korona, középszemű, korona, nagy szemű, korona, Disznózsír: budapesti 55.50-56., korona, vidéki, korona, Táblaszalonna: légezsáritott vidéki, korona, városi 4 darabos 47.50-48., korona, 3 darabos 54.-54.50, korona, füstölt, korona, Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség, korona, 120 darabos, korona, 100 darabos, korona, 85 darabos, korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség, korona, 100 darabos, korona, 85 darabos, korona, Szilva: szilvóniai, korona, 18.-18.50 korona azonnali való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtársaság valamivel javult a hangulat new-yorki híreire. Déli tőzsde tartott.

Zárlat csendes, de tartott London és Párisra szilárd, Berlini magánidőse 4/10/0.

Bécs, július 3. (Magyar értékek számlata.) 4/10 aranyjárdék 115.80. Tiszai és szegedi kőleszen sorsjegy 138.50. Magyar vasúti kőleszen erüsten 99.-. Magyar keleti vasúti állami kőtvény 117.50. Magyar lezártuló és pénzváltóbank 469.-. Rimamurányi vasműrészvény 548.-. Magyar koronajárdék 91.15. 4/10-os Magyar földteherm. kőtvény 80.25. Magyar hitelbank részvény 717.-. Magyar nyeresémi kőleszen sorsjegy 158.-. Kassa-oderbergi vasút részvény 356.-. Magyar kereskedelmi bank 28.40.

Bécs, július 3. (Osztrák értékek számlata.) 4/20 papírjárdék 97.55. 4/10-os osztrák aranyjárdék 116.-. 1860-iki sorsjegy 134.-. Osztrák hitelsorsjegy 385.-. Angol-osztrák bank 280.25. Bécsi bankkezesület 503.-. Osztrák-magyar bank 1726. Déli vasút 116.50. Dunagőzhajósági részvény 758.-. Dohányrészvény 292.-. Császári és királyi arany 11.37. Német bankváltók 118.57. 4/20-os ezüst járdék 97.25. Osztrák koronajárdék 97.35. 1864-iki sorsjegy 195.-. Osztrák hitelinstitúciós részvény 688.-. Unionbank 587.-. Osztrák Länderbank 433.-. Osztrák-magyar államvasút 62.50. Elbavölgyi vasút 473.-. Eszaki magyar államvasút 470.-. 20 frankos arany 19.29. Londoni váltó 242.25. Bécsi Tramway Litt A. 297.-. Bécsi Tramway Litt B. 304.-. Lipót kő 425.-. Az irányzat esabálytalan.

Bécs, július 3. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelsorsjegy 689.- Magyar hitelsorsjegy 619.-. Angol-Osztrák bank 280.50. Bécsi bank egyesület 503.-. Union bank 568.-. Länderbank 433.50. Osztrák-magyar államvasút részvény 663.50. Lombard 116.50. Elbavölgyi vasút 473.50. Eszaki magyar vasút részv. 460.-. Dohányrészvény 229.50. Rimamurányi vasút 551.-. Alpei bányarészvény 470.-. Májusi járdék 97.55. Magyar koronajárdék 91.50. Török sorsjegyek 118.50. Német birodalmi mária 118.61. Napoleon d'or 19.29.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, július 3. (Társai tudósítása.) A tőzsde földzésekkel kezdődött ipar- és bankértékekben jóval magasabb árfolyamok mellett. Az irányzat azonban nem változott, mert a politikai helyzet bizonytalansága következtében támadt kedveltség hatása alatt a kínlat erősbödött, úgy hogy a kurrensok még a tegnapi utódzószinon alá is hanyatlottak. Szilárdak voltak az amerikai vasúti részvények Londonra és New-Yorkra. Hamburgi csomaghajósági részvények eleinte javultak és meglehetősen tartották magukat. A második közlésdekorában az irányzat csekély forgalom mellett erősen gyöngyölt kedvezőtlen konjunktúra-jelenségek hátsá alatt. Magánésszámlái kamatláb 4/10/0.

Berlin, július 3. (Zárlat.) 4/20-os papírjárdék 97.55. 4/10-os osztrák aranyjárdék 116.-. Elbavölgyi vasút

Magyar koronajárdék 90.75. Osztrák-magyar államvasút 140.25. Kassa-oderbergi vasút 178.50. Bécsi váltó 84.25. Magyar vasúti beruházási kölcsön 101.-. Alpei bányarészvény 178.50. Disconto-Commandit 178.50. Általános villamosági Edison 226.-. Gelsenkirchen 188.60. Laurakohó 215.25. 4/20-os ezüstjárdék 98.-. 4/10-os magyar aranyjárdék 96.75. Osztrák hitelsorsjegy 213.80. Déli vasút 26.50. Károly Lajos vasút 218.-. Orosz bankjegy 218.-. 4/10-os orosz kölcsön 97.25. Török dohányrészvény 97.25. Oslav járdék 94.-. Magyar hitelbank 97.-. Dynamit Trust 149.75. Harpen 183.-. Az irányzat gyenge.

Berlin, július 3. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négyzárdalékos magyar aranyjárdék 98.75. Magyar koronajárdék 90.75. Osztrák hitelsorsjegy 214.40. Osztrák-magyar államvasút 140.50. Déli vasút 26.50. Eszaki magyar vasút 473.-. Elbavölgyi vasút 283.50. Orosz bankjegy középszn 218.-. Buschtchradri 118.-. Orosz bankjegy 218.-. (Ultimo.) Lombard 4.20.

Hamburg, július 3. (Zárlat.) 4/20-os ezüstjárdék 96.-. 1860. sorsjegy 135.-. Déli vasút 26.25. 4/10-os osztrák aranyjárdék 97.10. Osztrák hitelsorsjegy 214.50. Osztrák-magyar államvasút 140.50. Oslav járdék 93.80. 4/10-os magyar aranyjárdék 96.70. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, július 3. (Zárlat.) 4/20-os papírjárdék 96.50. 4/10-os osztrák aranyjárdék 97.45. Magyar koronajárdék 90.85. Osztrák-magyar bank 123.20. Déli vasút 26.40. Elbavölgyi vasút 283.-. Londoni váltó 204.17. Bécsi bankkezesület 125.-. Villamos részvény 134.-. 8/10-os magyar aranykölcsön 77.20. 4/20-os ezüstjárdék 96.15. 4/10-os magyar aranyjárdék 96.20. Osztrák hitelsorsjegy 213.80. Osztrák-magyar államvasút 140.40. Eszaki magyar vasút 473.-. Bécsi váltó 84.25. Párisi váltó 812.75. Unionbank 97.-. Alpei bányarészvény 238.-. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, július 3. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok januárja. Esti forgalom. Osztrák hitelsorsjegy 213.90. Osztrák-magyar államvasút 140.50. Déli vasút 26.75. Osztrák aranyjárdék 96.75. Oslav járdék 93.80. Laura-kohó 217.80. Harpen 184.50. Discont 178.50. Alpei bányarészvény 238.-. Bécsi bankkezesület 125.-.

Páris, július 3. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasút 712.-. 4/10-os osztrák aranyjárdék 96.75. Osztrák Länderbank 433.-. 3/10-os francia járdék 100.12. Ottomanbank 547.-. 3/10-os francia járdék 100.87. Alpei bányarészvény 238.-. Déli vasút 26.-. 4/10-os magyar aranyjárdék 96.50. Párisi bankrészvény 113.75. Oslav járdék 94.50. Francia tőrszék. járdék 91.10. Osztrák földhitelinstitúciós részvény 319.-. Török dohányrészvény 319.-. Az irányzat bágyadt.

Budapest-kőbányái sertés-kereskedelmi csarnok jelentése.

Július 3. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Híslott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (párónkint 400 kilogramm felüli súlyban) 89.-90 fillérig. Öreg közép (párónkint 300-340 kilogramm terjedő súlyban) 87.-88 fillérig. Fialat nehéz (párónkint 320 kilogramm felüli súlyban) 94.-95 fillérig. Fialat közép (párónkint 251-320 kilogramm felüli súlyban) 93.-94 fillérig. Fialat könnyű (párónkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 92.-93 fillérig. II. Magyar szedett: Nehéz (párónkint 280 kilogramm felüli súlyban) 87.-88 fillérig. Közép (párónkint 240-280 kilogramm súlyban) 87.-88 fillérig. Könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 87.-88 fillérig. III. Romániai: Nehéz (párónkint 320 kilogramm felüli súlyban) 92.-93 fillérig. Közép (párónkint 250-320 kilogramm terjedő súlyban) 91.-92 fillérig. Könnyű (párónkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 90.-91 fillérig. IV. Romániai eredeti (Steinhilf): Nehéz (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 91.-92 fillérig. Közép (párónkint 200 kilogramm terjedő súlyban) 89.-90 fillérig. Könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 89.-90 fillérig. Sertésárak: 1900. július 2. napján felhajtott 549 darab, 1900. évi július 2. napján elszállított 303 darab, 1900. július 3. napjára maradt készletben 44.596 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Julius 3. —

Kinevezések. A főkaparásmeister dr. Arnold Róbertet, az udvari könyvtárnál tudományi segédmunkást asszisztenssé, dr. Güllök Gusztávot, az udvari könyvtárnál tudományi segédmunkást asszisztenssé nevezte ki. A pénzügyminiszter a nagyenyedi pénzügyigazgatósághoz Szakács Gyula ottani pénzügyi fogalmazót pénzügyi segédtitkárként végleges minőségben, dr. Csulak Lajos budapesti fővámtisztet vámfelügyelővé és Klimes Ferenc fumei vámtisztet vámfelügyelővé budapesti fővámtisztalhoz, Pamélyi Sándor, Saxinger József és Dusitska Ferenc szemellenőröket pénzügyi számvizsgálóká végleges minőségben, Schlosser Károly orszávi vámtisztet vámfelügyelővé a fumei, Király Albert orszávi vámségdítéstet vámtiszté, végül Schmidt György temesvári és Kanner Károly budapesti vámgyakorokokat vámségdítéstetkék az orszávi fővámtisztalhoz, Ivankovics József lévai állami végrehajtó ideiglenes minőségű pénzügyi fogalmazóvá és földadónyilvántartási biztossá, a huszti adóhivatalhoz Schwarz Miksa kassai adóhivatali adótitóst adóhivatali ellenőrré, a balassagyarmati pénzügyigazgatósághoz Senses György ottani adótitóst állami végrehajtóvá ideiglenes minőségben, László Béla pénzügyi számgyakorokot végleges, Müller Károly, Boczek Kálmán, Zára Mihály, Benczur Valdemár pénzügyi számgyakorokokat, Stibányi Oszkár es. és kir. főhadnagyot, Toronykői Albert adóhivatali tisztet a pénzügyminiszteri számvizsgálók ideiglenes minőségű pénzügyi számtisztékké, továbbá ideiglenes minőségű pénzügyi számtisztékké a következő pénzügyi számgyakorokokat: Bloch Miksa a nagyenyedi, Bartosovits Józsefet a komáromi, Nesztor Miklóst a beregszászi, Erben Edét a sátoralja-újhegyi, Illés Józsefet a nyiregyházi, Németh Ernőt a szegedi m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvizsgálóvá; végül a pénzügyminiszteri számvizsgálók: Rissányi Antal adóhivatali tisztet, Ujvári László, Csányi József, Sissowics Ede díjtalan pénzügyi számgyakorokot, Török Zaigmond és Bihm Sándor számvizsgáló napidíjjal ideiglenes minőségű segélydíjas, Buzik Istvánt és Dök Elemert ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakorokokká, a nagykállói adóhivatalhoz Saárosy Zoltán kassai díjas számgyakorokot adóhivatali tiszté ideiglenes minőségben, a budapesti pénzügyigazgatósághoz Németh Vince szegedi kassai irattartó kezelt iradatitóst pénzügyi iradatitóst, a szegedi pénzügyigazgatósághoz pedig Schulz Béla budapesti pénzügyigazgatóság iradatitóst kassai irattartó kezelt iradatitóst végleges minőségben, a szendrői irattartó adóhivatalhoz Simcsó Ferenc díjas adóhivatali

talj gyakorokot adótitást ideiglenes minőségben, a miskolci pénzügyigazgatósághoz Fejér Sándor jogszigorú pénzügyi fogalmazó gyakorokká ideiglenes minőségben, Roska János marosújvári és Stahl Béla nagybányai díjnyelkét ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakorokká a marosújvári főbányahivatal, illetve a szebányai m. kir. bányagazgatóság mellé rendelt számvizsgálóvá; a kereskedelmi miniszter dr. Szinyeyi Ferenc okleveles középiskolai tanárt a budapesti felső ipariskolához rendes tanárrá; a debreceni itéletábla élnöke Türk István kisvárdi lakos végzett joghallgatót a debreceni itéletábla kerületébe ideiglenes minőségű díjtalan joggyakorokká; a temesvári itéletábla élnöke Fekete Sándor m.-szegedi lakos végzett joghallgatót a temesvári itéletábla kerületébe díjas joggyakorokká; a zalaegerszegi pénzügyigazgatóság Kerber Károly tapolcai lakos főgimnáziumi végzett tanult a tapolcai adóhivatalhoz díjtalan gyakorokká kinevezte.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Benedek Aladár cskányornai állami polgári iskolai rendes tanító jelenlegi minőségében a diócsé-szent-mártoni állami polgári iskolához, Schwarzleitner Kornélia nagykárolyi állami polgári iskolai rendes tanító jelenlegi minőségében a karánsebesi állami polgári iskolához, Szász Béla muzsnai állami elemi iskolai tanító a székhelykeresztesi állami elemi iskolához jelen minőségében áthelyezte.

Pályázatok. Munkamesternek a debreceni orsz. tanító árvahánál, július 31. — Tanárság és József-megyei temenom augusztus 15. — Iskolaszolgálat a szamosújvári főgimnáziumnál, augusztus 1-éig. — Albró a b.-gyarmati törvényesnéknél két hét. — Kasznárfűtő a arthészeti klinikán, július 31-ig. — Két tiszt orvos a fővárosos július 16-ig. — Állatorvos Krasznára és Zsibóra augusztus 5-ig.

Napirend.

Naptár. Szerda, július 4. — Római katolikus: Ulrik pk. — Protestáns: Ulrik. — Görög-orosz: (június 21.) Julián vt. — Zsidó: Thamuz 7. — A nap két 3 óra 53 percek reggel. — Nyugazók 7 óra 42 percek este. — A hold két 10 óra 39 percek délelőtt. — Nyugazók 10 óra 23 percek este.

A horvát miniszter fogad d. u. 4 órakor. A fővárosi képviselő választmány ülése. Az országgyűlés választók névjegyzéke ellen beadott fellemlások tárgyalása.

Gyógyfürdés. Nemzeti Múzeum: Képtára és a néprajzi osztály (Csillag-utca 15.) nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi társi 1 korona belépő-díj mellett meglátogathatók. Országos Képtár és a külföldi népisoklati szemléltető képek kiállítás a Akadémiában nyitva délelőtt 9-1-ig.

Egyetemi füvészkert az Üllői-uton, nyitva délelőtt 8-12 óráig és délután 2-6 óráig. Állandó művésztár a városligeti műcsarnokban nyitva délelőtt 9 órától délután 6 óráig. Belépődíj nincs.

Iparművészeti Múzeum és az Iparművészeti Társulat állandó bazárja nyitva délelőtt 9-1 óráig. Közelkedési Múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9-12 óráig és délután 3-5 óráig.

Teknológiai iparmúzeum nyitva d. e. 9-12 óráig és d. n. 3-5 óráig. Műgyűjtésügyi múzeum (Kerepesi-út 72.), nyitva d. e. 9 órától 1 óráig.

Párisi múzeum (Stefánia-út 14.) nyitva délelőtt 10-1 óráig. Belépődíj nincs. Az összes könyvtárak zárva vannak.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-út 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-út 22. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, a Keleti mintatár és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városligeti iparcarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi (kirendeltségek központi üzletvezetősége Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Időjelzés.

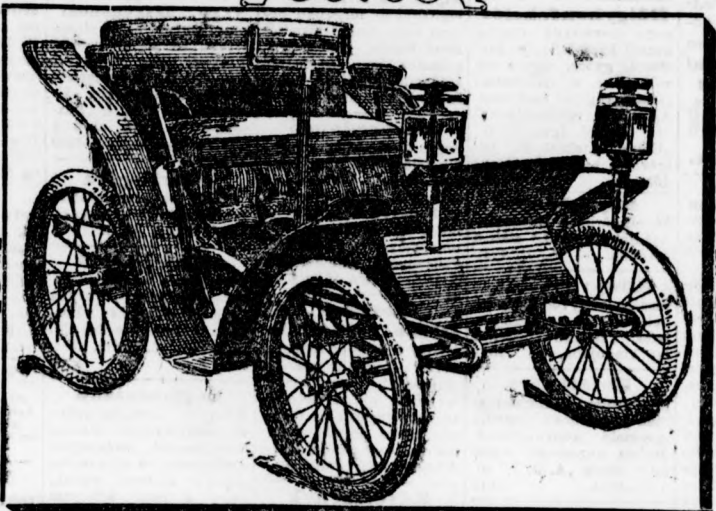
— A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. — Budapest, július 3.

Finnország és az északi-tenger felé depressziók nyomultak és a maximumot Európa délkeleti részére szorították vissza. Németországban egy másodlagos minimum felismerhető. Az idő Közép-Európában száraz és igen meleg, nyugaton azonban esőre és hűvökre fordult. Hazánkban normálisnál magasabb hőmérséklet mellett, országoszerű derült és száraz idő uralkodik. Kildtás: Meleg idő várható helyenkint — főleg az ország északi és nyugoti részén — zivataros esőkkel.

Vizálla s.

Table with 2 columns: City and water level. Includes Inn, Duna, Sava, Dráva, Mura, Sváva, Moson, Kőrös, Tisza, Bodrog, Hernád, Berettyó, Sávó, Körös, Mura, Sváva, Moson, Kőrös, Tisza, Bodrog, Hernád, Berettyó, Sávó, Körös.

„ESZKŰLAP“

AUTOMOBIL KOCSIK a párisi Automobile-Union gyártmánya.

A legeszményibb automobil kocsi, a legtekélyesebb és legegyszerűbb gépezettel. Súlyja 240 kiló. A kocsin két, szükség esetén még egy harmadik, gyermekülés is van. Acél csövekből, ruganyokból van fölépítve s kerekei kitűnő pneumatikon járnak. Óránkénti sebessége harminc-harmincöt kilométer és magaslatokra is fölvezethető.

A kocsi minden gépészi ismeret nélkül is kezelhető s egy órai gyakorlat után a gépkezelés föltétlenül elsajátítható.

A párisi, londoni, berlini, lipcsei, lyoni, bayonnei kiállításokon nagy fel-tűnést keltett s a legutóbb hamburgi kiállításon az első díjat nyerte.

Aranyérem! Diszoklevél! Erdemkereszt!

A Páris-Rouen közti 240 kilométeres versenyen ez az automobil kocsi érkezett be elsőnek. Menetideje: 7:20 perc. A Bordeaux-Périgeux-Bordeauxi 260 kilométeres uton második. Menetidő: 5:10 perc.

Bővebb felvilágosítást ár-fizetési, esetleg részletfizetések felől

a „BUDAPESTI NAPLÓ“ kiadóhivatalában

VIII., József-körut 18. HARTMANN JÓZSEF urnál.

Hottor diätetikus állatgyógyászati praeparatumal, az ujkor legkiválóbbjai.

Hottor sertéspora I. és II. szám.

Legjobb diätetikus szer az ét-kedv, tehát a sertések hizásának előmozdításához, orbáncnál különösen bevált. A II. szám hasmenésnél használható.

Agril-táppor lovaknak és szarvasmarháknak. I csomag 80 kr.

Kitűnő pótlék az abrakhoz, hogy az állat egészséges és erős maradjon, vese-, máj-, hólyag- és idegbajoknál használható.

Hottor-írensinghidja, mosóvíz lovaknak és szarvasmarháknak 1 üveg 1 forint 20 kr.

Az ismét és izmokat a legmagasabb körig is friss erőben tartja, az állat, bedörzsölések után, a legrosszabb munkát és terhelést kiállja. Mosóvízbe öntve szarvasmarháknak, bálnak és maroknak is megfogható eredményt hozhat.

Hottor absorbinelja, kozm. mosóvíz lovaknak, 1/1 üveg 6 forint, 1/2 üveg 3 forint 50 kr.

Elővont mindenféle károsítást és szűrés lerakását, elűzi a szűrés utáni és gyenge izmokat, elűvölt és elpusztult minden bűnyűt és megfogható minden gyuladást: különösen bevált epizód, ostéoporózis, gumádák, vastagbél-iridák, elűvölt bűnyűket az inakról, vastagbél, daganatos, a holt szék fellépését. El-műlik a térd remegése, és gyógyít mindenféle szűrés.

Főraktár: Apetheke „zum heil. Josef“, Beccs, XII/2, St. Annabrunnertársaság 182/P. Főraktár Magyarország részére: Török József gyógyszer-tára Budapest, Király-utca 12. sz.
Raktár a legkiválóbb gyógyszer-tárban és druggériában — Tessedák a védjegyre vigyázn!

ÉNZT

SORSJEGYEKRE

ÉRTÉKPÁPIROKRA
(visszatérhető beté-
zés szerinti kisebb
részletekben is) bár-
mely összegre igen
előnyös.

KÖVÁRYÁRMIN

bank- és váltóüzlet
cseréltetőtárk-főüzle-
te.
IV. ker. Ferenclak-ter, 26. Szűry-palota.

Ideg- és nemi betegségek

makacs vér- és bőrbajok, mint gyengeségi álla-
potok radikális gyógyítására párat-
lan sikert gyógyhatásai folytán
legmelegebben ajánljuk

Dr. Mitzger Tivadar

HIRNEVES
HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI
RENDELŐ-INTÉZET

Budapest,
VI. ker., Teréz-körut 44. I. emelet.
Tapasztalt gyors és biztos
eredmények folytán hono-
rarium teljes gyógyulás után
is fizethető.

Kezelés d. e. 8—1-g d. n. 2—8-ig.
Levelekre díjmentesen válaszolnak. Prospectus
ingyen.

Titkos betegségek

gyógyítására specialista legkiválóbb ajánlatot ezme-
nyen át szoros gyanú körében tapasztalható ellopás.

Dr. FABINYI J.

v. kórházi orvos, specialista
gyógyít legújabb idő alatt hatékony eljárással
és németi: nyugodtságot, nyugodtságot, beja-
lásra neheztet, szűkület, csak a legújabbaknak
mehozza bőségesen és az elterjedtebből társai
legújabbakokat.
Magyar az orvosok által gyengédségű (spe-
cialista) egy újság, azaz a legújabb eljárással.
Büszk sikert folytat a honlapján utána is fizethető.
Levelekre díjmentesen válaszolnak.
Lakás: Budapest, Erzsébet-körut 12. sz.,
(Békáscsaba utca, 1. emelet).
Kezelés a kórházban. Kétség esetén
Kezelés a kórházban. Kétség esetén
Kezelés a kórházban. Kétség esetén

Magyar kir. Államvasutak. Igazgatósnag.

Hirdetmény.
(Osztrák-magyar vasuti kötelék. II. rész 4. díj-
zási füzet német kiadásának helyesbítése)
Az osztrák-magyar vasuti kötelékben 1900. július
hó 1-étől érvényes II. rész 4. díjzási füzet német
szövegi kiadásának 4. oldalán a „Besondere Tarif-
bestimmung“ című fejezet 1 pontja e) alatt fel-
sorolt árucikkek közül a „Reis geschäft, auch ge-
mahlen (Reismehl) Reisgrös“ törölendő.
Budapest, 1900. június 30-án.
A m. kir. államvasutak igazgatósnaga
a részvesztak nevében is.
(Utánnyomás nem díjazatik.)

TITKOS BETEGSÉGEKET

gyógyítására specialista legkiválóbb ajánlatot ezme-
nyen át szoros gyanú körében tapasztalható ellopás.

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész és szülész és
volt oszm. kir. oszt. főorvos
RENDELŐ: naponta d. e. 10 óráig egész délután 4 óráig,
este 7 óráig 8 óráig.
Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszolnak
és gyógyszerre is gondoskodnak.
Könyvek kellenél vásárolni.
Ugyanolyan megjelent és a szerző: DR. GARAI ANTAL-
nál megrendelhető NEMZETI NYOMDÁBAN (már
10-ik kiadásban megjelen) nemi betegségeket és az
oszm. kir. főorvosokhoz című könyv, volt ára 3 forint 10
kr., most csak 80 kr. A könyv jól becsomagolt és
alkalmas, 1 főt kiadásban megrendelhető vagy 50 kr.
alatt is.
A könyv tartalma: I. Az ivarszerzők leírása. — II. A nemi
betegsége. — III. Az újszerűség és az új ill. meg-
oldás. — IV. Hányóbetegség (tripper) és hangyabetegség.
— V. A bajkór (síplika). — VI. Belsőgyógyászat. — VII. El-
gyógyítás. — VIII. Női magzatosság. IX. A ivar-
szervek megbetegedéseinek gyógyítása. — Postscriptum.

ANTISEPTIKUS
Hölgy-óvszer
Rég elismert és hatásában biztos, feleslegessé tesz mindenemű gyíngédelen gummi és spongya cikket, 1 doboz
(12 db) pontos használati utasítással 3 korona. — 3 kor. 50 fill. előleges beklédés mellett bérmentve.
Gyors és dísként szétküldés. Kapható a fentálónál: László József gyógyszerész, Mars-Ujvar Erdély. Budapest:
Török József gyógyszerész, Király-utca 12. és Kerpel V. gyógyszerész, Lipót-körut 28.

Minden szó egyszeri beiktatása petit betűkből 4 fill. Vastagabb betűkből 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetőkre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Uj korszak.

Valamikor megeshetnék az a csoda, hogy az apróhirdetéseik hőgyei és urai elhagyva inkognitójukat, ismerkedés estélyre gyűlnének a Vigadó nagytermében. Azt hiszem ez volna az árarc nélküli álarcosbál legtipikusabb formája, — ez volna az élet börtöje, ahol boldog házasságokat vennének és adnának, siró özvegyeket vigasztalának és ah minden kiadó és elegánsan butorozott szobába kerülne egy intelligens ur, a szobaur.

Sha a gazdasági élet hőmérfője lehet az a börtő, ahol arpat, zabot és kukoricát árulnak, a modern társadalmi élet hőmérfője az a börtő volna. Mert az apróhirdetéseknél ma már gazdag tanulságai vannak s századunk kulturisztórikusának ezt a fejezetet semmiképpen sem szabad elhanyagolnia, ha minden modern szerelmnek, minden modern gyönyörnek, szomorúságnak, szenvedésnek és boldogulásnak hűségét akarja megfektetni.

A házasságközvetítők fejezete a múlt század történetébe való. Olyasfélék ezek az urak az apróhirdetéseik házassági közvetítéseihez képest, mint a régi ekhós zékér az automobilhoz képest. Amaz dőcögően járt s nagyokára ért a célhoz. Az automobil pedig... Tessék megnézni lapunk más helyén, hogy mire képes az automobil! Sokan vannak, akik arról beszélnek, hogy az apróhirdetéseik apró betűivel elővárásolt szerelmen nem az erkölcsös szerelmek közül való. A modern élet azonban megafólya ezt az állítást. Ha az a bizonyos börtő csakugyan megalakulhatna, sok száz házaspár beszélne el a másik szának hogy mennyi boldogságot köszönhetnek az újságok legutolsó lapjának.

A szobaasszonyok apró, kapukra kifüggesztett cedulái is eljátszották már szerepüket. A hónapos szobát most már nem az utcán keresik, hanem az újságban, azon az utolsó lapon, amelyen a modern élet börtöje van. Aki a régi, kopott koronáját megakarja aranyozni, az apró betűkhöz fordul, akinek butor kell, akinek elveszett a pincsi kutyája, akinek nem nő a szakála és aki a jövőbe akar látni és jóslatot akar hallani, az apróhirdetéseikhez fordul.

A nagy vásár, a nagy kínálatok és gyors keresletek vására ezt az apróhirdetést. A ötlet eleven szöveje. És ezt a börtőt föl szabadította most a hirdetési börtőg eltörölése. Hogy úgy mondjam: Most szabad a vásár! A Budapesti Napló pedig úgy hívja most a nagyközönséget erre a vásárra, hogy apróhirdetéseik mindent, a főváros hirdető oszlopain, a főváros egész területén kifüggeszti.

A vidékieket pedig az ügyek gyors és pontos lebonyolításával iparkodik kielégíteni. Tessék! Szabad a vásár.

Apró hirdetéseket képesti hirdetésben és eredeti nyelven megkötés meg a következő címszavakban lehet feladni: **Breuer nővérek** dohányüzemléje, Teréz-körút 54. szám alatt.

Engelman Hora győztes pályázat, IV. ker., Kálvin-tér 2. szám.

Franko Pál könyvtáros, IV. ker., Orf. Elek-utca 10. sz.

Jambrikovits dohányüzemléje, Ersepet-utca 50. (Takarékp. épület)

Kornberg Rozália dohányüzemléje, VIII. ker., Múzeum-körút 18. sz.

Ilj. Nagel Ottó könyvtáros, Múzeum-körút 2. sz. (Nemzeti Színház hátsó udvara)

Nemetsek A. J. újság-írása, Postakörút 3. szám.

Rohencsik Ilona dohányüzemléje, Andrássy-utca 42. szám.

Szántó Mór dohányüzemléje, IV. ker., Kelemen-utca 14. szám.

Szeprenyi V. könyvtáros, VIII. ker., Körönd-utca 1. szám.

Toldi Lajos könyvtáros, II. ker., Fő-utca 3. szám alatt.

Zippor és König zsemlékgyártók, Andrássy-utca 4. szám alatt.

Bonda József, Andrássy-utca 50.

Deutch Miklós, Andrássy-utca 51.

Weizenfeld Jakab, Király-utca 1.

Blockner J. hirdetői iroda, IV. ker., Rózsá-utca 6. szám.

Eckstein Bernát hirdetői iroda, V. ker., Rózsá-utca 4. szám.

Fischer J. D. hirdetői iroda, IV. ker., Széchenyi-tér 7. szám.

Goldberger A. V. hirdetői iroda, IV. ker., Váci-utca 9. szám.

Szájpadlás nélküli fogak. Főlegesen tessék az ilyeneket használni Jótállás. **Wellner Gyula** spec. a szájpadiás nélküli műfogak készítésében. VI. kerület, Andrássy-utca 38.

A rozkásos 30 krajcáros bélyegilletéket megajánlunk nem kell. Tehát essentul a csimmet ellátott apró hirdetések is díjmentesek.

Vereznikának. Több bizalom Istentem Hisz nincs semmi elvesztve. 6492

Istenkém! Édes szerelmem! Még mindig az est-hatás alatt állok. Mily édes volt drágám, soha sem felejttem el. Rétted élek. Imámba foglalom édes nevémet. Mert szeret én pedig imádom. Elutasítsa óta minden irányban elosztott aggályom. Senki sem sejtje boldogságomat. Közönség a kioldott ánsíkot. Maga mindig aranyos. Mikor köszönhetem meg e sok jószágot; nem tudom, de érzem, mindig boldogok leszünk. A bécsi utazást pontosan közölje. Ölelvé várom a „nagy majmot”. Maga csunya. Azért is csak egyszer csokolom. Neem? Pá lelkom, édesem. Vigyázzon magára — nekem! Kis írt! 6511

Házassági ajánlat. Gardálkodó 28 éves fiatal ember, aki szülei hírtelen elhalálása miatt 66 holdnyi örökséget átvett, derek leányt vagy fiatal özvegyt 6000 frtnyi vagyonnal mihamarabb nőfélő ajánlana venni. A birtok nagyon jó állapotban, teljesen felszerelve van (Pelső Magyarországból). Levelüket fényképpel kér „A. S.” címre főpostarésztan. 1003

Kereslet. **Üzletvezető** (csapáros) kerestetik nagyobb fővárosi vendéglő részére 500 forint vendékek azonnali belépére. Bővebbet Niemetz Gynulánál József-körút 22.

Egy nagy 6—7 vagy 8-as számú használt Wertheim-szekrényt, megvertem keresek. Lampel Lipót, VII. Akácfa-utca 38. 3002

Gyakornok szép írással, gyári íróda-ba felvételt. Magyar és német ajánlatok „G. Gy.” alatt a kiadóba intézendők. 6509

Képgyűntöket keresünk. Kovács Lajos és térsé Egyetem-tér 5. 2995

Kajszinbarackot nagyobb mennyiségűket élőlért állapotban megvertem keresek. Ajánlatokat kér Lázár József szőlő-és gyümölcs-nagykereskedő Nagy-Márosos Hontmegye. 6494

Azonnali alkalmat szálit nyer egy nagy számitóégnél Triestben magyar-német levelező, a ki franciaul is ír és németleg olvasni tud. Ajánlatok „Levelező 324” jelleg alatt a kiadóba küldendők. 1006

Hülykenfekedés nagy kereskedő céghez keresetiek, jó fizetéssel, gyors, ügyes rajzolós, aki a szakmában járatos, rögtön belépésre. Ajánlatok referenciákkal és fizetési igényekkel „Hülykenfekedés 35” jelleggel a kiadóba küldendők. 1007

Anyagkezelő kábelgyárba kerestetik. Ajánlatok „O. J.” alatt a kiadóba. 1010

Könyvnyomda részére könyvelő rögtön belépésre kerestetik. Ajánlatok „H. 100” jellel a lap kiadóba. 1011

Betétli társ (keresztény) kimutathatóan jövedelmes, legjobb menetű könyvkereskedéshez kerestetik. Ajánlatot kérek „A. J. 77” alatt a kiadóba. 1012

Bizalmi állást némi tökéletesítés mellett nyer fiatalabb közzét keresek. (Kereszi). „Nagy bevitel” jelleg ajánlatot kérek a kiadóhivatalba. 1013

Modern levélszekrény állványval azonnali megvételre kerestetik. Cim a kiadóba. 2992

Magános nő vagyok, özvegy a öhajánál megam mellé oly 18—30 éves intelligens éremnyű, vagy magános nő, ki teljes ellátást otthont, velem a házi dolgok elvégzésében osztozkodna. Szentkirályi-utca 6. f. sz. 6.

Tisztességes nőnek teljes ellátást és lakást adok olcsó áron. Szentkirályi-utca 6. f. sz. 6.

Használt előszoba szekrényt tükrrel és botlányával venni óhajtok. Ajánlatot H. J. alatt a lap kiadóhivatalához kérek. 2993.

A Belyárosi kávéház közelében 4 szobás utcai lakást keresek lehetőleg új vagy tiszta házbán. Cim Steiner Sándor Belv. kávéház.

KINÁLAT. **Eladó ház** Kispesten, a villanyos vasút közvetlen közelében, áll: 3 szoba, konyha, élelőkamra, csuokit veranda és hozzávaló mellék-helyiségekkel és kerttel, eladó. Nefeljeits-utca 59. a házfelügyelőnél.

Jékal összes művel, 100 kötet (nemzeti kiadás), egészen új, jutányosan eladó. Horváth Gy. V. Nádor-utca 5. II. 4. 6507

Házvezetőnőnek ajánlok egy intelligens nő, kitűnő gazdaszony, esetleg gyermekekkel is. Cim a kiadóhivatalban. 6465

Szikvizgyár folyékony szénasavas géppel, több ezer részben új igen csinos üveggel olcsón eladó. Bővebbet Szeghy Sándor gyógyszerésznél Szegvárdon. 6482

Bácskában egy jó karban levő gőzmozgó beutazás miatt szabadkézbe eladó, tudakozódni lehet Sándor Ferenc úrnál Ó-Morovicán. 3005

Gyalegságiönkém telt egyenruha, alacsony termeltű részére, kitűnő karban, olcsón eladó. Nagymező-utca 19. ajtó 12. 6505

Dohánytőzsdé belvárosban legérgebb üzlet, mely a főváros egyik legnagyobb forgalmu helyén van, igen jó jövedelmű tőzsdé, csakis nyugat-galombá helyezték kiadásad. Bővebbet Nagy Jakab Hársfa-utca 54. 6503

Bérbeadó augusztus elséjére Üllői-utca 62. földszintes ház, nagy mübéllyel, pincével és udvarral. Baross-utca 120. több nagyobb és kisebb lakás és egy világos nagy pincehelyiség. Közélelbit Fleischmann Antalnál VIII. Kisfaludy-utca 40. 6504

Zongora **Bösendorfer-féle.** átjatszott. Mignon zongora, kereset használt; piano átjatszott; harmonium majdnem új 14 változat. Uj zongorák és pianók csakis legjobb gyártmányokban, olcsón, Kohn Albertnél, Kigyó-utca 6.

Kávécsarnok (nagybél kávémerés) főváros legeszebb és legnagyobb forgalmu helyén, igen elegánsan berendezve, szigorúan szolidul vezetett üzlet, melyet kizárólagosan csakis finomabb közönség látogat, mindenmoya egész tisztán mindennemű kiadást levonva 16 koronát jövedelmez, sürgősen, tulajdonos miatt lesz eladva. Csaldadoknak, kiknek felöltött nagy léányainak, ezen üzlet nagyon ajánlatos. Bővebbet csakis direktre vednek Niemetz Gyula üzletke adásvételi irodájá nyujt. József-körút 22.

Jó karban levő zongora elutasítás miatt eladó. II., Batthyány-utca 22. II., 16. 6512

Kisebb ház remek árnyékos kerttel, Budán, Krisztinavárosban, Városmajor-utca 25. eladó. 6513

Butor faragott hálszoba, kredenc divány asztal olcsón eladó. Dohány-utca 45. ajtó 1. 6508

Két szép szoba elegánsan butorozva, külön bejárattal és egymásba átjáratott egy gyermektele családnl ad Andrássy-utca és nyugoti pályaudvar közelében azonnali kiadó. Teréz-körút 35. II. 32.

Sajáttermésű bor és sajátfőzött pálinka, vasutra feladva, kölcsön hordokban, kapható: Rakásy Károlynál, Balaton-Henyében. A bor hektoliterje — minőség szerint — 46, 52, 60, 100, 200 korona. A pálinka 120 korona. 6499

Egy falusi urilak haláleset miatt bérebe vagy eladó. 7 szoba, minden szükséges mellék-helyiség, nagy istálló, gazdaszony, és parkirozott udvar, nagy konyhakert finom gyümölcsfakkal. Folyam mellett, egészséges vidéken. Vasút állomás. Cim a kiadóban. 6476

Házvezetőnőnek ajánlok egy intelligens nő, kitűnő gazdaszony, esetleg gyermekekkel is. Cim a kiadóhivatalban. 6465

Használt előszoba szekrényt tükrrel és botlányával venni óhajtok. Ajánlatot H. J. alatt a lap kiadóhivatalához kérek. 2993.

A Belyárosi kávéház közelében 4 szobás utcai lakást keresek lehetőleg új vagy tiszta házbán. Cim Steiner Sándor Belv. kávéház.

KINÁLAT. **Eladó ház** Kispesten, a villanyos vasút közvetlen közelében, áll: 3 szoba, konyha, élelőkamra, csuokit veranda és hozzávaló mellék-helyiségekkel és kerttel, eladó. Nefeljeits-utca 59. a házfelügyelőnél.

Jékal összes művel, 100 kötet (nemzeti kiadás), egészen új, jutányosan eladó. Horváth Gy. V. Nádor-utca 5. II. 4. 6507

Házvezetőnőnek ajánlok egy intelligens nő, kitűnő gazdaszony, esetleg gyermekekkel is. Cim a kiadóhivatalban. 6465

Szikvizgyár folyékony szénasavas géppel, több ezer részben új igen csinos üveggel olcsón eladó. Bővebbet Szeghy Sándor gyógyszerésznél Szegvárdon. 6482

Bácskában egy jó karban levő gőzmozgó beutazás miatt szabadkézbe eladó, tudakozódni lehet Sándor Ferenc úrnál Ó-Morovicán. 3005

Egy falusi urilak haláleset miatt bérebe vagy eladó. 7 szoba, minden szükséges mellék-helyiség, nagy istálló, gazdaszony, és parkirozott udvar, nagy konyhakert finom gyümölcsfakkal. Folyam mellett, egészséges vidéken. Vasút állomás. Cim a kiadóban. 6476

Házvezetőnőnek ajánlok egy intelligens nő, kitűnő gazdaszony, esetleg gyermekekkel is. Cim a kiadóhivatalban. 6465

Használt előszoba szekrényt tükrrel és botlányával venni óhajtok. Ajánlatot H. J. alatt a lap kiadóhivatalához kérek. 2993.

A Belyárosi kávéház közelében 4 szobás utcai lakást keresek lehetőleg új vagy tiszta házbán. Cim Steiner Sándor Belv. kávéház.

Perfect német-magyar okleveles tanítónő keresek kis léányom mellé, ki a négy elemi osztály sikeresen tanítaná. Ajánlatokat „Pusztá” jelleggel a laphoz kérek. 3004

Házfelügyelői, vagy házigondnoki állást keresek nagyobb budapesti házban. — 6000 forint rendelkezem, melyet biztosítékul készpénzben letehetnek. Ügynökölés kizárva. Ajánlatok „Házigondnok” jelleg alatt a kiadóba kértetnek. 6500

Pótvizsgára előkészíték középiskolai tanulókat. Cim Strasser, Nefeljeits-utca 41. II. 19.

Mindenemű középiskolai magán-javító- és érettségi, továbbá államszavíteleni visszagyákkal készíteték elő. Izabella-u. 8. szám, földszint 8. 3000

Legmagasabb előlegek értékpapirokra és sorsjegyekre. Mással előlegek sorsjegyek kiváltatnak és azokra, magasabb kölcsön adnak, vagy a napi árfolyam szerinti megvételnek és ugyanazon sorsjegyek csekély havi részlettel ellen visszavetnek. Fleiszig Sándor bank és váltóüzlet Budapest, VII. ker. Erzsébet-körút 2. szám. (Kerepesi-utca sarkán.)

Hasonbírh adó 1900. okt. 1-én Bihar-megyében vasuti állomás tövében 450 hold fekete föld 30 holdnyi dohánnyel-termelési engedéllyel, bővebb felvilágosítást ad Dr. Fráter Béla ügyvéd Budapest. IV. Granátos-utca 8. 2998

Körúti tőzsdé a tulajdonos betegség miatt átadandó. Szükséges 1500 3000 frt. Ügynökök kizárva. Cim a kiadóban. 2971

I ruggyanta bélyegző doboz, párna és festékek 80 kr. Kéz-nyomdák: 1. szám 80 betűvel 80 kr. 2. szám 130 betűvel 140 kr. 3. szám 195 betűvel 220 kr. Minden kézi-nyomda egy betűtartó és egy örök tartó festékpárnával van ellátva. Kapható: Blonczek József ruggyanta-bélyegző gyár és vésszüzet Budapest, Kerepesi-utca 27. Ügynökök kerestetnek!

A Dr. Vaskevits-féle svábhgyi vizgyógyintézetben kellemes nyári lakások, több egybenylő és egyes szobák, napra, hétrre, hónapra és időnyre kaphatók. Kényelmes fürdő állnak a nagyérdemű közönség rendelkezésére. Pompás rendi levegő. Orvosi felügyelet. Olcsó árak. Pontos kiszolgálás. Berendezve nyaralók és betegnek részére.

Nevelőnőket francia, angol és német-honiakát, okl. magyar tanítóknak, minden nemzetiségű bönököt és gyerekekért szünetelt, társalgókat a nyárra is lelkiismeretesen ajánl és elhelyez. Szegehdné S. Lujza BUDAPEST, VI., Desevffy-utca 22.

Dregua- és illatszertület Budapestben, jutányosan és kedvező feltételek mellett eladó. Bővebb felvilágosítást adjal Martos A., Budapest, V. Váci-körút 14. sz. 6502

Abbazia Hotel Slatina. Közvetlen közelében a tengeri fürdőhöz s a katonai Curháznak, elegánsan berendezve, mérsékelt árak, pontos vagy a nélkül: fontos kiszolgálás s lehető legjobb kényelem. Bővebb felvilágosítást a helyinél Müller József, Hotel Slatina. 6462

Országos minta rajzjelvény, aki első akar készülni, valamint a kereskedelmi és iparkisakba forduljan a Rajz- és szepiromteremtőhez Károly-körút 26. III. em. 9. ajtó. Olcsó tandíj. Kitűnő módszer idősebbeknek is.

Idég- és nemi betegségek gyógyítása. Népszerű tanúságos könyv. Ára egy forint ötven. Megrendelhető a szerzőnél Dr. Miltzer körúton, Budapest, Teréz-körút 44.

Nagy vagyont, tekintélyes jövedelmel szereshet mindenki, aki a század leghasznosabb könyvét, a világszeretelenül használt „Kereskedelmi Vegyeszet” című terjedelmes művet megrendeli, mert ebből 540 új foglalkozást talál meg, melylyel férfi, nő, gyermek, 15000 koronát, évente 5000—6000 koronát megkereshet. A kinek biztos keresete nincs, ki mellékfoglalkozást óhaj, rendelje meg, míg a csekély készlet tart. Intelligens egyéneknek megbeszélhetetlen. A könyv közzéseren bővített új kiadást az első kiadás 6 koroná bolti ára helyett 2 korona 60 fillér kedvezményes áron rendelheti meg mindenki a „Kereskedelmi Vegyeszet” könyvkiadó-vállalatnál Ujpest, Lőrinc-utca 24. Ugyanitt megrendelhető „Az illat és szoptószerek készítése” című könyv, ára 1 kor. 30 fill.

Nagy vagyont, tekintélyes jövedelmel szereshet mindenki, aki a század leghasznosabb könyvét, a világszeretelenül használt „Kereskedelmi Vegyeszet” című terjedelmes művet megrendeli, mert ebből 540 új foglalkozást talál meg, melylyel férfi, nő, gyermek, 15000 koronát, évente 5000—6000 koronát megkereshet. A kinek biztos keresete nincs, ki mellékfoglalkozást óhaj, rendelje meg, míg a csekély készlet tart. Intelligens egyéneknek megbeszélhetetlen. A könyv közzéseren bővített új kiadást az első kiadás 6 koroná bolti ára helyett 2 korona 60 fillér kedvezményes áron rendelheti meg mindenki a „Kereskedelmi Vegyeszet” könyvkiadó-vállalatnál Ujpest, Lőrinc-utca 24. Ugyanitt megrendelhető „Az illat és szoptószerek készítése” című könyv, ára 1 kor. 30 fill.

Nagy vagyont, tekintélyes jövedelmel szereshet mindenki, aki a század leghasznosabb könyvét, a világszeretelenül használt „Kereskedelmi Vegyeszet” című terjedelmes művet megrendeli, mert ebből 540 új foglalkozást talál meg, melylyel férfi, nő, gyermek, 15000 koronát, évente 5000—6000 koronát megkereshet. A kinek biztos keresete nincs, ki mellékfoglalkozást óhaj, rendelje meg, míg a csekély készlet tart. Intelligens egyéneknek megbeszélhetetlen. A könyv közzéseren bővített új kiadást az első kiadás 6 koroná bolti ára helyett 2 korona 60 fillér kedvezményes áron rendelheti meg mindenki a „Kereskedelmi Vegyeszet” könyvkiadó-vállalatnál Ujpest, Lőrinc-utca 24. Ugyanitt megrendelhető „Az illat és szoptószerek készítése” című könyv, ára 1 kor. 30 fill.

Nagy vagyont, tekintélyes jövedelmel szereshet mindenki, aki a század leghasznosabb könyvét, a világszeretelenül használt „Kereskedelmi Vegyeszet” című terjedelmes művet megrendeli, mert ebből 540 új foglalkozást talál meg, melylyel férfi, nő, gyermek, 15000 koronát, évente 5000—6000 koronát megkereshet. A kinek biztos keresete nincs, ki mellékfoglalkozást óhaj, rendelje meg, míg a csekély készlet tart. Intelligens egyéneknek megbeszélhetetlen. A könyv közzéseren bővített új kiadást az első kiadás 6 koroná bolti ára helyett 2 korona 60 fillér kedvezményes áron rendelheti meg mindenki a „Kereskedelmi Vegyeszet” könyvkiadó-vállalatnál Ujpest, Lőrinc-utca 24. Ugyanitt megrendelhető „Az illat és szoptószerek készítése” című könyv, ára 1 kor. 30 fill.

Nagy vagyont, tekintélyes jövedelmel szereshet mindenki, aki a század leghasznosabb könyvét, a világszeretelenül használt „Kereskedelmi Vegyeszet” című terjedelmes művet megrendeli, mert ebből 540 új foglalkozást talál meg, melylyel férfi, nő, gyermek, 15000 koronát, évente 5000—6000 koronát megkereshet. A kinek biztos keresete nincs, ki mellékfoglalkozást óhaj, rendelje meg, míg a csekély készlet tart. Intelligens egyéneknek megbeszélhetetlen. A könyv közzéseren bővített új kiadást az első kiadás 6 koroná bolti ára helyett 2 korona 60 fillér kedvezményes áron rendelheti meg mindenki a „Kereskedelmi Vegyeszet” könyvkiadó-vállalatnál Ujpest, Lőrinc-utca 24. Ugyanitt megrendelhető „Az illat és szoptószerek készítése” című könyv, ára 1 kor. 30 fill.

Nagy vagyont, tekintélyes jövedelmel szereshet mindenki, aki a század leghasznosabb könyvét, a világszeretelenül használt „Kereskedelmi Vegyeszet” című terjedelmes művet megrendeli, mert ebből 540 új foglalkozást talál meg, melylyel férfi, nő, gyermek, 15000 koronát, évente 5000—6000 koronát megkereshet. A kinek biztos keresete nincs, ki mellékfoglalkozást óhaj, rendelje meg, míg a csekély készlet tart. Intelligens egyéneknek megbeszélhetetlen. A könyv közzéseren bővített új kiadást az első kiadás 6 koroná bolti ára helyett 2 korona 60 fillér kedvezményes áron rendelheti meg mindenki a „Kereskedelmi Vegyeszet” könyvkiadó-vállalatnál Ujpest, Lőrinc-utca 24. Ugyanitt megrendelhető „Az illat és szoptószerek készítése” című könyv, ára 1 kor. 30 fill.

Nagy vagyont, tekintélyes jövedelmel szereshet mindenki, aki a század leghasznosabb könyvét, a világszeretelenül használt „Kereskedelmi Vegyeszet” című terjedelmes művet megrendeli, mert ebből 540 új foglalkozást talál meg, melylyel férfi, nő, gyermek, 15000 koronát, évente 5000—6000 koronát megkereshet. A kinek biztos keresete nincs, ki mellékfoglalkozást óhaj, rendelje meg, míg a csekély készlet tart. Intelligens egyéneknek megbeszélhetetlen. A könyv közzéseren bővített új kiadást az első kiadás 6 koroná bolti ára helyett 2 korona 60 fillér kedvezményes áron rendelheti meg mindenki a „Kereskedelmi Vegyeszet” könyvkiadó-vállalatnál Ujpest, Lőrinc-utca 24. Ugyanitt megrendelhető „Az illat és szoptószerek készítése” című könyv, ára 1 kor. 30 fill.

Nagy vagyont, tekintélyes jövedelmel szereshet mindenki, aki a század leghasznosabb könyvét, a világszeretelenül használt „Kereskedelmi Vegyeszet” című terjedelmes művet megrendeli, mert ebből 540 új foglalkozást talál meg, melylyel férfi, nő, gyermek, 15000 koronát, évente 5000—6000 koronát megkereshet. A kinek biztos keresete nincs, ki mellékfoglalkozást óhaj, rendelje meg, míg a csekély készlet tart. Intelligens egyéneknek megbeszélhetetlen. A könyv közzéseren bővített új kiadást az első kiadás 6 koroná bolti ára helyett 2 korona 60 fillér kedvezményes áron rendelheti meg mindenki a „Kereskedelmi Vegyeszet” könyvkiadó-vállalatnál Ujpest, Lőrinc-utca 24. Ugyanitt megrendelhető „Az illat és szoptószerek készítése” című könyv, ára 1 kor. 30 fill.

Nagy vagyont, tekintélyes jövedelmel szereshet mindenki, aki a század leghasznosabb könyvét, a világszeretelenül használt „Kereskedelmi Vegyeszet” című terjedelmes művet megrendeli, mert ebből 540 új foglalkozást talál meg, melylyel férfi, nő, gyermek, 15000 koronát, évente 5000—6000 koronát megkereshet. A kinek biztos keresete nincs, ki mellékfoglalkozást óhaj, rendelje meg, míg a csekély készlet tart. Intelligens egyéneknek megbeszélhetetlen. A könyv közzéseren bővített új kiadást az első kiadás 6 koroná bolti ára helyett 2 korona 60 fillér kedvezményes áron rendelheti meg mindenki a „Kereskedelmi Vegyeszet” könyvkiadó-vállalatnál Ujpest, Lőrinc-utca 24. Ugyanitt megrendelhető „Az illat és szoptószerek készítése” című könyv, ára 1 kor. 30 fill.

Nagy vagyont, tekintélyes jövedelmel szereshet mindenki, aki a század leghasznosabb könyvét, a világszeretelenül használt „Kereskedelmi Vegyeszet” című terjedelmes művet megrendeli, mert ebből 540 új foglalkozást talál meg, melylyel férfi, nő, gyermek, 15000 koronát, évente 5000—6000 koronát megkereshet. A kinek biztos keresete nincs, ki mellékfoglalkozást óhaj, rendelje meg, míg a csekély készlet tart. Int